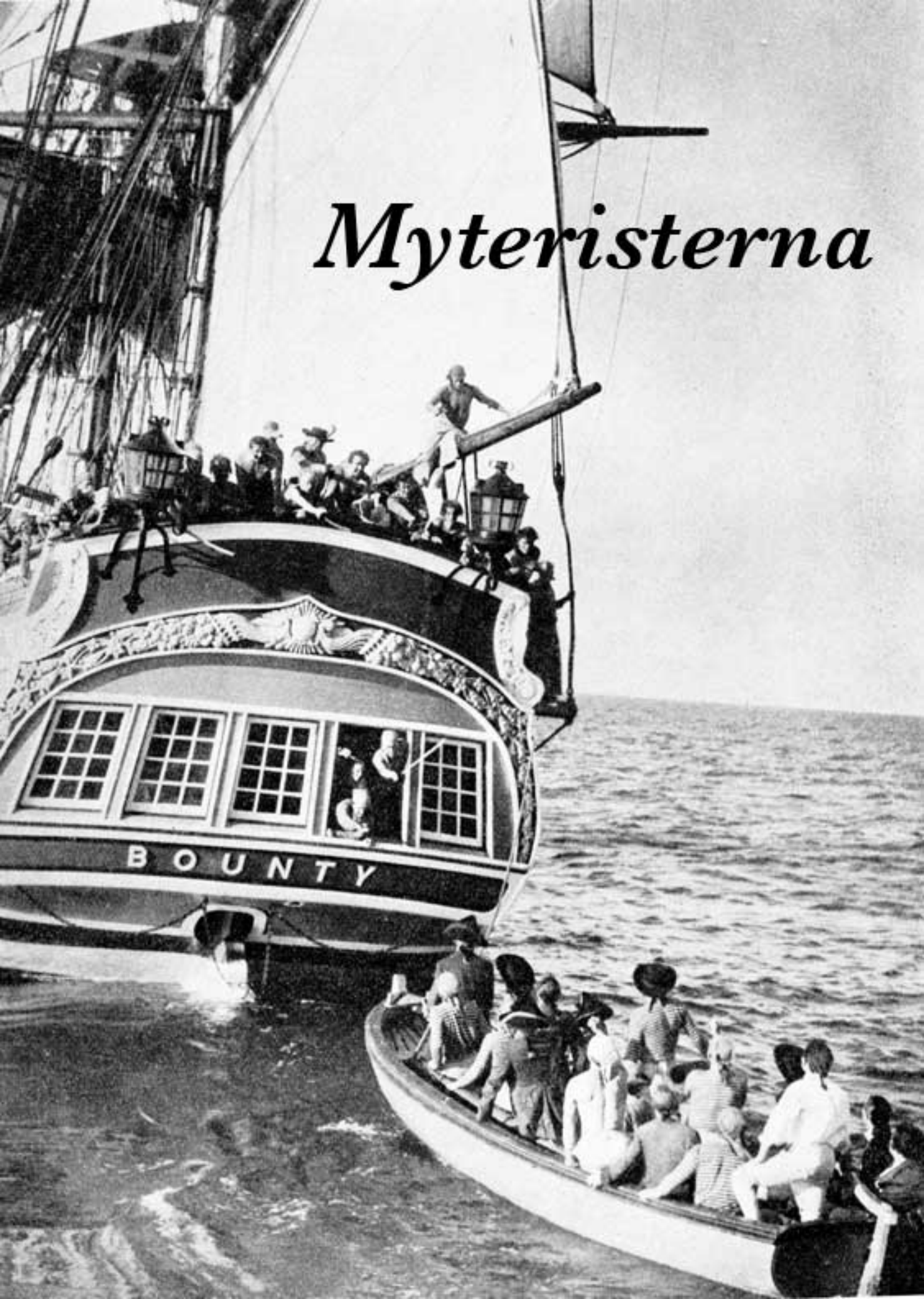

Myteristerna

Myteristerna

skådespel i fem akter

av Christian Lanciai

Personerna :

Ombord på Bounty:

Löjtnant William Bligh, kapten
Överstyrman John Fryer
Understyrman Fletcher Christian
James Morrison, underskeppare
Joseph Coleman, vapensmed
John Samuel, skrivare
John Mills, underkonstapel
kadetter:
Peter Heywood
George Stewart
Edward Young
Robert Tinkler
Thomas Hayward
John Hallet
Doktor "Bacchus"
Doktor Thomas Ledward
David Nelson, botanist
William Peckover, överkonstapel
William Purcell, övertimmerman
Charles Churchill, väbel
William Elphinstone, underväbel
William Cole, överskeppare
John Norton, vaktstyrman
William Brown, trädgårdsmästare
undertimmermän:
Charles Norman
Thomas MacIntosh
matroser:
Alexander Smith
William McCoy
Matthew Quintal
Thomas Ellison
Isaac Martin (amerikan)
Thomas Burkitt
Matthew Thompson
John Williams
Richard Skinner
Henry Hillbrandt

John Sumner
John Millward
William Muspratt
Michael Byrne (musiker)
John Smith, kock

Ombord på Pandora:
Kapten Edwards
Löjtnant Parkin
andra sjömän på "Pandora"

I Portsmouth:
Viceamiral Lord Hood
Mr Graham, advokat
Kapten Manly
Kapten Bentham
tolv domare

På Tahiti:
Hitihiti, hövding
Maimiti, hans brorsdotter
Minarii, lokal hövding
Tetahiti, dito
Tehani, sedermera hustru åt P. Heywood
andra infödingar på Tahiti

Till Pitcairn:
Infödingar:
Te Moa
Nihau
Tararu
Hu
Taurua, hustru åt Ned Young
Balhadi, hustru åt Alexander Smith
Moetua, hustru åt Minarii
Nanai, hustru åt Tetahiti
Hutia, hustru åt Tararu och J. Williams
Sarah, hustru åt M. Quintal
Prudence, hustru åt John Mills
Jenny, hustru åt Brown
Fasto, framliden hustru åt J. Williams

Handlingen tilldrar sig ombord på "Bounty", på Tahiti, på andra delar av Stilla Havet, i Portsmouth, England (en scen) samt på ön Pitcairn, under åren 1787-1810.

Spelet är i huvudsak en dramatisering av verkliga händelser sådana de skildrats av Charles Nordhoff och James Norman Hall i romansviten "Myteriet på Bounty" 1932.

Skrivet våren 1992,
renskrivet oktober 1994.

Myteristerna

Akt I scen 1. På däck, december 1787.

Hela besättningen står församlad på däck i god ordning.

- Fryer* Löjtnant Bligh är på dåligt humör.
- Christian* Det är inte så konstigt. Motvind i nästan en månad.
- Fryer* Det kan bli värre.
- Morrison* Oväder, mr Fryer?
- Fryer* Ja, det värsta oväder som finns. Oväder ombord.
- Christian (förklarande)* Mr Fryer har seglat med löjtnant Bligh tidigare.
- Fryer* Han är en perfekt sjöman men har en svaghet. Han tål inte motgångar.
- Christian* Lite motvind måste alla sjömän kunna tåla, mr Fryer.
- Fryer* Fyra veckor är inte lite motvind, mr Christian. Efter fyra veckors motvind är löjtnant Bligh på dåligt humör.
- Coleman* Är det därför han låter oss stå så här och vänta på honom?
- Fryer* Om vi inte väntar ut honom blir det värre, mr Coleman.
(*Kabyssdörren öppnas och löjtnant Bligh kommer ut i full uniform.*)
- Bligh (till sin betjänt, som följer honom i spåren)* Det hjälps inte, mr Samuel. De satans rebellerna skall isoleras från resten av världen, och även om de tar Amerika ifrån oss skall de inte ta resten av världen ifrån oss. Ingen utom vi skall någonsin få behärska haven! Mr Fryer!
- Fryer* Ja, löjtnant Bligh.
- Bligh* Står alla uppställda?
- Fryer* Ja, Sir.
- Bligh* Komplimang. Uppställningen är i god ordning. Mannar, jag har ett ord att säga er som förströelse i detta vidriga väder. Ni kan behöva litet underhållning som omväxling till vädrets enformighet. Vad säger ni om det?
- många* Bra, Sir!
- Bligh* Jag tänkte väl det. Saken är den, att vi är ute på specialuppdrag. Vi har en vansklig uppgift framför oss som vi måste lyckas med till varje pris. Det Brittiska Imperiets framtid och ära beror därav.
- Fryer (till Christian)* Nu börjar han igen.
- Bligh* Med oss ombord har vi botanisk expertis genom doktor David Nelson och hans assistent trädgårdsmästare Brown.
- Mills* Skall vi importera trädgårdar till England, Sir? (*munterhet*)
- Bligh* Nej, John Mills, inte hela vägen. Bara halva vägen.
- Heywood* Jag trodde att vi skulle till Söderhavet, Sir.
- Bligh* Till Söderhavet ska vi. Det är där vi ska hämta trädgårdarna. I Söderhavet och främst på Tahiti växer det en sällsam planta som kallas Brödfukt. Dess frukt smakar som bröd. Vi har försörjningsproblem med våra negerslavar i Västindien, ty dessa tål inte engelsk diet. Därför skall vi transplantera brödfuktplantor från Söderhavet till Västindien.
- Christian* Äter negrer brödfukt, Sir?
- Bligh* Det är bäst att de gör det. Annars får de svälta. Annars får vi fortsatta problem med våra plantager i Västindien. Kort sagt, negrerna måste äta brödfukt, ty det är den enda lösningen.
- Fryer* Om vi har förstått saken rätt, Sir, så är vi alltså här för att föra brödfuktplantor från Söderhavet till Västindien för att negrerna skall äta dem och kunna arbeta åt det Brittiska Imperiet. Är det riktigt, Sir?

Bligh Fryer, du har verkligen sammanfattat hela företaget.
Fryer (till Christian) Inte konstigt att vi får motvind från början.
Bligh Därför har jag avstått från kajutan för att denna i stället helt och hållet ska kunna härbärgera brödfruktplantor. Därför är speciella rörledningar konstruerade så att inte en droppe sötvatten ombord någonsin ska gå förlorad.
Mills Och lasten, Sir? Varför så mycket meningslös bråte ombord?
Bligh Bytesvaror, Mills. Infödingarna säljer vad som helst för krimskrams. Vi ska vara generösa och dränka dem i krimskrams så att de snabbt och smidigt framför allt fyller *Bounty* med brödfruktplantor. Ju kortare tid vi behöver stanna på Tahiti, desto lyckosammare för expeditionen.
Christian Varför, Sir?
Bligh Varför? Det säger ju sig självt. Tid är pengar, mr Christian. Endast på Tahiti riskerar vi verkligen att spilla tid.
Smith (från matrosernas skara) Det gör vi i alla väder om det blåser från fel håll.
Bligh En riktig anmärkning. Därför måste vi utnyttja alla vindar som blåser från rätt håll. Därför får vi inte sitta och lata oss på Tahiti när det blåser från rätt håll.
Christian En fråga, Sir.
Bligh Var så god.
Christian Hur tänkte ni ta er till Tahiti? Runt Godahoppsudden eller runt Kap Horn?
Bligh Kap Horn.
Christian Och om det blåser som nu?
Bligh Det är bäst att det inte ska blåsa som nu. Och alla vindar byter förr eller senare riktning, mr Christian.
Christian Vissa vindar håller i sig hela årstider.
Bligh Vi far runt Kap Horn, mr Christian. Fler frågor?
(Tystnad.)

Inga fler frågor. Då kan vi med gott hopp se fram emot en ny vind och en god start för vårt företag. Jag önskar er alla lycka till, mina herrar.

några Tack, löjtnant *Bligh*. (*Bligh* går. *Manskapet* börjar upplösas.)

Fryer (till Christian) Nå, vad tycker du om hans floskler?

Christian Harmlösa, men han tycks ta sig själv på allvar.

Fryer I högsta grad.

Christian En sådan kurs är farlig för en själv.

Fryer Löjtnant *Bligh* är en perfekt navigatör.

Christian Det tvivlar jag inte på. Likväl kan en kurs vara farlig hur väl man än navigerar på den.

Fryer Vi vet åtminstone kursens mål.

Christian Dess tillfälliga mål, mr Fryer, men inte dess slutgiltiga. (*går*)

Fryer Ingen fan vet väl någonsin vart man egentligen är på väg, men England och löjtnant *Bligh* inbillar sig det åtminstone.

Scen 2. Doktors hytt.

(Filmatiserad kan miljön göras rättvisa: en trång unken hytt med spritlådor och stearinljus.)

Doktor (*stående med höjt glas*) Jag lovar er, mina herrar, att utan mitt välsignade träben skulle jag inte kunna gå alls. Därför har jag aldrig saknat mitt bortskjutna riktiga ben.

Heywood Hur gick det till egentligen, doktor, när ni förlorade det?

Doktorn Det var enkelt, min son. Bom! Bom! Och borta var det. Jag kände ingenting.

Nelson Ni måste väl åtminstone ha blivit förvånad.

Doktorn Inte över att benet försvann. Men mycket förvånade mig sedan. Det blödde ju förstås en aning, men det gör det ju alltid i krig.

Peckover Var det fransmännen eller amerikanerna?

Doktorn Det var de amerikanska rackarna. Det är deras taktik att stjäla så att det inte märks någonting förrän efteråt. Så tog de kolonierna från moder England, och så tog de mitt ben. Och, sanningen att säga, mina herrar, så tackar jag dem nästan för det. Det gick ju så smärtfritt. Egentligen borde England visa samma tacksamhet.

Nelson Mot amerikanerna för att de tog ditt ben?

Doktorn Nej, mot amerikanerna för att de hoppade över bord från England. Sedan flöt England mycket lättare efter att ha blivit kvitt så många skurkar.

Heywood Men berätta nu om benet! Hur gick det sedan?

Doktorn Bom, bom! sa det. Sedan var det borta. Ändå skulle de korkskallarna sedan säga av en stump till, som att kapa en stubbe efter att ha sågat ner trädet. Vilket besvär de fick! Svetten lackade på dem, och de grinade illa, för de fick inte av benet, som ena riktiga klåpare. Och jag låg där och såg på dem och tyckte synd om dem. Till slut kunde jag inte med längre. "Stå inte där och grimasera, era lipsillar," sade jag åt dem. "Drick konjak!" (*munterhet*) Och de tog mig på orden, och sedan gick det mycket lättare.

Peckover Allting går mycket lättare bara man dricker konjak. Du visste vad du talade om, Bacchus. Själv kände du väl ingenting bara för att du hade mer konjak än blod i kroppen!

Doktorn Jag försäkrar att jag inte druckit mer än vanligt. Jag kunde till och med fortsätta hålla balansen efter att amerikanerna skjutit bort mitt ben!

Peckover Det är det jag alltid har sagt: gamle Bacchus är en baddare i att hålla balansen när det gäller jämn alkoholförtäring!

Doktorn Jag försäkrar att jag aldrig överskrider min exakt uppmätta dagliga ranson. Och när jag någon gång till äventyrs i undantagsfall gör det, (*tömmer sitt glas under ett ögonblicks andakt,*) så gäller det att hålla stilen ändå. (*sjunger solennellt:*)

Bacchus, avstå nu din makt,
ty din balans är satt ur spelet.
Änglar övertar din vakt,
och deras är nu felet."
(*munterhet. De dricker.*)

Nelson Ändå var du inte alltid så nöjd med ditt träben, Bacchus.

Doktorn Nej, min själ jag det var, och därför bytte jag ut det. Det gamla gav mig träsmak och skoskav. Men Purcell kan sin sak. En styvare snickare har aldrig gått till sjöss. Han anpassade mitt nya ben direkt efter mitt sätt att gå, och därför snubblar jag nu aldrig mera. (*Stormgny utanför. Ljuset börjar gunga.*) Om ni, Nelson, skulle förlora ert kan jag garantera att ni är i fullständig säkerhet. Själv skär jag av det utan att ni märker det, och Purcell ger er ett nytt som är bättre än det gamla, och det kan inga amerikaner skjuta sönder för er.

Heywood Värst vad det börjar gunga.

Doktorn Ändå har vi ju inte druckit något än. Sjöslaget har inte ens börjat.
(*Gungandet och stormgnyet accelererar kraftigt.*)

Peckover Det här är inte konjakens eller romtoddyns fel.

Nelson Nej, det är det verkligen inte. Men det kanske är kapten Blighs.

Bligh (vrålar utanför) Alle man upp på däck! Reva seglen! Sätt fart!

Peckover Äntligen har han vind i seglen.
Doktorn Det är nog bäst att vi lämnar våra öppnade fat och i stället koncentrerar oss på vågorna.
Peckover Opp och hoppa, Heywood! Du är kadett! Det här gäller dig.
Nelson Vi gamla farbröder är privilegierade och får stanna kvar vid lugnare dyningar.
Heywood Det är bäst att jag går, så att kaptenen inte blir arg. (*går*)
Doktorn Det blir han ändå, min son. Lita på det. Nå, till saken! Var var vi?
Peckover Konjaken. (*De fortsätter.*)

Scen 3. På däck, en stilla månskenskväll vid Teneriffa.

Christian Det har varit en hård resa. Det skall bli skönt för mannarna att nu äntligen få komma i land litet.
Heywood Hur länge tror du vi ligger här?
Christian Vi måste ta in färskvatten och kött. Allt vårt öl förstördes i stormen, och vi lär åtminstone få vänta här tills gamle Bacchus fått ombord en ny ordentlig konjaklast. Därav beror kanske hela resans välfärd.
Heywood Men varför ligger vi så långt från stranden?
Christian Fråga löjtnant Bligh. Här är han.
Bligh (kommer upp till dem i mörkret) Vi har haft svåra dagar i stormen, mr Christian.
Christian Ja, Sir. Jag sade just till kadett Heywood här att det blir skönt för gossarna att få komma i land....
Bligh Bounty behöver repareras. Alla krafter behövs här. Ingen kommer i land utom de som förnyar förråden.
Christian Men, Sir....
Bligh Alla behövs här, sade jag. Ingen släpps i land utom de som måste hämta hit kött och vatten. Är det förstått?
Christian (kuvat) Ja, Sir.
Heywood Hur länge ligger vi här, Sir?
Bligh Kanske fem dagar. Inte mer. (*går*)
Christian Fem dagar! Och ingen får gå i land! Det är omänskligt!
Heywood Han har kanske sina randiga skäl.
Christian Det hjälper inte. Det är ändå kortsynt och omänskligt. Han är bara snål och småaktig och inbillar sig att en sparad dag kan vara av avgörande betydelse för hela resans framgång, när mannarna verkligen gjort sig förtjänta av en ordentlig vilopaus....
Heywood Har löjtnant Bligh någon hållhake på er, mr Christian?
Christian Han fjäskar för mig för att jag är av bättre familj än vad han är och för att jag har bättre kontakt med besättningen. Han inbillar sig att han kan vara av betydelse för min karriär med att antyda att han kan ge mig egna skepp i framtiden, medan han därmed bara sårar överstyrman Fryer. Men denna åtgärd är kortsynt, omänsklig och ett slag under bältet på besättningen som han inte kan vinna någonting med. Det är bara korkat, och det gör mig arg.
Heywood Hjälper det att protestera?
Christian Nej, Heywood, det hjälper inte att protestera. Men denna dumhet bådär inte gott för framtiden.

Scen 4. Blighs ersättningskabyss.
Middagsbordet är dukat med silver och sherry.

Bligh Välkomna, mina herrar. Jag hoppas att maten ska väl smaka trots alla dagsrutinens oaptitligheter. (*sätter sig, knyter en stor serviett runt hakan och börjar förse sig. De andra, Fryer, Christian och Heywood, sätter sig mera tveksamt. Mr Samuel är uppassare.*)

Christian (sätter sig) Dagsrutinens oaptitligheter är faktiskt tillräckligt oaptitliga för att beröva en aptiten för resten av dagen. Och någonting säger mig att det är onödigt att det skall behöva vara så.

Bligh (genast på offensiv defensiv) Klagomål, mr Christian?

Fryer Löjtnant Bligh, med respekt, men är det nödvändigt att odla besättningens missnöje?

Bligh (vänder sig på samma sätt mot Fryer) Klagomål, mr Fryer?

Fryer Alla klagar, alla har skäl för sina klagomål, men ingen vågar klaga inför er.

Bligh Alltså har ingen klagat, inte sant, mina herrar?

Heywood (djärv) Jo, matrosen Thomas Burkitt.

Bligh (rått) Han fick vad han tålde. Han hade skäl att klaga, men den gorillan tål hur mycket som helst, och han kom billigt undan.

Christian Frågan är, mr Bligh, om det var rättvist att ge honom två dussin för en sådan bagatell.

Bligh (gällt) En sådan bagatell! Han klagade!

Fryer Han klagade å hela besättningens vägnar över den orättvisa bestraffningen för två stulna ostar, som ingen hade stulit varför ni bestraffade hela besättningen i onödan med indragandet av alla ostransoner. Han hade skäl att klaga.

Christian Och alla vet vart ostarna tog vägen.

Bligh (gällt som förut) Anklagar ni mig? (*De tre andra tittar på varandra.*)

Christian Sir, vi undrar bara om er politik mot besättningen är så klok i längden.

Bligh Vad fan snackar ni om, era inkompetenta landkrabbor! Vet ni inte att enda sättet att hålla en besättning i styr till sjöss är att behandla den hårdhänt med statuerandet av exempel! Annars hörde myteri i flottan till ordningen för dagen!

Fryer Det är inte disciplinens nödvändighet vi ifrågasätter, mr Bligh.

Christian Det är den onödiga snålheten och småaktigheten. Ingen besättning blir bättre eller mera samarbetsvillig av att man lurar den på mat.

Bligh Men det är ju bara obildade tölpar hela högen! Det är ju bara ett patrisk! De är ju barbarer! Vad tror ni händer om man stryker dem medhårs? Jo, de blir till rasande vilddjur! Endast om de har någon att frukta håller de sig lugna.

Christian Men de är också människor.

Bligh Är de, mr Christian? Om ni tror det och vill behandla dem som sådana blir ni aldrig kapten och aldrig åtminstone kompetent som sådan.

Christian Jag förblir hellre en god styrman som mr Fryer i hela mitt liv än att jag blir en omänsklig kapten.

Bligh Omänsklig? Jo, jag tackar! Tror ni världsomseglingsuppdrag kan genomföras utan våld, utan tukt, utan disciplin och utan fullständig perfektion i ordningen?

Christian Ordning och perfektion behöver inte utesluta medmänsklighet. Tvärtom blir ordningen smidigare om man är human.

Bligh Hör på den! Han talar som om han redan var kapten! Ni blir aldrig kapten med den inställningen, mr Christian. En kapten måste vara en hämningslös

diktator som aldrig tappar initiativet. Annars kommer han aldrig fram med sitt fartyg. Förrän ni har lärt er det blir ni aldrig kapten. Det ska jag se till.

Christian (reser sig) Jag ber att få tacka för maten.

Bligh Ni har ju inte ens rört den! Sätt er nu ner och var lite trevlig och kom till era sinnen!

Christian Jag beklagar, men maten smakar mig inte. (*går*)

(*De andra är tysta och rör inte maten.*)

Bligh Det var mig en kräsmagad hönshjärna! Har han fått fruntimmer på hjärnan och blivit förvekligad?

Fryer Jag ber också att få tacka för maten. (*reser sig*)

Bligh Har ni också blivit effeminerad, mr Fryer? Spring då hem till mamma! (*Fryer går.*)

Och ni då, kadett Heywood? Tänker ni också kasta bort dyrbar mat som ni får gratis?

Heywood Jag kan inte glömma pryglingen av Thomas Burkitt idag, Sir.

Bligh Och därför har han fått ömtåliga tarmar! Vilken gripande känslighet! Ändå var Burkitts bestraffning rena hyckleriet och rena barnleken.

Heywood Vad menar ni, Sir?

Bligh Morrison fuskade med slagen. Han vågade inte slå så hårt. Han är kräsmagad han också. Han har ju adligt blod, den stackaren.

Heywood (reser sig indignerad) Medan ni, Sir, är en simpel tölp och den enda som inte fattar att en stor del av er barbariska besättning är bildade gentlemän! (*går*)

Bligh (ensam kvar) Han också. Har jag då fått på halsen världens mest kinkiga och överkänsliga besättning? Må fan ta dem! Jag har ett jobb att sköta, och om de saboterar det för mig ska jag prygla dem till strimlade biffar så sant jag lever! Samuel!

Samuel (kommer in) Ja, Sir.

Bligh Nästa rätt! (*Samuel passar upp. Bligh äter med god aptit och tar även det som de andra lämnat kvar.*)

Scen 5. Däcket.

Mills Vad är det nu om?

Stewart Kapten har blivit galen.

Smith Det är för de där pumpornas skull.

Churchill Jag skulle vilja skrubba kaptenens och Samuels ansikte med alla de där ruttna pumporna!

Bligh (kommer upp på däck i uniform) Är alle man på däck, mr Fryer?

Fryer Ja, Sir.

Bligh Jag har några sanningens ord att säga er, min kära besättning. Det här är inget flytande pensionat. Ni är inte i den ställningen att ni kan klaga på maten. Är det förstått?

Elphinstone Men pumporna, Sir.

Bligh Vad är det med de fördömda pumporna?

Elphinstone De är ruttna, Sir.

Bligh De är inte mer ruttna än vad ni är allihop! Kommer de inte direkt från mässen, kanske? Tål ni inte pumpor, era torsklevrade sillar? Nå?

Mills Det är orättvist, Sir.

Bligh Vad är orättvist?

Mills Att vi tvingas äta pumpor i stället för bröd.

Bligh Vad är det för orättvist med det?

Mills Vi får bara ett skålpund pumpa för två skålpund bröd.

Bligh Orättvist! Hör på den! Han tror han har rätt! Fattar ni inte, era moshjärnor, att ingen har rätt ombord utom jag! Det finns ingen domare ombord utom jag! Om mr Samuel ger er ett skålpund ruten pumpa för två indragna skålpund bröd, så är det på mina uttryckliga order! Är det förstått?

Young (till Stewart) Pumporna togs ombord i Teneriffa för kaptenens räkning. Han kunde inte äta alla pumporna själv, så de började ruttna. Sedan ger han dem åt besättningen och tar deras bröd ifrån dem som betalning.

Stewart (till Young) Vilken knöl! Vad har vi gjort för att förtjäna en sådan?

Young Vi har troget tjänat kronan.

Bligh Vad är det för mummel där borta? Tala högre!

Young Jag sade bara, Sir, att vi troget har tjänat kronan.

Bligh Rätt så! Fortsätt med det! Det är rätta andan! Tjäna kronan hederligt och ät era pumpor utan att klaga eller släng dem över bord. Så enkelt är det. Ni har inget val, för ni har ingen annan kapten och kan inte få någon annan heller förrän resan är slut. Det är mycket enkelt.

Fryer Sir, klagomålen kommer att bevaras till resans slut och framföras till amiralitetet när resan är över.

Bligh Mycket hinner hända till dess. Det var allt! Återgå till era göromål!

(vänder sig till Christian, vänligt) Nå, mr Christian, varför kommer ni inte längre och äter med oss i mässen?

Christian Sir, doktor Bacchus har slutat komma.

Bligh Är det den enda anledningen?

Christian Mr Fryer har slutat komma.

Bligh Så ni vill inte äta ensam med mig?

Christian Nej, Sir.

Bligh Seså, upp med hakan. Det kommer bättre tider. Tids nog blir ni hungrig igen och får aptiten tillbaka. *(går med bibehållen självgodhet.)*

Christian (för sig själv, efter honom) Nej, Sir, under en sådan kapten som ni lär jag aldrig få aptiten tillbaka.

Akt II scen 1. Doktors trånga hytt.

Doktorn Bär in patienten. Långsamt och försiktigt. Så där ja. Tappa honom inte, för då kan han gå i bitar, så stelfrusen som han är.

Christian (har med några andra burit in den blåfrusne Tinkler och lagt honom på bordet,)
Tur att han lever.

Bacchus Lever! Inte ens kapten Bligh kan ta livet av en brittisk sjöman hur han än försöker! Det tror fan det att han lever! Han tänker leva, liksom alla ihjälpryglade och misshandlade offer för den lokala diktaturen, bara för att för resten av sitt liv få odla sitt hat mot den dåraktige löjtnantsuppkomlingen! Seså, min gosse, *(knackar Tinkler i pannan)* var det kallt uppe i Blighs masttoppselvet i natt? Tror du han glömde dig kvar där hela natten av rent slarv? Hämta konjaken, för sjutton gubbar!

Heywood Vad hade Tinkler gjort egentligen?

Christian Ingenting, det vill säga, han hade många medbrottslingar. De spelade kort och drack och sjöng och hade det trevligt för en gångs skull. Bligh råkade höra det och skickade ner Churchill. Tinkler var den enda som inte hunnit upp i sin koj.

Han fördes upp, Bligh läste lusen av honom och skickade upp honom i masttoppen. Där uppe mitt i natten på dessa breddgrader är det minusgrader, och Tinkler hade som vanligt bara skjortan på kroppen.

Heywood Det är omänskligt.

Christian Ja, om Bligh glömde honom kvar medvetet. Vi fick fira ner Tinkler med skot och talja.

Bacchus Seså, han dricker! Ett friskhetstecken! Kan han dricka så kan han leva! Drink mer, min gosse! Ingen mänsklig värme är effektivare! Seså, strax blir han röd om kinderna i stället för blå! Om några timmar kan han själv gå upp i masttoppen igen.

Christian Det är inte roligt, Bacchus. John Mills har pryglats för att han gjorde sig populär. Purcell har slagits i järn för att han kunde sitt hantverk, och Ned Young, en officer, har pryglats för att Skinner gick vilse i land.

Bacchus Jag vet. Det är inte ens roligt längre.

Christian Ned Young blir aldrig samma mänska längre. Han är av bättre familj än Bligh och ung och sårbar. Bligh har våldtagit hans själ genom ren sadism.

Bacchus Så ni säger, herr understyrman. Låt Gud döma honom, så slipper ni göra det själv.

Christian Jag dömer inte. Jag bara observerar all den onödiga mänskliga skada som en dum mänska åstadkommer genom ren maktgalen småaktighet.

Bacchus Tyvärr kan jag lova er, mr Christian, att har den en gång börjat så fortsätter den tills den löpt sin lina ut. Tyvärr känner jag mänskorna.

Christian Hur kommer det att sluta?

Bacchus Det kommer att bli värre och värre tills det slutar.

Christian Hur?

Bacchus Ingen fan vet, och det är kanske lyckligast under omständigheterna. Låt oss under tiden rädda de mänskoliv vi kan och glädja oss åt deras räddning. Ni gjorde en präktig insats som klättrade upp och hämtade ner honom. Det räddade hans liv. Jag har aldrig sett en mänska så nerkyld.

Christian Ni har slutat äta middag med kapten Bligh.

Bacchus Ni också.

Christian Efter er.

Bacchus Ja. Jag upptäckte på ett tidigt stadium att Blighs aptit kväver alla andras. Om det är någonting jag inte vill förlora så är det min aptit på livet.

Christian Jag tror Tinkler vill säga något.

Bacchus Hur känns det, unge man?

Tinkler (ler, sätter sig försiktigt upp) Blåslagen men hel.

Bacchus Drink mera konjak då. *(ger honom flaskan. Tinkler tar beredvilligt en sup och ler med de övriga.)*

Tinkler Det var nära ögat, men allt tål jag ännu lite till!

Bacchus Drink mera då.

Tinkler Det var nästan värt det. *(dricker med god aptit. Bacchus och Christian blinkar menande till varandra.)*

Bacchus Du förstår vad jag menar. Mot ungdoms levnadskraft står själve kapten Bligh maktlös.

Scen 2. På däck. En vacker dag.

(Alle man är kallade på däck igen. De är besvärade och tycker det är tjatigt.)

Mills Vad har den där bushjärnan hittat på den här gången?

McCoy Det är väl någon fånig detalj igen.

Smith Det lär vara bråk mellan honom och mr Fryer.

Mills Heja mr Fryer!

Smith Här kommer den stora surpuppan.

Bligh (*visar sig, är mycket sammanbiten*) Mr Fryer, det här är helt och hållet er förtjänst och inte min. Det är bara er brist på samarbetsvilja som tvingar mig att blanda in hela besättningen.

Fryer Hur ni än bär er åt, mr Bligh, kan ni inte få ett minus ett att förbli ett.

Bligh Det är inte det det handlar om! Det handlar om att få resan att bära sig ekonomiskt!

Fryer Dess enda finansiella risk är ni själv, kapten Bligh, som stjälar från besättningen och stoppar i er egen ficka och sedan fuskar med bokföringen.

Bligh Håll käft! Det är inte jag! Det är mr Samuel! Han lyder bara mina order! Ni måste attestera hans bokföring! Vill ni att hela besättningen ska bli lidande annars?

Fryer Kapten Bligh, jag vill bara att sanningen ska fram.

Bligh Skriv under då!

Fryer (*till de omgivande*) Mannar och matrosar, kapten Bligh vill att jag ska bevittna att mr Samuels falska bokföring är riktig. Enligt mr Samuels siffror har ni fått tre gånger mera kött och bröd än vad ni fått. Om jag inte skriver under blir det ännu hårdare ransoneringar.

Bligh Skriv under, eller det blir på ert ansvar att hela besättningen får svälta! Skriv under, eller jag pryglar sönder hela besättningen!

Young (*till Smith*) Det är rena utpressningen.

Fryer Löjtnant Bligh, min underskrift på era falska papper är värdelös, för de förblir falska ändå. Jag skriver under för besättningens skull, men jag och besättningen kommer gemensamt att ta upp saken inför myndigheterna i England när vi kommer hem.

Bligh De kommer att skratta åt er! Skriv under!
(*Fryer skriver under i ett ögonblicks laddad tystnad.*)

Hela besättningen är mitt vittne.
en röst (bland besättningen) Land i sikte!

Bligh (*flämtar till*) Det är Tahiti.
(*Alla rusar till relingen.*)

Smith Det är verkligen en ö.

Young En paradiso.

Quintal Äntligen är vi framme.

Bacchus Det är bara en ö som alla andra. Tro inte på vad ni ser, pojkar.

Ellison (*yngst*) Ska vi inte tro våra egna ögon?

Bacchus Jo, men inte sinnen, ty de är farliga på dessa breddgrader.

Mills Håll i er, pojkar! Nu börjar äventyret! Nu får vi gå i land!

Fryer Ack, ljuva syn, varför dröjde du så länge?

Purcell Befrielsens stund är nära.

Tinkler Är det sant? Finns den ön faktiskt i verkligheten?

Christian Ja, Tinkler, du slipper frysa mer.

Churchill Hela ön är full av vackra varma unga damer som längtar efter män.

Nelson Tänk att jag ännu en gång skulle få se och uppleva detta paradiso. Det var kapten Cooks älsklingsplats, mr Heywood. Han ville dö här.

Heywood Är Tahiti bättre än England?

Nelson En svår fråga, min gosse. Åtminstone är det lättare än England.

Bligh (för sig själv) En svår resa är över, men det värsta återstår. Jag vet nog, att när männen här har fått ta igen sig i land under några månader blir de sedan ännu svårare att regera på vägen hem.

Christian Vad lockar du med, du förtrollande ö? Det är ej blott sirener i fjärran som sjunger så ljuvt här att de kan förleda en mänsklighet. Någonting bävar i luften med oemotståndlig förförelse. Är kanske hela civilisationen en lögn med sin konstgjordhet, sin makt och fåfänga, Blighs lyx och skrytsamhet, vår fina världs låga rovlystnad och alla krig och dispyter om ingenting, medan egentligen sanningen finns här bortom tid och rum i ett nötskal i en orörd söderhavsö och dess fria natur? Europa behärskas av låg politik som allenast är en osund kräftgång av småaktighet, som om det inte längre var möjligt för statsmakten att expandera förutom när det gäller ständigt tilltagande småaktighet. Kanske det här på Tahiti kan finnas svar på civilisationens och vår arma mänsklighets trånga dilemma, dess tvångströja av politik, snålhet, lögner och fåfänga.

Bligh Vad tänker ni om ön, mr Christian?

Christian Att det blir skönt för männen att äntligen få ta igen sig. Det kan de behöva.

Bligh Det kan även vi behöva, mr Christian.

Christian Kan ni slappna av, mr Bligh?

Bligh En kapten kan slappna av bara när han blir av med sin besättning. Uppriktigt sagt ska det bli skönt att få ta ledigt från dem ett tag. Det blir lättare att handskas med brödfruktar och med infödingar än med dessa låga brutala engelsmän.

Christian Ni har fördomar, mr Bligh. Alla män kan tas från deras bästa sidor.

Bligh Inte när det gäller disciplin, ordning och kommando. En slav som stryks medhårs arbetar inte. Han gör uppror.

Christian Vi engelsmän kan aldrig bli slavar, mr Bligh. Om vi behandlas som slavar gör vi uppror.

Bligh Ni är inte kapten. Lämna disciplinen och styrelseproblemen åt mig, som är ansvarig.

Christian Jag försöker bara stimulera era antenner.

Bligh Här behövs inga antenner. Känslighet undanbedes. Allt som behövs är en fast hand.

Christian Ni är rädd, kapten Bligh.

Bligh För vad?

Christian För att en dag hamna i en situation där ni måste inse att ni inte längre kan ta er själv på allvar. (går)

Bligh Vad tusan menar han?

Scen 3. Doktors hytt.

Smith Kom nu, doktorn! Det är inte farligt!

Bacchus (motvillig) Nej, jag vill inte.

Young Infödingsflickorna bits inte!

Bacchus Det är inte dem jag är rädd för.

Heywood Vad är det då ni är rädd för?

Bacchus (blygsam) Jag törs inte säga det.

Stewart Ut med språket nu!

Bacchus (försiktigt) Det finns ingen konjak i land.

Young (lättad, hjärtligt med de andra) Är det allt?
Bacchus (indignerad) Allt, säger ni? Det är ju hela världen!
Smith Men doktorn har ju alkohol ombord!
Stewart Ta med några flaskor i land!
Bacchus (förskräckt) Men om någon går sönder? Varje droppe kan rädda ett människoliv!
Heywood Jag vet, doktorn. Ta bara några flaskor vin i land och spara på konjaken.
Smith Vi ska vårda flaskorna som barn.
Young Inte en enda ska gå sönder.
Bacchus Men...
Heywood Jag lovar, doktorn, att vinet kommer att smaka er ännu bättre i land.
Bacchus (börjar ljusna) Tror ni verkligen det?
Smith Det är ett som är säkert! Bland alla infödingsflickorna! I det vackra vädret! Under blå himmel! I hjärtat av paradiset!
Young Under evig sol och vår!
Bacchus (knyter sig igen) Det är just det jag är rädd för.
alla Vad då?
Bacchus Paradiset. Det var inte gjort för mig. Det är farligt för mig.
Stewart Herr doktor, ni kan bara inte sitta här och nobba världens vackraste paradiset bara för att få mögla i fred i kölsvinet bland era flaskor!
Bacchus (arg) Det är inte världens vackraste ö.
Young Vad är det då?
Bacchus En ö som alla andra. En ö med oskyldiga infödingar, som bara är till för att locka unga virila engelsmän i fördärvet, och hela England med för den delen. På den punkten håller jag med kapten Bligh.
Smith Blanda inte in kapten Bligh i det här.
Stewart Han förstår sig inte på paradiset.
Young Låt den lede få vara i fred med sitt eget politiska helvete.
Heywood Men ni, doktor, förstår er på paradiset, för ni förstår er på ädla drycker.
Bacchus Kanske du i något avseende kan ha rätt, min gosse.
(Alla uttrycker gillande.)
Young Bra! När åker vi i land?
Bacchus I morgon. Jag måste först i lugn och ro få välja ut några för tillfället lämpliga flaskor. Men glöm inte ert löfte! De måste vårdas ömt som spädbarn! Hela mänsklighetens hopp, framtid och möjligheter finns hos dessa spädbarn.
Smith Han menar flaskor.
Stewart Diflaskor åt vuxna.
Bacchus (högtidligt) Det är ingenting att skämta om! En flaska kan gå sönder!
Smith (skrattar med de andra) Visst, visst, doktorn! Lita på oss!

Scen 4. I land.

Mötet mellan Hitihiti och kapten Bligh.

Hitihiti Välkomna, o söner från solen och nordens! Men var är vår vän, den gudomlige brodern från solen och gudarnas vän, kapten Cook?
Bligh Min far kunde inte komma med på den här resan, Hitihiti, men han skickade mig, sin son, i stället.
Hitihiti Är då ni, kapten Bligh, kapten Cooks egen son? Varför sade ni det inte redan när ni var här för första gången med er ädla far kapten Cook? Ni är olika

dessutom som sol och måne, han lång och atletisk och smärt, en befallande och imponerande man, och ni, fyllig och fet, ganska rundnätt och enkel.... men ni är välkomna. Och vad kan vi göra för våra så strålande sköna och granna gudomliga bröder från norden?

Bligh Vi vill hämta brödfrukter.

Hitihiti Brödfrukter?

Bligh Ja, brödfrukter. Denna enkla planta som finns avbildad här. (*visar en plansch.*)

Hitihiti Bara det?

Bligh Ja.

Hitihiti Så banalt. Varför det?

Bligh Vi har inte den plantan i Europa och vill gärna odla den där för att äta dess frukter.

Hitihiti Hur många behöver ni?

Bligh Så många som möjligt. Så många som vårt utrymme kan ta.

Hitihiti Ta bara för er. Tahiti är fullt av dem. Jag trodde snarare ni mest kom hit för att älska med skönheten hos våra döttrar.

Bacchus (träder fram, något berusad) Tro inte på den skrävaren, ädle infödingshövding. Han bara ljuger.

Hitihiti (till Bligh) Vad säger er tjocke vän?

Bligh Han pratar bara strunt. Han har druckit.

Bacchus Löjtnant Bligh, har vi kommit hela vägen hit till Söderhavet bara för att leverera lögnen till denna ädla frikostiga hövding för ett oskyldigt folk? Om du är kapten Cooks son så är jag en sannskyldig Adonis!

Bligh Kom inte hit och stör våra känsliga relationer med polynesierna, Bacchus.

Bacchus Det är du själv som stör dem med ditt bedrägliga uppförande. Du inbillar dem att kapten Cook fortfarande lever och att du är hans son bara för att få utnyttja deras gästfrihet i fred och till maximum. Det är inte rent spel.

Bligh Sluta nu, Bacchus. (*till några män*) Ro fyllot hem ombord.

Bacchus Först ska jag be att få tala om för dig, din knöl, att jag genomskådade dig från början. Du är bara en tarvlig buse, en rå tölp utan hyfs, en oborstad översittare, och jag kan lova er alla, engelsmän, att er resa hit var ingenting mot vad er resa hem kommer att bli. På vägen hit visade denne kapten att han kunde vara rå och småaktig. På vägen hem kommer han att metodiskt verkställa alla sina brutala hotelser.

Bligh Det räcker, Bacchus! Du är full!

Bacchus Nej, jag är frisk och talar sanning, och jag har inte druckit mer än vanligt! Men ni, kapten Bligh, är en svinaktig bedragare! (*får plötsligt häftig kramp, tar sig om magen, kollapsar.*)

Hitihiti Vad är det med den gamle mannen?

Bligh Ett krampanfall. Det går över.

Nelson (undersöker Bacchus) Han är svårt sjuk.

Bligh Ja, det har vi minsann fått höra.

Tinkler Doktor Nelson, Hayward och Morrison har insjuknat på samma sätt. De och doktorn åt en underlig röd fisk som kan ha varit giftig.

Nelson Således inte sprit, hjärtslag eller hjärnblödning utan magförgiftning. För en så gammal man kan det vara farligt. Vi vårdar honom här i land.

Bligh För honom ombord!

Nelson Vill ni påskynda hans död, kapten Bligh? (*Några män bär bort Bacchus.*)

Bligh Beklagar intermezzot, store Hitihiti. Den gamle mannen förtog sig. Nu kan vi återgå till ordningen.

Hitihiti Ni är välkomna, alla, och hela mitt rike står till ert förfogande. Här får ni stanna och älska så länge ni önskar.

Bligh Tack, Hitihiti, men vi stannar inte längre än nödvändigt.

Hitihiti Och hur länge är nödvändigt?

Bligh Tills vi fått tillräckligt med levande brödfruktplantor ombord.

Hitihiti Jag ber er förlåta en åldrande hövdingens idéer, men tycker ni själv inte att ett sådant uppdrag kan verka en aning – befängt? Jag menar, att komma en så lång väg blott för att hämta en värdelös planta?

Bligh För oss, Hitihiti, kan plantan bli av oöverskådlig betydelse.

Hitihiti Ni får som ni vill. Det gör oss ingenting, och jag lägger mig inte i saken. Tvärtom skall det bli oss en ära att hjälpa er finna och lasta er planta.

Bligh Jag tackar för det.

(De utbyter vänskapsbetygelser och alla, både infödingar och sjömän, hurrar eller uttrycker gillande och uppmuntran.)

Scen 5. Vid Bacchus grav på Point Venus.
En upphöjd vacker plats inför havet i skymningen.
Nelson, Peckover, Heywood och Christian.

Nelson Vi var hans bästa vänner ombord och kanske de enda som inte bara uppskattade honom som pajas.

Peckover Han förtjänade en bättre begravningsentreprenör än kapten Bligh.

Nelson Kapten Bligh gjorde vad han skulle och det utan vank.

Christian Men kallt och uttryckslöst, som om han läste över en död hora.

Heywood Det var ändå storartat av kaptenen att åta sig begravningsritualen efter doktors utskällning av honom.

Christian Ja.

Nelson Nu ligger han här, och vi ser honom aldrig mera, och Bounty har blivit utan läkare.

Peckover Det blir svårare att leva ombord nu än förr.

Christian Särskilt om doktors spådom slår in.

Nelson Lyckligtvis klarade sig Morrison och Hayward.

Heywood Ja, de var tillräckligt unga.

Peckover Bara den bäste, den äldste och outhärligaste strök med.

Bligh(s röst på avstånd) Vad står ni där och sölar för? Graven är igenskottad! Vi har arbete att sköta!

Peckover Tillbaka till helvetet ombord.

Christian Brödfrukterna måste till negrerna.

Heywood Bara doktorn stannar på Tahiti.

Nelson Han vet inte hur lycklig han var.

Peckover Tänk på oss, Bacchus, när kapten Bligh låter pryglar oss i strimlor.

Christian Han skulle bara våga. Motståndet jäser ombord.

Heywood Kom. Låt oss gå, innan Bligh blir rasande.

Christian Det blir han ändå. *(De lämnar graven, efter att de som haft hattar och mössor satt på sig dem.)*

Akt III scen 1. På däck av Bounty.

Tinkler Ingen trodde att helvetet skulle bryta ut så totalt och så snart.

Young Det var oundvikligt.

Stewart Kaptenen har bett om det, så som han behandlat oss, hållit oss på svältkost fastän Tahiti är det sanna överflödets land.

Christian Tyst, gossar. Han kommer.

Bligh (uppträder surmulen, sammanbiten och hatisk, tillsammans med Fryer) Hayward ska få en månad för det här, och sedan ska vi prygla ihjäl honom.

Fryer Är det klokt, Sir?

Bligh Det är inte frågan om vad som är klokt. Det är frågan om vad som är rättvist.

Fryer Rättvisa enligt bokstaven kan ibland vara orättvis, mr Bligh.

Bligh (ryter till) Försvarar du kriminaldårar? Tar ni brottslingar i försvar mot lagen, mr Fryer? (*Fryer tiger.*)

(*till besättningen*) Nå, vad vet ni om det här, era tjuvar och banditer?

Morrison Vad vet vi om vad, Sir?

Bligh Spela inte teater. Ingen är oskyldig. Jag vet det nog. Tre har rymt i land under Thomas Haywards vakt. Han sov. Vem lade ut båten?

Christian Med förlov sagt, mr Bligh, Churchill, Muspratt och Millward kan faktiskt ha gjort det själva, och det kan ha skett utan att någon visste om det.

Bligh Håll truten, din tjuv och bastard! De tre ska infångas! Levande eller döda! Och den som försöker fly igen håller jag inspärrad och slagen i järn i kölsvinet hela vägen hem till England! Är det klart? Herre Gud, vilka barn ni är! Klemar jag inte bort er kanske, får ni inte allt vad ni behöver, sköter jag inte om er alla som en pappa, och vad gör ni? Ni stjälar från mig och rymmer från fartyget, era odugliga bastarder!

Young Sir, tillåt mig en väsentlig upplysning.

Bligh Vad har du att upplysa mig om, din vekhjärtade hare?

Young Ingenting väsentligt. Bara det som alla vet utom ni själv, som ni inte vet emedan det är i ert intresse att förneka det. Ni vill inte veta sanningen, mr Bligh, emedan ni tjänar på att förvränga den. Ingen besättningsman har bestulits ombord. Ingen har tagit mutor av Ellison för att inte avslöja att han fått en gris av sin fästmo, mr Samuel konfiskerade ju grisen i alla fall....

Bligh (ryter till, eldröd) Är ni full, Sir? Vet ni inte att Bounty måste göra anspråk på alla era presenter från land för kommande byteshandel med andra öar? Fattar ni inte att Bounty behöver allt vad hon kan få för att överleva en äventyrlig hemresa? Inser ni inte hela besättningens bästa? Vill ni bli bukfyllda åt en kannibal? Är ni inte klok? Är ni en sådan idiot?

Heywood Sir, ni och jag har våra familjer hemma i England att återvända till, men de flesta av dessa män har inte annat att komma hem till än nya mönstringar på fartyg som detta. Ni håller dem egendomslösa och rättslösa som fångar ombord medan Tahiti ligger där och lockar med världens ljuvligaste överflöd. Är det nödvändigt med en sådan absurd kadaverdisciplin?

Bligh Du ser vad min så kallade kadaverdisciplin har lett till. Genom min mildhet och genom deras bortskämdhet har tre män rymt. De måste tillbaka och bestraffas! Några fler protester? (*Tystnad.*)

Du, Heywood, som står på god fot med hövdingen får i uppdrag att infånga dem. Låna hövdingens snabbaste kanoter. Och kom tillbaka med rymlingarna! Annars blir du också bestraffad som kadetten Hayward, den slöfocken!

Det var allt! Var och en till sina plikter! (*går med Fryer.*)
Young Kaptenen är galen. Man borde slå honom i järn.
Christian Inga myterifasoner, *Young*. Det hjälper inte.
Young Vad hjälper då?
Christian Tålmod tills vi kommer hem till England. Sedan kan ingenting rädda honom.
Young Han lever bara på vår beskedlighet och utnyttjar den till att plåga livet ur oss!
Christian Tålmod, *Young*. Inget helvete varar för evigt.
Young Jag är inte så säker på det. Ett tillfälligt helvete är nog för en evighet. (*går*)
Christian (ensam) Endast *Bligh* själv är blind för det helvete han sprider omkring sig, och i sin blindhet förvärrar han det hela tiden. Hur är det möjligt att ren mänsklig småaktighet kan vara så gränslös och hopplös? Doktor *Bacchus* hade rätt. *Blighs* grav, som han gräver själv, hotar att bli hela resans och en gemensam grav för oss alla.

Scen 2. I land. En bättre infödingshydda.
 Hitihiti med sin familj.

Maimiti (störtar in) De vita måste resa! (*störtar i sin fader Hitihitis famn och gråter.*)
Hitihiti (tröstas henne) När?
Maimiti Om några dagar! Efter i morgon!
Hitihiti Vi hinner kanske avsluta er ordbok, *Peter*.
Heywood Vi får arbeta dag och natt.
Maimiti (gråter i sin faders famn) Han får inte resa! Han får inte resa!
Hitihiti Min dotter, om gudarna kräver att de reser måste de resa. Och även du måste acceptera det, hur mycket du än älskar din gudomlige man.
Maimiti Jag kan inte! Jag kan inte!
 (*Christian* gör inträde.)
Heywood Vi hörde just den tråkiga nyheten.
Christian Ingen beklagar det mera än jag.
 (*Maimiti* störtar upp i *Christians* armar. Denne omfamnar henne varmt.)
Maimiti Jag släpper dig aldrig!
Christian Min älskade, kapten *Bligh* kan skilja våra kroppar åt men aldrig våra själar.
Maimiti Jag kommer att dö och gråta ihjäl mig av sorg!
Christian Det får du inte göra. En dag kommer jag tillbaka.
Heywood Hur reagerar den övriga besättningen?
Christian Alla tar det som en katastrof. Men alla väntade den. Ända sedan de tre rymlingarna åkte fast har *Bligh* ansträngt sig för att kunna lätta ankar så tidigt som möjligt.
Heywood För att kunna prygla fler ihjäl som dem så långt från *Tahiti* som möjligt?
Christian För att inte fler ska hitta på att rymma.
Heywood Flera av oss har kanske redan hunnit bilda familj.
Christian Jag är medveten om det.
Maimiti Jag är din, *Christian*, för resten av mitt liv och aldrig någon annans!
Christian Du är fri i det ögonblick jag lämnar dig tills jag kommer tillbaka.
Maimiti Du blir aldrig fri från mig.

Christian Som du vill. (*De omfamnar varandra.*)
 Kaptenen väntar dig i morgon kväll, Heywood.
Heywood Jag ska vara där. Jag lovar att inte rymma.
Christian Nej, du har ju en familj att återvända till. Men för alla de stackare som inte har någon som väntar på dem och som här funnit någon att älska blir hemresan det värsta av helveten.
Heywood Av helt mänskliga och förståeliga skäl.
Christian Vi har en hel dag i morgon ännu tillsammans, Maimiti.
Maimiti Då skall vi älska.
Christian Ja, min älskade. Det lovar jag dig.
Maimiti Ge mig en son.
Christian Och om det blir en dotter?
Maimiti Bara du ger mig din själ är jag nöjd.
Christian Den äger du redan.
Maimiti Tack.
Christian Men du ska få mera.
Maimiti Jag vill alltid ha mera.
Christian Morgondagen blir en evighet.
Maimiti Morgondagen blir hela mitt liv och hela min framtid.
Christian Jag älskar dig.
Maimiti Min gud, kom tillbaka!
Christian I morgon.
Maimiti För evigt!
Christian I morgon. (*släpper henne*) Du har en dag på dig, Heywood.
Heywood Jag ska använda tiden väl.
Christian Tills i morgon, min älskade. (*tar åter hand om Maimiti. De kyssas. Han går.*)
Hitihiti Min dotter, jag har en känsla av att han menar allvar.
Maimiti Med att resa?
Hitihiti Nej, med att han givit dig sin själ.
Maimiti I så fall skall jag bevara den väl.
Hitihiti Gör det, min dotter, ty han kommer alltid tillbaka.
Maimiti (*skiner upp*) Tror du det?
Hitihiti Jag har en känsla av det.

Scen 3. På däck.

Bligh promenerar otåligt av och an.

Bligh Man måste uppfostra de där inkompetenta gröngölingarna som småbarn! Nåväl! Nu kommer de äntligen tillbaka!
Christian (*kommer in*) Sir, jag får rapportera att allt är väl, och att vi lyckades genomföra uppdraget, trots förlusten av två yxor och ett ankare.
Bligh (*mulnande*) Och vad hände med yxorna och ankaret?
Christian Sir, vi blev överfallna av infödingarna.
Bligh Blev ni det! Och ni blev rädda som harar och kastade yxorna i sjön och glömde kvar ankaret!
Christian Sir, vi blev överfallna med våld, och vi hade tur som kom undan med livet. Dessa infödingar är tjuvar och inte alls som de mer kultiverade Tahitierna.
Bligh (*ursinnig*) Jag skickar er i land för att hämta vatten, och ni får med er fullt användbara gevär till skydd, och vad gör ni? Så fort ni får se infödingar drumlar ni

till det och lägger benen på ryggen och lämnar Bountys värdefullaste redskap åt dem i ren harhjärtad panik!

Christian Sir, vi hade era uttryckliga order att inte använda vapnen, och vi värjde oss så väl vi kunde utan vapen. Hade vi försvarat ankaret eller återtagit yxorna hade liv krävts.

Bligh Det hjälper inte förlusten av ankaret och yxorna! Varför satte ni er inte i respekt hos infödingarna? Varför sköt ni inte ner dem?

Christian Sir, vi hade era uttryckliga order att inte använda vapnen.

Bligh För resten fattas det kokosnötter ombord. Hur många har ni tagit, mr Christian?

Christian Jag har inga kokosnötter utom dem som jag köpt själv av vilka jag ätit upp de flesta.

Bligh Hur många kokosnötter, mr Christian?

Christian Jag för inte statistik över vad jag äter.

Bligh Ni hade vakten när kokosnötterna stals.

Christian Hur vet ni så bestämt att det stulits kokosnötter när det ligger ett berg av dem mellan kanonerna på fördäck? Har Samuel räknat varenda en?

Bligh Jag märker när någonting stjäls vare sig ni rapporterar det eller inte.

Christian Ni tror väl inte att jag är så snål att jag skulle kunna stjäla, som vissa andra ombord?

Bligh Vad menar ni med det?

Christian Jag menar, mr Bligh, att ni med era metoder, med att lägga kokosnötterna där ni lagt dem inför allas åsyn, med att ransonera vattnet för brödfruktplantornas skull, med ert förbannade trick med den där vattenskopan, som var och en som förgås av törst måste klättra upp till masttoppen och hämta för att få vatten och därefter föra den tillbaka till masttoppen igen, att ni med sådana metoder tvingar era män till stöld av era kokosnötter.

Bligh Brödfruktplantorna är viktigast av allt. De är hela meningen med resan. De måste prioriteras.

Christian Är de viktigare än människor?

Bligh Ni undviker sakfrågan, mr Christian. Vem har stulit kokosnötterna?

Christian Hur skall jag kunna veta det?

Bligh Det hände under er vakt. Vill ni bli kölhalad?

Christian Kölhalning av människor är enligt lag förbjudet. Det lär prygling också bli så som ni sadistiskt missbrukat detta barbariska övervåld.

Bligh Ni tvingar mig till åtgärder som hela manskapet blir lidande av, mr Christian.

Christian Ansvaret är ert.

Bligh Mr Samuel, alla groggransoner indrages omedelbart. Och i stället för ett skålpund jams per person delar ni i framtiden ut ett halvt till alla mässar och backlag. Är det förstått?

Samuel Ja, Sir.

Bligh Om ni skyddar tjuvar, mr Christian, är ni en gemen tjuvusling själv. Ni gör det bara värre för er själv och för alla andra. (*Christian går utan ett ord.*)

Bligh (skriker till alla omkringvarande av besättningen) Ni är bara lömska tjuvar och småkryp allihop! De där infödingarna på Tahiti har förvandlat er alla till apor! Men jag ska åter göra er till män! Och ni ska få en resa hem till England som ni aldrig kommer att glömma, era bortskämda, odugliga, lömska tjuvar och eländiga konspiratörer! (*går rasande ner under däck.*)

Mills Vad tog det åt honom?

Martin Det är väl solen.

Young Tänk att Christian finner sig i det.
Heywood Det gör han nog inte. Men han behärskar sig, och tur är det.
Young Vad skulle hända annars?
Heywood När en behärskad natur slutligen inte längre kan stå ut så kan vad som helst hända. Ett mänskligt vulkanutbrott kan bli värre än ett riktigt sådant.
Young Då hoppas jag att han fortsätter att behärska sig.
Heywood Det är nog bäst för alla trots allt.

Scen 4. Ombord vid midnatt. Allt är tyst och stilla i månskenet.

Tinkler Djup är natten. Omöjligt är det att sova. Vad är det med ditt månsken, o måne, som håller oss så osaliga? Vad betyder din oro, som är så förödande för själen? Varför får vi ingen ro när du lyser och strålar så infernaliskt att man bara måste betrakta dig och förlora sig i din magi, ihjäl fascinerad av ett outrannsakligt mysterium, som är nog för att få hela mänskligheten på fall? O måne, dina lögner gäckar mig och trollbinder hela mänskligheten. Utan dig vore all mänsklig fåfänga verkligen bara fåfänga.
Heywood (passerar förbi) Är det Tinkler? Kan du inte heller sova?
Tinkler Omöjligt.
Heywood Hörde du att Bligh kallade oss tjuvar idag?
Tinkler Det är inte första gången. Och han kanske har rätt.
Heywood Menar du att...
Tinkler Ja, jag var en av tjuvarna. Jag och två andra stal fyra kokosnötter, och Bligh, den hedersmannen, upptäckte det. Men jag avslöjar aldrig de båda andra.
Heywood Så för er skull får vi ingen grogg mera och halverade jamsransoner.
Tinkler Medge att Bligh bad om det. Han håller oss på svältkost, använder djävulska knep för att få oss att törsta, och placerar alla sina tusentals kokosnötter på mellandäck. Medge att det luktar som att han bad om en stöld bara för att få anledning att börja djävlans ordentligt.
Heywood Det verkar onekligen misstänkt.
Tinkler Sov gott, Heywood. Jag knyter mig här vid masten.
Heywood Det är omöjligt att sova under däck i denna stiltje i denna kvalmiga hetta.
Tinkler Utan tvekan kommer fler att få det hett i natt. So long. (*försvinner*)
Heywood Han kan sova när som helst under vilka omständigheter som helst i vilken ställning som helst. Den som bara kunde sova!
Christian (s röst) Är det Heywood?
Heywood Ja.
Christian (dyker fram) Tack och lov! En vän man kan tala med!
Heywood Vad står på?
Christian Bara det gamla vanliga. Bara den gamla vanliga förtvivlan.
Heywood Du ser verkligen förtvivlad ut. Vad har hänt?
Christian Jag står inte ut längre, Heywood.
Heywood Hur så?
Christian Denna förtvivlan. Denna ohyggliga tortyr. Detta plågsamma själsliga nedbrytande från Blighs sida. Hur kan han vara så nedrig, så infam, så extremt kränkande genom att bara vara nedlåtande? Han okvädar mig offentligt, och sedan inbjuder han mig intimt till middag som om ingenting hänt. Hur kan man vara så

dubbelmoralisk, svekfull och nyckfull som fartygschef? Varför finns det inga lagar emot det?

Heywood Fråga inte mig. Men Bligh har ett gott öga till dig. Det är alla uppmärksamma på.

Christian Varför plågar han mig då? Varför avrättar han mig då offentligt genom olidliga förödmjukelser bara för att fjäska för mig när han blir ensam med mig? Vad menar han? Vad vill han egentligen?

Heywood Det vet han nog inte själv.

Christian Han är en sadist av den värsta sorten, han njuter av att plåga ihjäl människor själsligt och frossar i sin njutning. Jag står inte ut mera. Hans själsliga tortyr är värre än någon fysisk.

Heywood Vad menar du?

Christian Det är precis som om han fann en sportslig njutning i att gå till vilka ytterligheter som helst för att beröva oss våra själar. Om han lyckas få en själ kränkt så att den reagerar blir han salig, medan hans fysiska övergrepp bara är brutala sinnliga njutningar. Jag kan inte stå ut en enda dag mera med detta.

Heywood Vad tänker du göra?

Christian Jag tänker be dig om en sak.

Heywood Vad då?

Christian (lägger handen på hans axel) Min vän, om någonting skulle hända mig, skulle du då vilja uppsöka mina föräldrar i Cumberland och tala med dem om mig?

Heywood Du tänker väl aldrig ta livet av dig?

Christian Näst intill men inte helt. Jag överlever nog, men det är inte säkert att jag återser mina föräldrar. Jag ber dig om en tjänst, bara uti fall att.... Kan du göra det för mig?

Heywood Givetvis. Du kan lita på mig.

Christian Jag vet att du är hederlig. Jag kunde inte ha litat på någon annan.

Heywood Gå och sov nu, Fletcher Christian.

Christian I detta månsken? I denna stiltje? Du är galen.

Heywood Jag kunde inte sova själv.

Christian Farväl, Peter Heywood.

Heywood (tystare, som för att varna) Men här är fler som är uppe och går.

Bligh (kommer fram ur mörkret och ställer sig i månskenet) Så sent uppe, mr Christian?

Christian Jag hade alltid svårt att sova vid fullmåne, och jag är inte ensam.

Bligh Ni också, Heywood?

Heywood Ja, Sir.

Bligh Vad står ni och pratar om?

Heywood Ingenting särskilt.

Bligh Av er skuldmedvetna uppsyn att döma skulle man kunna misstänka er för minst sagt en konspiration. (skrattar torrt) Jag vet. Skämt är inte roliga i fullmåne. Gå nu och lägg er. Även om man inte kan sova är det vilsamt för kroppen att bara ligga. (går in till sig.)

Heywood Tror du han hörde oss?

Christian Vad spelar det för roll? Han slipper se mig mer ändå.

Heywood Vad tänker du göra?

Christian Bry dig inte om det. Jag kommer inte att skada någon i alla fall. (slår honom kamratligt på axeln.) Godnatt, Peter. Bligh har rätt. Vila är vila även utan sömn. (går)

Heywood Farväl, Fletcher Christian. (ensam) Han verkar fullständigt desperat men samtidigt fullkomligt behärskad. En säregen orosande kanske mera mångalen än

alla andra, men ändå kanske den enda som kan behärska sin galenskap. Men vad är det som håller på att hända egentligen?

Tinkler Månen kräver sin tribut.

Heywood Tinkler?

Tinkler Ja.

Heywood Hörde du?

Tinkler Vart enda ord.

Heywood Du tjuvlyssnade!

Tinkler Nej, jag råkade bara höra. Det var ju bara oskyldigt prat.

Heywood Jag hoppas det. Vad menar du om saken?

Tinkler Att fler är mångalna än du och jag. Till och med Bligh kom och störde er.

Heywood Vad tror du om Christian?

Tinkler Har ingen aning. Men han verkar skärrad.

Heywood Vad tänker han göra?

Tinkler Förhoppningsvis ingenting. Annars får vi se det i morgon.

Heywood Tror du han är desperat? Tror du han kan göra något dumt?

Tinkler Desperat är han nog, men han är nog den sista ombord som skulle göra något dumt. Sov gott, Heywood.

Heywood Dra åt skogen, Tinkler.

Tinkler Du menar palmerna i land. Gärna det, om det gick för sig.

(Heywood går.)

Den fortsätter att skina och kräva och begära och domdera. Vad begär hon? Människooffer? Dårskap? Hennes makt går över människans vilja och förstånd. När all människans fåfänga är förbrukad förblir fullmånen ändå kvar med sitt ohyggliga sug mot en verklighet ovan denna. Stick och göm dig, måne, innan någonting händer som alla kommer att ångra. Aldrig har jag betraktat dig med större misstro än nu, när din makt är som starkast och ditt sug är som oemotståndligast. Varför finns det inga moln? Fullmånen är ju höjden av oanständighet! *(ställer sig vid masten och tycks somna.)*

Christian (återuppträder gradvis) O natt av förtvivlan utan ände! När skall du någonsin ta slut! Vad är du, o värld, o förbannade narrskepp av grälände vettvillingar, att en enda god människa alls kan stå ut med dig! Jag har fått nog. Låt de småaktiga och trätgiriga plåga varandra ihjäl och ta död på varandra för evigt, men låt mig få slippa att höra och se deras futtighet! Gnälla må djuren, men mänskan var född till att tänka och lära sig visdom i fred och det högt ovan djurens nivå, ja, så högt som möjligt. Men majoriteten av mänskorna drager varandra tillbaka mot djupet av djurens nivå till en hemskare djuriskhet än själva djurens. Jag tål inte längre det eviga grälet, den eviga småaktigheten, tyrannens nedlåtande kränkning och hans frånstötande, äckliga närmanden. Låt mig försvinna. *(lägger ena benet över relingen för att klättra över och försvinna.)*

Tinkler (osynlig) Ta skeppet i stället.

Christian (genast) Vem sade det? *(tystnad)*

Vem där? *(inget svar)*

Var det Guds eller djävulens röst eller en vanlig mänskas? Ej någon är vaken och skeppet är dött. *(ser sig omkring)* Här finns inte en själ. Var det mitt eget samvete? Kanske en röst från den dunklaste vrån av min nattliga drömmande sinnevärld? Alldeles tydligt så hörde jag tanken, som om jag själv tänkt den. Det är en ny tanke som aldrig har prövats förut. Myteri? Att ta lagen med våld i självsvåldiga händer och så skipa rättvisa. Vad händer annars? Om jag ger mig av kommer många att även belasta kaptenen för detta utom allt det andra, han blir då än grymmare, och

en revolt av det grymmaste slag kan då bli oundviklig. Jag kan rädda liv, ty jag står mellan Bligh och besättningen och kan förhandla med båda. Jag skulle få de allra flesta direkt under mig, och som chefsmyterist kunde jag rädda Blighs liv samtidigt. Det finns bara jag som kan jämnt balansera upp motsättningarna emellan kaptenen och manskapet. Fryer är feg, Blighs lakejer är fega och odugliga, alla kloka och utbildade skulle stödja min fridsamma linje, och vi skulle nog kunna hålla stånd mot alla vildhjärnor, som endast önskar att stampa ut löjtnantens hjärna mot däckets. Låt gå. Det är värt ett försök. Jag kan ändå ej sova, så det är då lika bra att jag gör nytta. Snart börjar det dessutom dagas.

(kommer fram till Thomas Hayward, som sover på sin vakt.)

Här sover Thomas Hayward. Han skulle ha vaktat fartyget nu. Han har pryglats förut för att han somnat på sin vakt. Om befälhavaren anade vad som försiggår nu medan Hayward sover på sin vakt! Men han och Hayward skall intet veta förrän allting är över.

Vem rör sig där borta? Det är Burkitt. Han är osalig ända sedan sin bestraffning. Han får bli den förste. Burkitt! Kom hit ett tag! Men tyst!

Burkitt Ja, Sir?

Christian Kan du gå ner och väcka upp Thompson, Churchill, Quintal och Martin och säga att jag måste tala med dem? Kom upp till mig sedan alla fem. Men väck ingen annan.

Burkitt Ja, Sir. *(går)*

Christian *(passerar Coleman, som sover)* Här sover Coleman. Han har nyckeln till vapenkistan. Coleman! Vakna! *(väcker honom)*

Coleman *(yrvaken)* Vasa, Sir? Har vi drivit på grund?

Christian Nej, men jag har vakten, och en stor haj cirkulerar runt fartyget. Jag vill gärna skjuta den. Kan du ge mig nyckeln till vapenkistan?

Coleman Javisst, Sir, bara jag får sova sen.

Christian Lita på det. *(mottager nyckeln. Coleman insomnar på nytt direkt.)*
(Under det följande skeendet ljusnar det gradvis mycket långsamt.)

Vapenkistan. Jag har alla skeppets vapen i min hand. *(kommer fram till vapenkistan)* Men vem ligger där och slaggar på vapenkistan? Det är den odågan och tjallaren Hallet. Honom skulle många vilja kasta över bord. Hör inte han också till vakten? *(ryter till)* Thomas Hallet, vi driver över okända vatten nära Tofoa, det kan finnas rev och kannibaler var som helst omkring oss, och ni bara sover på er vakt! *(väcker honom brutalt)*

Hallet *(vettskrämd, har vaknat med förskräckelse)* Å mr Christian, rapportera det inte för löjtnant Bligh! Han skulle aldrig förlåta mig! Jag ska aldrig göra så mer! Det var första och sista gången! Jag lovar! Jag ber på mina bara knän!

Christian Det var knappast första gången, men låt oss hoppas det var den sista, för ert eget bästa! Ge er av nu!

Hallet Å tack, mr Christian! *(försvinner vettskrämd)*

Christian Det var vapenkistan det. Här kommer mina vänner.

(Burkitt kommer med Churchill, Thompson, Martin och Quintal.)

Välkomna, men håll er lugna. Här är vapenkistan. Här är nyckeln. Vi ska ta fartyget.
(alla fem lyser upp.)

Churchill Och kasta Bligh åt hajarna?

Christian Sakta i backarna, Churchill. Bligh kommer sist. Först skall vi ta fartyget. Vi väcker upp Williams, McCoy, Alexander Smith, tysken Hillbrandt, Millward och underkonstapeln John Mills. Vi placerar vakter vid däcksluckorna, och sedan, Churchill, kan vi i lugn och ro gå ner och meddela Bligh den intressanta nyheten.

Churchill Jag vet fler som är garanterat pålitliga.
 Christian Vilka?
 Churchill Ellison, Skinner, Brown och Sumner.
 Christian Bra. Hämta dem också.
 Quintal Hur är det med kadetten Young?
 Christian Låt kadetterna sova. De har rang och bör inte bli indragna i ett myteri, för deras egen skull.
 Churchill Till verket, gossar!
 Christian Thompson, du stannar här och bevakar vapenkistan. Vi andra förser oss med vapen och skrider till verket.
(Tyst och sakta organiseras myteriet med smidig lätthet. Två beväpnade placeras vid varje däckslucka medan fler myterister ljudlöst hämtas upp och beväpnas. Christian utdelar order till var och en. Till slut är alla sexton myteristerna uppe, beväpnade och strategiskt väl utplacerade.)
 Christian *(ser tyst över det hela. Alla inväntar hans order.)*
 Churchill, Burkitt och Quintal. Låt oss gå ner och väcka upp kaptenen.
(de går. Efter en stund:)
 Bligh *(s röst, forcerad)* Vad vill det här säga? Har vi gått på grund? Har vi blivit angripna? Varför är ni beväpnade? Vad är detta? *(gallskriker)* Hjälp! Hjälp!
 Churchill *(s röst)* Håll käften, ditt feta svin, det är din tur att dansa för katten nu!
 Christian *(s röst, lugnt)* Ta det lugnt, Churchill! Bakbind honom bara.
 Bligh *(skriker)* Det här ska kosta er livet! Jag ska prygla er i strimlor, era fega loppor! Jag ska skicka hela flottan på er, och ni ska hänga i rånocken allihop!
 Churchill Håll käften, din feta loppa, annars kan du få hjärtslag!
 Bligh Christian, Christian, har ni blivit från vettet? Ni måste ha fått solsting! Det här är ju absurt! Det är ju en mardröm!
 Christian *(lugnt)* För upp honom på däck.
 Bligh *(skriker)* Vad tusan har det flugit i er allihop, era galningar! Hur kan ni bära hand på mig, er egen faderlige kapten?
 Churchill Håll käften, din flåsande gaphals, eller jag stoppar handduken i svalget på dig!
(De kommer upp med Bligh, i bara skjorta och byxor, bakbunden. Skjortan är vit men slarvigt påsatt och skrynklig, byxorna är beiga. Han kämpar emot av ren fåfänga.)
 Ellison Där har vi tjockisen!
 Mills Nu får vi äntligen det utomordentliga nöjet att prygla ihjäl vår efterlängtnade kapten! Vartenda slag han givit oss skall vi ge honom tillbaka! Det borde bli närmare två hundra femtio! Med den niosvansade katten! Det är inte mer än rättvist! Lika för lika!
 Christian Lugna dig, Mills. Många sover än, och vi kommer att ha många emot oss. Mr Bligh, får jag be er att ställa er här med ryggen mot masten. *(tar repet som Bligh är bakbunden med och tar emot en bajonett av Churchill.)*
 Bligh Vad tänker ni göra med mig?
 Christian Vad som är rätt.
 Bligh Ni har börjat dåligt. Ni har börjat med den största orätt som ni kunde ha begått.
 Christian Era kroniska oförrätter, Sir, har tvingat oss att ta lagen i egna händer. Annars skulle ni förr eller senare ha vållat någons död. Min önskan är att rädda allas liv.
 Bligh *(cyniskt)* Du och dina vänner har redan begått självmord.

Christian Men vi lever än så länge. Hade jag inte gjort detta, löjtnant Bligh, hade förr eller senare någon mördat er.

Bligh Aldrig. Ingen skulle ha vågat.

Christian Ingen? Kan ni läsa någonting annat i dessa femton mäns ansikten än rent fanatiskt hat som bara vill se er död? Jag försäkrar er att jag är den enda av dem som vill rädda ert liv.

Bligh Ännu kan ni rädda er, Christian. Rädda ert liv och gör slut på myteriet.

Christian Hur vrider man historien tillbaka, mr Bligh? Myteriet har redan ägt rum.
(*Mr Fryer förs upp på däck fullt och ordentligt påklädd.*)

Fryer Mr Christian, inser ni inte att vad ni har gjort är det mest olyckliga som kunde ha inträffat?

Christian Olyckligare än räddandet av samtliga liv?

Fryer Vad tänker ni göra för att rädda kapten Blighs, mitt och alla andra oskyldigas liv?

Christian Mr Fryer, jag ger er barkassen.

Purcell (som förs upp) Mr Christian, barkassen är rutten. Den skulle inte flyta i en timme. Ge oss storslupen i stället.

Churchill Storslupen! Aldrig! Då kommer tyrannen till England direkt!

Fryer Mr Christian, vad var er avsikt med denna demonstration egentligen?

Christian Min föresats var att slå mr Bligh i järn och föra honom inför rätta i England.

Bligh Slå mig i järn, din imbecilla, naiva bastard! Du skulle bara våga slå mig i järn! Du skulle få hela England emot dig!

Churchill Christian, vi kan inte bara fångsla kaptenen. Det vore löjligt. Vi måste göra oss av med honom. Hela besättningen kräver det.

Christian Hela besättningen, Churchill? Och alla de som ännu sover och som ingenting anar? Vi vet ännu inte hur många vi har emot oss, men det kan vara fler än vi anar. Ingen oskyldig får göras något för när. Den som vill får följa med mr Bligh i storslupen.

Fryer Jag vill stanna kvar ombord.

Christian Mr Fryer, jag känner er. Ni skulle bara göra vad som helst för att återta skeppet och återinsätta mr Bligh. Ni följer med storslupen.

Bligh För sista gången, mr Christian, ta ert förnuft till fånga! Er piratkupp har inga möjligheter. Hela Englands flotta kommer att jaga er över alla hav tills varenda en av er är dömd och avrättad. Världen är inte så stor och fri längre att någon kan dölja sig för rättvisan i den. Befria mig, låt allt återgå till det normala, och jag lovar er att glömma alltsammans och att ingen ska bli bestraffad. Det är er sista chans.

Christian Mr Bligh, vad ni kallar rättvisa kallar vi förtryck, förnedring, sadism och outhärdlig omänsklighet. Ingen är skyldig till detta myteri utom ni själv. Det är en naturlig följd av era brutala härskarlater. Ni måste finna er i att endast få behålla slupen, och den är mer än vad ni förtjänar.

Bligh Ni är född till att vara en dåre, och som dåre kommer ni att dö, och ni drar med er en halv besättning i er olyckliga dårskap! Tro inte att någon av er kommer att skonas!

Christian Jag har skonat ert liv.

Bligh Det ger mig ingen skyldighet att skona ert!

Churchill Och den babianen vill du rädda till livet, Fletcher! Om han får leva kommer han bara att leva för att få se oss alla hängda utan undantag! Vi kräver att Bligh pryglas ihjäl här och nu!

Mills Det är inte mer än rätt!

Burkitt Om vi inte dödar honom dödar han oss!

Ellison (med stor sabel) Låt mig få göra processen kort med honom!

(Ellison är yngst ombord och väcker munterhet med sin stora sabel och sitt förslag.)

Christian Det är rätt! På honom, Ellison!

Ellison (dansar framför Bligh och svingar sin stora sabel) Jaså, din stora lurk, du trodde du kunde lura oss hur länge som helst! Du trodde du och Samuel kunde svälta oss hur länge som helst! Du trodde du kunde stjäla grisar och kokosnötter av oss hur mycket som helst! Men nu är det slut med din självgödning, ers feta självgodhet! Nu har du åkt dit, och nu får du larva dig hem ensam över oceanen på dina egna fläskiga grisfötter! *(Alla skrattar, och även de mest hatiska kommer av sig.)*

(Det är nu fullt ljus, och alla har förts upp på däck av myteristerna. Till de neutrala och oskyldiga hör Morrison, Heywood, Stewart, m.fl.)

Christian Mr Bligh, vi är beredda att ge er en god chans och möjlighet, vilket är mer än vad ni någonsin gav oss. Ni får slupen, och ni får ta med er vem ni vill. Det är bara aderton sjömil till närmaste ö, och ni ska få proviant med er tillräckligt. Det är allt vad jag kan göra för er.

Bligh Utom proviant behöver vi vapen att försvara oss mot kannibaler med.

Christian Eldvapen är uteslutet. Ni kan få med er några sablar.

Bligh Och vi behöver en sextant och Purcells verktygslåda.

Christian Verktygslådan är Purcells. Den bestämmer han över.

Bligh Purcell, din gamla bråkmakare, kommer du med oss, eller stannar du bland dessa vanvettiga pirater?

Churchill Han stannar med oss. Han har också fått känna på Blighs omänsklighet. Sätt Bligh och Purcell tillsammans i slupen, och de ger sig inte förrän de bråkat tills slupen kapsejsar. *(munterhet)*

Purcell (fly förbannad) Stannar jag med er, era skitstövlar och blodiga avskum, så kommer jag inte att ge mig förrän jag kramat livet ur er var och en! Jag skulle vilja se vem av er som skulle våga försöka hindra att jag lämnar det här fördömda fartyget för gott!

Quintal Låt honom gå. Låt honom och Bligh ta livet av varandra.

McCoy Det är rätt åt dem.

Smith (kommer fram med Thomas Hayward och Hallet) Här är två vidriga missfoster som gjort allt för att försura resan för oss hittills. Se på dem vilka ömkliga kräk! Jag kräver att de får göra kaptenen sällskap.

(Hallet och Hayward faller på knä och ber ömkligt för sina liv.)

Hallet Å mr Christian, låt mig få stanna! Allt är Haywards, den skvallerbyttans fel! Jag har också alltid varit mot mr Bligh vad jag än har rapporterat för honom!

Hayward Mr Christian, det är Hallet som ljuger! Jag tjallade aldrig för Bligh! Jag stod alltid på er sida mot honom! Hela resan har jag bara blivit förtalad av alla andra! Det är de andra kadetternas fel!

Christian Ner i slupen båda två. Ni följer med mr Bligh och mr Samuel som deras närmaste hantlangare och spioner.

Bligh Vi klarar oss inte utan sextant, mr Christian.

Christian Ni ska få min egen sextant, en bok med nautiska tabeller och en kompass samt läkemedel, kläder och proviant. Dessutom får ni mr Purcell med hans hantverksskicklighet och verktygslåda. Det är tyvärr allt jag kan göra för er.

Bligh Ni har gjort alldeles tillräckligt för att ändå sluta i galgen med hela ert patrask. Jag lämnar skeppet frivilligt, mr Christian, bara för att få det stora nöjet att från England få sända ut hela flottan på jakt efter er.

Christian Världen kan lyckligtvis aldrig bli så fulländad att inte en hederlig man skall kunna gömma sig i den för all världens orättvisor och övervåld.

Bligh Ni är en förlorad man, mr Christian. Jag beklagar ert totala förspillande av er heder. (*spottar i däckat åt honom.*)

Christian Lösgör mr Blighs rep och låt honom ta plats i slupen.

Bligh (innan han går över bord) För sista gången, mr Christian! Återkalla de här dumheterna, och ni får allt tillbaka. Tänk på min hustru och mina barn!

Christian Sir, dem skulle ni ha tänkt på innan ni började kräva blodsutgjutelse av er besättning. Om er familj åsett vad vi har varit med om skulle de lika litet som vi vilja ha er tillbaka.

Bligh (ryter till) Förbannelse över er och ert anhang! (*går över bord.*)

Christian Mr Fryer, jag beklagar att ni måste följa mr Bligh, men vi kan tyvärr inte lita på er lojalitet.

Fryer Det kan däremot mr Bligh. Jag beklagar er, mr Christian. Farväl. (*sträcker fram handen*)

Christian (fattar den) Farväl, mr Fryer. Ta hand om slupen.

Fryer Med den kommer vi att besegra hela den Stilla Oceanen. (*går över bord.*)

Christian (får syn på Heywood, Morrison och Stewart) Betraktar ni mig också som en fördömd och förlorad pirat? (*efter en paus*) Ni får stanna ombord om ni vill.

Morrison Fletcher, jag har kanske lidit mer än du av Blighs oförrätter, då jag haft den otacksamma uppgiften att tvingas verkställa dem. Men jag kan aldrig gå med på ett myteri mot England.

Christian Mot England eller mot kapten Bligh?

Morrison Tyvärr representerar kapten Bligh England i detta fall.

Heywood Vi måste få hämta våra ägodelar.

Christian Så du och Stewart följer också med Bligh?

Stewart Ja.

Christian Det är bra. Ni får hämta era saker.

Doktor Nelson och doktor Ledward, vi ser gärna att ni stannar ombord.

Nelson Mr Christian, vi kan alla vittna om kapten Blighs överskridande av alla gränser för anständig disciplin ombord, men vi kan aldrig sympatisera med er blinda metod för att råda bot på problemet.

Ledward Även jag följer med kaptenen, mr Christian.

(*Fler och fler vill gå samma väg som Bligh.*)

Christian Peckover? Cole? Elphinstone? John Norton? Även du?

Norton Fletcher, jag byggde en flotte åt dig och gav dig möjlighet att fly om du ville. Jag sanktionerade aldrig ett myteri.

Christian Jag kunde inte fly. Det fanns för många män på däck, och plötsligt var myteriet bara ett faktum.

Norton Jag beklagar, Fletcher, att det gick som det gick.

(*går över bord efter de övriga.*)

Christian Tinkler? Följer du Bligh fastän du hatade honom?

Tinkler Även jag var vaken hela natten. (*sänker rösten*) Minns du rösten som bad dig överta skeppet?

Christian Tinkler! Och du följer Bligh?

Tinkler Bligh kommer att nå England, och ni har ingen chans mot honom sedan. Jag ska bli er advokat i England.

Christian Gud vare med er alla, Tinkler. (*Tinkler går över bord.*)

Har någon sett kadetten Edward Young? Var håller han hus?

Churchill Jag tror han sover.

Christian Om han sover är det bra. Han är i så fall den enda som kunnat sova denna natt. Väck honom inte.

Bligh (ropar, utanför och nedanför scenen) Jag ger er två år, mr Christian! Ni får två år på er att leva! Sedan kommer ni alla att hängas i rånocken!

Burkitt Skrävla lagom, din råbuse! Du tror bestämt att du bara behöver ro fem årtag hem till England! (*höjer ett gevär för att skjuta mot Bligh.*)

Smith (avvärjer skottet) Nej, skjut inte. Han kommer ändå aldrig hem till England. Ser du inte hur överlastad slupen är redan, och fler vill ännu följa med!

Nelson Morrison! Stewart! Heywood! Coleman! Skynda er om ni vill följa med! (*stiger över bord.*)

Bligh (utanför) Slupen kan inte ta emot fler. Vi är nitton, och den är gjord för tolv.

Coleman (kommer upp med sina saker) Släpp fram mig! Jag måste hem till England!

Christian Låt slupen gå, Smith.

(*Morrison, Stewart och Heywood kommer upp med sina saker.*)

Heywood (rusar till relingen) Nej! Låt inte slupen driva ifrån oss!

Bligh För sent, gossar! Vi är fullastade! Vi kan inte ta emot en enda själ mer! Men jag ska göra er alla rättvisa när jag kommer hem till England!

Stewart De seglar ifrån oss!

Morrison De ligger så djupt att de kan sjunka vilket ögonblick som helst. Tur att vi inte är med.

Heywood Menar du det, Morrison?

Morrison (begraver ansiktet i händerna)

Churchill Gira och ge dem ett skott med hagel från en nickhake!

Burkitt (lyfter sin långa bössa igen) Den förtryckaren ska ta mig fan inte komma undan levande! Så länge han lever går ingen av oss säker! (*siktar, men Smith ingriper och avvärjer skottet.*)

Smith Vi är fria engelsmän, inga mördare!

Burkitt Om vi skonar honom får vi leva bara tills vi ångrar det.

Christian Avväpna honom!

Burkitt Fria engelsmän, sa du! Här ska fan ingen mer bestämma över mig! (*gör motstånd. Slagsmål uppstår. Det krävs fyra män för att avväpna Burkitt.*)

Christian Thomas Burkitt, jag måste erinra er om att sjölagen gäller ännu fastän vi bytt kapten.

Burkitt Jag ser att vi fått en ny kapten Bligh över oss.

Churchill Var inte en förbannad dåre nu, Burkitt. Förtrycket är över! Vi är fria nu! Och Tahiti ligger framför oss!

Burkitt (klentrogen) Tahiti?

Churchill Finns det någonting som hindrar, kapten Christian, att vi nu återvänder till våra damer på Tahiti?

Christian Jag förmodar, styrman Churchill, att de flesta ombord är av den åsikten att vi inte har någon annanstans att ta vägen för närvarande.

många Hurra! Leve kapten Christian! Till Tahiti! Hem igen! Hurra! (*etc.*)

Christian (ställer sig vid rodret och ändrar kurs) Låt oss preliminärt återvända till Tahiti. Men jag har även några viktiga allvarsord att säga er.

(*Young visar sig, gäspande.*) Var har du hållit hus, kadett Young?

Young (gäspar) Vad tusan har ni för er här uppe? Är det fest på gång? Ni gormar och dansar som om det var karneval minst! Har jag missat något?

Heywood (skrattar) Har du sovit ända tills nu?

Young Jag hade sovit längre och bättre om ni inte hade satt i gång med ert förskräckliga håll-i-gång! Vad tusan har hänt? Har kaptenen kolat av eftersom han inte längre överröstar alla andra? (*Alla skrattar.*)

Christian Kadett Young, kapten Bligh har lämnat fartyget tillsammans med aderton män. Du kan ännu se slupen några sjömil akteröver på väg mot Tofoa.

Young Vilde han inte vara med längre? (*Männen skrattar.*)

Christian Vi har inga skyldigheter mot honom längre. Vi har gjort myteri.

Young Myteri! Store Gud! Och jag har sovit! Varför fick jag inte vara med? Varför väckte ni mig inte?

Heywood (skrattar) Vi försökte nog, men du sov som en stock.

Young Har du också gjort myteri?

Christian (höjer rösten) Det var den saken jag ville komma till. Här finns nio män ombord som inte deltagit i myteriet och som kanske hellre följt med Bligh än stannat kvar. Om dessa nio inte motarbetar oss får de inte bli sämre behandlade än vi själva.

Thompson (ropar) Är de pålitliga då?

Christian Det är den saken vi måste undersöka.

Morrison (stiger fram) Jag deltog inte i myteriet fastän jag hade haft anledning att göra det. Jag betraktar detta myteri som en olycka som tyvärr inte kan göras ogjord emedan den var oundviklig. Vi sitter nu alla i samma båt, och vi är helt enkelt tvungna till att samarbeta för att överleva. Jag är säker på att ingen av oss nio kommer att göra något för att motarbeta er.

Thompson (trumpet) Det är bäst för er själva.

Christian Du har rätt, Morrison. Jag undrar om någon av er inser vår belägenhet. Kapten Bligh hotade oss om två år, men redan om ett år kommer England att sända ut fartyg för att ta reda på vad som hänt med Bounty. Om någon av oss myterister någonsin uppdragas av en engelsman kommer han ofelbart att bli hängd. Vi kan aldrig mer återvända till England. Vi har förlorat vårt land, våra familjer, våra rötter och allt som innebar någon form av säkerhet för oss. I stället har vi nu bara hela den Stilla Oceanen. Det är världens största hav, och bara därigenom har vi möjlighet att klara oss och överleva. Men vi måste vara försiktiga och ha en säker man vid rodet. Burkitt och Williams har redan uttryckt sitt stora missnöje med mig. Om ni vill ha någon annan fartygschef är jag villig att genast lämna över rodet.

Smith Ingen annan duger! Omröstning!

Brown Vi vill ha Christian som kapten!

(*Alla räcker upp handen och till slut även Burkitt och Williams.*)

Christian Jag tackar för förtroendet. Tyvärr måste jag kräva absolut lydnad. Men en sak kan jag lova er: Ingen kommer att bli bestraffad utan att goda skäl föreligger.

(*Allmänt positivt bifall.*)

En kapten måste ha en besättning med kvalificerade styrmän. Edward Young, du är härmed överstyrman. Till understyrman utnämner jag George Stewart. Peter Heywood, du får bli vaktstyrman och Morrison överskeppare. Alexander Smith, du är härmed underskeppare.

Churchill Och jag då?

Christian Churchill, du var alltid ypperlig som väbel och får den stora äran att fortsätta som väbel. Ingen kan sköta den sysslan bättre än du.

Churchill Bara jag blir respekterad och fruktad så.... och bara jag slipper Bligh, så....

Christian Det är bra. Gå till era sysslor. Fartyget väntar på att bli omhändertaget. Bara för att Bligh är borta får vi inte försumma Bounty. Ned Young, du stannar här.

Mills Sir, en viktig fråga.

Christian Nå?

Mills Vad ska vi göra med brödfruktplantorna?

Christian (efter ett ögonblicks tvekan) Släng dem över bord.

(Många jublar och skrider raskt till verket.)

Nå, Young, vad tänker du om situationen?

Young Jag har ingenting emot den.

Christian Jag har försatt nitton män i världens mest obehagliga situation. Endast en av dem förtjänade det.

Young De andra aderton följde frivilligt med.

Christian Inte alla. De värsta hade hellre stannat kvar, men jag tvingade ner dem i en överlastad farkost.

Young Myteriet var, som Morrison sade, oundvikligt i längden och dessutom berättigat.

Christian Jag ville bara avsätta Bligh, slå honom i järn och föra honom inför rätta i England. Men en pöbelhop tvingade mig till att bli sjörövare. Det var på ett hår när att jag också blivit mördare. Vår belägenhet är förtvivlad, Edward. Vi är för evigt avskurna från all civilisation, och jag har ovissheten om nitton mäns öden på mitt ansvar och på mitt samvete.

Young Ta det inte så hårt. Den här oceanen är ganska rymlig. Låt oss göra det bästa av saken och åtminstone överleva.

Christian Ja, det är ungefär allt vi kan göra: försöka överleva genom att gömma oss för varje spår av civilisationen. Det är vår enda chans.

Young Jag står på er sida, Christian.

Christian Gör du? Det tragiska är, Young, att vi som är gentlemän är i minoritet mot alla Bountys värsta grovhuggare. Alla de enkla matroserna gick med i myteriet utom den blinde Michael Byrne och Muspratt. Alla de bildade av bättre familj utom du och jag och de som ofrivilligt blev kvar ombord följde med den brutale fartygschefen.

Young Du är den mest kultiverade ombord, och du måste vara sjörövarhövding för detta slödder. Är det det du menar?

Christian Ja, Edward. Jag är världens olyckligaste och osaligaste kapten. Därför behöver jag nödvändigt ert stöd, ditt och Heywoods, Stewarts och Morrisons. Ni icke-myterister är mina enda vänner ombord, förutom Brown och Smith.

Young Jag ställer helhjärtat upp för dig i alla lägen. Jag delar ditt öde, Christian, om det så slutar i galgen.

Christian (klappar honom på axeln) Det om något skall vi nog kunna undvika, Edward. Stilla havet är än så länge stort och fritt och större än hela det brittiska imperiet.

Young Det är det jag menar. Men vart ska vi ta vägen?

Christian (ropar högt över hela fartyget) Kurs mot Tahiti!

den ena matrosen efter den andra (svarar från olika håll):

Kurs mot Tahiti!

Kurs mot Tahiti!

Kurs mot Tahiti!

Kurs mot Tahiti!

Kurs mot Tahiti!

Scen 5. Tahiti.

Utanför Hitihitis hydda. Matlag kring lägereld. Hela familjen församlad i god stämning utom Christian och Maimiti.

Hitihiti Vi är mycket glada över att ha er tillbaka igen, Peter. Men vad hände egentligen kapten Bligh?

Heywood (harklar sig) Vi träffade kapten Cook och hans skepp nära Tofoa och fick nya direktiv från honom. Kapten Bligh följde med kapten Cook med halva besättningen på nya resor medan Fletcher Christian fick i uppdrag att leta efter nya okända öar att kolonisera. Vi försökte på vägen hit men misslyckades på Tupuai. Nu behöver inte Christian så många män framledes med sig, så de som vill får stanna här och invänta nästa engelska skepp.

Hitihiti Det betyder, Peter, att du får äntligen bli en av oss och kanske stanna här för resten av ditt liv. Du kan ta dig en hustru här på Tahiti och odla din egen trädgård, precis som ni andra, Stewart, Morrison och Coleman.

Stewart Det ser vi uppriktigt sagt fram emot.

Morrison Inte jag. Jag tänker vänta här dagligen tills det kommer ett engelskt skepp, och om det inte kommer något tänker jag bygga ett själv och segla hem.

Hitihiti Varför följde du inte med kapten Cook eller Bligh eller Christian då?

Heywood (ingriper) Morrison blev osams med Christian, tyckte inte om Bligh och fick inte följa med kapten Cook.

Morrison Så kan man uttrycka det diplomatiskt.

Stewart Men här kommer Christian och Maimiti.

(Dessa kommer med armarna om varandra.)

Hitihiti Välkomna, mitt unga och blomstrande kärlekspar! Hela Tahiti är lyckligt för att Bounty kom tillbaka med så mycket kärlek och med så många unga vackra män!

Christian Tack, gode Hitihiti. Vi är glada att vi kunde komma tillbaka, och särskilt jag, så att jag fick hämta min Maimiti.

Heywood När far ni?

Christian I morgon bitti.

Stewart Är det redan beslutat?

Christian Ja. Åtta män följer med mig samt sex av våra infödingsvänner.

Morrison Tar ni alla hustrur med er?

Christian Nej, inte alla. Bara tolv kvinnor följer med oss.

Heywood Bara!

Stewart Vilka tre blir utan?

Christian Tre av våra infödingsvänner. Men de är nöjda ändå.

Heywood Jag hoppas verkligen ni hittar er drömkoloni.

Christian Den blir svår att hitta, men havet är stort, och vi har gott om tid. Men Bounty ser ni aldrig mer, mina vänner.

Morrison Vad har ni för planer?

Christian Så snart vi finner en lämplig okänd ö förstör vi Bounty, så att alla spår efter oss utplånas. Min främsta plikt i livet är att rädda deras liv som gick med på att överge Bligh. De som vill ta risken att stanna kvar på Tahiti får eventuellt skylla sig själva. För dem har jag inget ansvar, men för de andra, de aderton i den öppna båten....

Young Tänk inte på det, Christian. De valde det själva.

Christian Även för er oskyldiga som stannar kvar har jag ett ansvar. Jag måste be er, att så fort det kommer ett brittiskt fartyg omedelbart inställa er hos dess kapten.

Ni är oskyldiga och har därför ingenting att frukta. Endast de som håller sig undan riskerar att kompromettera sig.

Heywood Det skall vi göra, Christian. Något annat?

Christian Nej. Inget annat. Bara: lev väl, sköt om er, ta hand om Tahiti och dessa vänliga människor, och gör det bästa av saken.

Morrison Mer kan vi knappast göra.

Christian De som följer med mig blir färre och färre, och våra öden blir mer och mer osäkra. Samtidigt kan jag göra mindre och mindre för alla Bountys män.

Heywood Ångrar du myteriet?

Christian En svår fråga. Jag har tänkt över den länge. Det värsta är, mina vänner, att vilka öden vi än går till mötes, så tror jag inte att det hade gått bättre om vi förblivit under kapten Bligh. Kanske att jag gjorde rätt i alla fall, men jag medger att mitt ansvar är oerhört. Farväl, mina vänner. Förlåt mig, om ni kan. (*reser sig med Maimiti.*)

Stewart För oss finns det ingenting att förlåta. Det är England som borde förlåta dig. Men England kommer aldrig att förstå att du bara försökte göra vad som var rätt under olidligt extrema omständigheter.

Christian Tack, George Stewart. Kom, Maimiti. De andra väntar på oss.

Hitihiti (till en av de neutrala) Vad betyder myteri?

Morrison (tänker efter) En krissituation som kräver handling. Vanligen innebär handlingen stor fara.

Hitihiti Då är ni allesammans modiga män.

Young (reser sig) Tack, Hitihiti, för festen.

Hitihiti Tack själv, min son. Jag önskar Bounty den lyckligaste tänkbara resa.

Christian Tack, Hitihiti. Det behöver vi. (*går med Maimiti och Young.*)

Hitihiti Han verkade sorgsen. Är nya kriser på väg?

Morrison Det vet man aldrig, Hitihiti.

Heywood För oss som stannar kvar är de i alla fall över.

Hitihiti Det hoppas jag verkligen, Peter. Vi tycker inte om att se människor bekymrade eller ledsna, för om en blir nedslagen blir lätt alla nedslagna.

Stewart Vi ska aldrig bli ledsna här på Tahiti, o Hitihiti.

Hitihiti Så ska det låta! (*De fortsätter den triosamma samvaron.*)

Scen 6. En ödslig strand med bara klippor och sand.

Blighs 17 män kommer gradvis långsamt instapplandes i mer än eländigt skick: deras kläder är trasor, de är utmärglade och sjuka. Få kan stå upprätt på benen.

Bligh (oigenkännlig, orakad, i trasor men obruten) Somna inte in bara! Vi har fortfarande en fjärdedel av vägen kvar, och vi är här bara för att hämta krafter! Men dem får ni inte om ni bara ligger stilla! Vi måste arbeta för att få mat! Två expeditioner utgår omedelbart på jakt efter ostron, färskvatten och bär. Purcell, du tar med dig Elphinstone, Cole, Fryer och Hallet längs stranden mot väster. Tinkler, Lamb, Smith och Samuel söker längs kusten österöver. Utgå!

(*Den senare gruppen reser sig långsamt. Purcell, den starkaste av männen efter Bligh, rör inte en fena.*)

Nå, Purcell! Sätt fart!

Purcell Ni kan skicka en annan man, Sir. Jag är äldst och har arbetat hårdast ombord.

Bligh Vad ska det här föreställa, Purcell? Myteri igen?

Purcell Jag säger bara som det är.

Bligh Måste jag piska er upp på fötterna? Om herr åbäke inte behagar bekväma sig till att följa en enkel order stannar ers åbäklighet kvar här när vi far vidare!

Purcell Slå mig i järn om ni kan, Sir.

Bligh (tar en sabel) Vet hut, karl!

Purcell Ni vet mycket väl att det enbart var ert eget fel att ni förlorade ert fartyg, och det vet vi alla, hur lojala vi än har varit. Mig har ni fortsatt att plåga i slupen som ni plågade mig ombord på *Bounty*, bara för att jag är äldre än ni och segare än ni och duktigare än ni i mitt hantverk. Bara därför har ni hållit mig i hårt arbete med era förbannade stänkskärmar ända sedan vi lämnade *Tofoa*. Jag har fått slita dag och natt med era förbannade reparationer....

Bligh Och vad tror ni jag har gjort då? Tagit semester? För Guds skull, människa, vi måste alla slita ihjäl oss för att överleva, och jag har inte sovit på 72 timmar! Vem har suttit vid rodet mest hela tiden och fört er över *Stilla Havet* genom stormar och hållregn i en månad? Tror ni jag har arbetat mindre än ni? Mr *Purcell*, om ni vägrar att hjälpa till med att skaffa oss mat är ni en värdelös skitstövel! Är det förstått?

Purcell Hur stor skitstövel jag än är kan jag aldrig nå upp till er nivå, fastän jag är en minst lika god man som ni.

Bligh Är ni? Få se om ni är det! Försvara er, om ni är en man, mr *Purcell*!

(ger honom en annan sabel och gör sig redo för strid.)

Purcell (tar häpet emot sabeln, reser sig) Menar ni duell, Sir?

Bligh Just det, ditt gemena kräk, som inte vill arbeta! *(anfäller. Purcell kan inte försvara sig, lägger benen på ryggen, tappar sabeln och försvinner ut.)*

Kom tillbaka, din fegis!

(Purcell kommer tveksamt tillbaka.)

Nå, din stackars kråkskrämma, är du fortfarande en lika god man som jag?

Purcell (uppgivet) Nej, Sir.

Bligh Gå efter vatten då, och arbeta som en karl!

Purcell Ja, Sir. *(går med de andra tre.)*

Bligh Det är som själva fan! Ett odugligare manskap har jag aldrig sett maken till! När de fiskar skrämmer de bort fisken, när de ska fånga fåglar på marken klampar de in som flodhästar och lyckas inte fånga en enda, när de ska slåss flyr de med svansen mellan benen, och när jag somnar hittar de på något annat spektakel som lockar alla kannibaler över oss, som när *Fryer* satte eld på ett helt landskap. Vilka klåpare! Om jag någonsin kommer till *England* med er, så inte lär det bli tack vare någon hjälp från er! Och allt är den där förbannade *Fletcher Christians* fel, som jag ändå behandlade som en son!

Ledward Ta det lugnt, Sir. Vi är inte hemma än.

Bligh Men hem ska vi för fan om jag så ska föra den där öppna slupen över hela *Indiska* och *Atlantiska oceanen* dessutom, bara för att få det oerhörda nöjet att få se den där bastardmyteristen få dingla i galgen! Det finns inget hav på denna jord där han ska få kunna leva i fred för min hämnd!

Ledward Sir, ta det lugnt, sätt er ner och vila. Även ni behöver sova.

Bligh Efter maten, *Ledward*. Först ska vi ha mat, och vår sömn sedan får inte bli lång, för vi har 900 sjömil kvar till *Timor*.

Ledward En sak i sänder, Sir. Nu är det dags för vila.

Bligh Jag ska försöka, *Ledward*. *(sätter sig ner bland de andra trashankarna kring en begynnande lägereld.)*

Akt IV scen 1. Ombord på Bounty.

- Mills* Vi finner aldrig land. Christian önsketänker.
- McCoy* Låt honom önsketänka. Till slut måste han ge upp.
- Martin* Vi borde ta befälet ifrån honom och tvinga honom att ge upp. Annars ger han sig aldrig.
- Williams* Men ön kan fortfarande finnas.
- Mills* Det är bara tack vare dig, Williams, som vi inte får som vi vill. Du låter dig duperas av Christians drömmar precis som de tre fåren.
- Williams* Det är ni som ger upp för lätt.
- Smith* Är ni så klentrogna, go'vänner, att ni vill ge upp utan vettig anledning?
- Mills* Vi har sökt efter den där ön nu i tre månader, och den finns fortfarande inte.
- Martin* Vi vill inte tillbringa resten av våra liv snurrande omkring här i blindo. Vi vill i land och ha skoj med fler vackra flickor.
- Smith* Var och en av er har sin egen hustru. Vad mer kan ni begära?
- Brown (på avstånd)* Land i sikte! (*Alla blir alerta.*)
- Christian (kommer upp)* Land? Var?
- Brown (kommer fram)* Där borta, Fletcher. Det måste vara ett höglänt land, för det är oändligt långt borta, och sikten är så klar.
- Christian* Skulle det verkligen kunna vara Pitcairn? Den ligger i så fall långt utanför sjökortet. Desto bättre i så fall. En enslig ö helt felaktigt placerad på sjökortet, en ö som inte finns där den borde finnas, en förlorad ö, en spökö – vad kunde vara lämpligare för oss?
- Young, sätt omedelbart rak kurs mot detta nya land.
- Young* Vi är där före skymningen, Fletcher.
- Christian* Bra. (*till Smith*) Säg till Minarii och Tetahiti att jag önskar tala med dem.
- Smith* Javisst. (*försvinner. Även de andra drar sig bort och övergår till sina privata göromål.*)
- Christian* En höglänt enslig ö bortom alla farleder och helt felutprickad på sjökortet – kan det verkligen bli en tillräcklig fristad för oss och för mitt helvetiskt samvetskvalsgnagande sinne? Jag fruktar att vi bara för med oss de problem vi vill bli av med vart vi än far. Men låt oss våga försöket. Vi har ju ingenting att förlora. (*De båda infödningshövdingarna kommer fram, två ståtliga praktfulla polynesier.*)
- Tetahiti och Minarii, vi närmar oss det land jag har sökt i månader. När vi är i land ämnar jag bränna vårt skepp, och jag ville för er förklara varför.
- Minarii* Vi vet redan varför. Christian och hans vita bröder flyr. Ni är rädda och vill dölja att ni är rädda. Men för vad är ni rädda?
- Christian* Ni har aldrig fått veta sanningen. Ingen polynesier har någonsin fått veta sanningen. Sanningen är att kapten Bligh var en stor lögnare och en grym förtryckare. Han ljög när han sade att han var kapten Cooks son och att kapten Cook fortfarande levde. Kapten Cook mördades på Hawaii av infödingar för många år sedan. Vi tog skeppet med våld från kapten Bligh emedan hans grymhet gjorde tillvaron ombord olidlig.
- Minarii* Jag förstår. Ni dödade honom och tog skeppet.
- Christian* Nej, Minarii, så enkelt var det inte. Jag ville bara göra rättvisa. Jag ville bara fängsla Bligh och föra honom hem till England. Men mina femton medhjälpare i upproret ombord ville inte låta mig göra det. Därför lämnade vi Bligh i stället vind för våg på öppna havet i en slup tillsammans med aderton andra som ville följa honom.
- Minarii* Så ni gav förtryckaren en chans. Det var mer än vad vi skulle ha gjort.

Christian Nu kommer vi till ön som vi har sökt efter, och jag har berättat detta för er för att försäkra mig om er lojalitet. Är ni våra vänner eller fiender, nu när ni hört sanningen? Om ni inte accepterar vårt tillvägagångssätt mot Bligh är jag villig att föra er tillbaka till Tahiti.

Minarii Det hade varit enklare om ni dödat Bligh genast. Ni tog en risk med att låta honom leva.

Christian Vi engelsmän dödar inte i onödan.

Minarii Men ni är för beskedliga och låter ont blod bli värre i stället för att utgjuta det. Att låta Bligh leva var en farlig orättvisa i motsatt riktning.

Christian Är ni med oss?

Tetahiti Vi sviker dig aldrig, Christian. Det vet du.

Christian Och du, Minarii?

Minarii Vi är med dig så länge du inte går emot oss.

Christian Det gör jag aldrig. Ni har blivit våra bröder, och ni har vunnit en vänskap för livet bland oss som fosterbröder, åtminstone du hos Brown, Minarii, och du, Tetahiti, hos mig.

Minarii Då är vi överens. *(skakar hand med honom. Det gör även Tetahiti.)*

Brown (på avstånd) Bränningar i sikte!

Christian (ropar tillbaka) Gör i ordning båtarna! Vi går i land!

Scen 2. Slupen.

En öppen båt med ett enda tvärsegel. De aderton männen är i ännu värre tillstånd än i akt III scen 6. Bligh sitter vid rodret. Alla andra ligger halvdöda omkring i båten.

Vinden tjuver, vädret är hemskt och sjögången våldsamt. Det hela ger närmast ett intryck av den Flygande Holländaren.

Bligh (efter en stund) Var vid gott mod, gossar! Jag tror vi har det värsta bakom oss nu!

Nelson (mer än halvdöd) Vare sig det värsta är bakom oss eller framför oss fortfarande spelar det ingen roll då vi fortfarande befinner oss mitt i det.

Cole Mr Nelson, ge inte upp än. Vi kan sikta land när som helst.

Nelson Jo, en sak är säker. På öppna havet kan man sikta land när som helst, men man gör det aldrig förrän man gör det.

Elphinstone Men när man gör det så gör man det.

Bligh Alldeles riktigt, mr Elphinstone.

Ledward Sir, jag har en annan observation att göra.

Bligh Nå?

Ledward Det här havet är så oändligt och så stort och så våldsamt och oändligt att jag ibland måste tvivla på att det är verkligt och att även vi verkligen är verkliga.

Bligh (tänker efter en stund) Det var en ny och egendomlig tanke, mr Ledward. Emellertid måste jag försäkra er om att åtminstone havet är verkligt. Om den saken råder det ingen tvekan.

Ledward Tack, mr Bligh. *(för sig själv)* Han sitter där i aktern som en tronande fågelskrämma. I fyrtio dagar har han suttit där och fört oss över havet Styx trotsande själva Karon. Vem kan tvivla på att han skulle kunna segla oss på detta sätt över alla hav hem till England? Ingen av oss aderton som ännu lever. Men vi dör om vi inte når Timor i natt.

Bligh (viker sig plötsligt dubbel i ett våldsamt krampanfall och kräks ohyggligt över bord.)

Fryer Hur är det fatt, Sir?

Bligh (med största svårighet) Den där fisken! Det är den där förbannade levern! Vem var det som sade att delfinlever aldrig kan vara giftig?

Elphinstone Man dödar inte en delfin, Sir, och ännu mindre äter man den.

Bligh Hade du hellre dött av hunger, din skenhelige vegetarian? Tag rodret! (överlämnar det åt *Elphinstone* medan han fortsätter att spy en lång stund. De få män som är vakna utbyter oroliga blickar.)

Fryer Mr Bligh, ni har sovit minst av alla. Lägg er ner. Vi har inte råd att förlora er.

Bligh Det går över. Jag måste bara hämta mig litet.

Cole Ni ser sjukare ut än någon annan ombord.

Bligh Och ni, som är så gammal, ser oförskämt frisk ut fortfarande. Ta det som en komplimang.

Cole Det gör jag, Sir, men lägg er ner.

Bligh Jag är rädd att jag måste.

(*Bligh* lägger sig ner i båten och allt återgår till det normala: allmän apati och halvödhet. Endast *Elphinstone* sitter upprätt vid rodret och är vaken. Men han har ett egendomligt och oroväckande uttryck i ansiktet.)

Elphinstone Hemma snart, vid Gud, ingenting är omöjligt. Jag kan redan känna smaken av ölet i Portsmouths krogar. Vi har bara några dagar kvar, så är vi hemma och slipper längre lyssna till de förrädiska sirenernas lockande sång över de evigt rullande vågorna. Några dagar, såvida inte någonting dyker upp på vägen, som till exempel de där bergen där borta. Ja, jag ser dem alldeles tydligt. Det är ingen tvekan om saken. Gröna berg och djupa dalar, vattenfall som heliga brudslöjor och vackra människor utefter stränderna. Det måste vara Tahiti. Ja, vi har kommit tillbaka till Tahiti. Cirkeln är sluten. Här får vi återförenas med myteristerna och segla med *Bounty* hem igen som om ingenting hänt. Hela myteriet och vår ohyggliga resa med slupen är bara en dröm som vi måste vakna ur, en mardröm som måste upphöra. Verkligheten är bara en hägring som måste genomskådas. Det gäller att skilja mellan vatten och land. Nu lägger jag om kursen så att ingen märker det. (*vrider rodret.*) Vilken överraskning för grabbarna när de i morgon vaknar upp och finner sig vila igen hos Tahitis vänliga jungfrurs moderliga smekande sköten! Men tyst, William *Elphinstone*! Ingen får märka att du har lagt om kursen! Inte förrän vi är över den eviga mardrömmens hav och i hamn hos evigheten i fridens eviga bottenlösa djup försvunna för evigt från denna tillfälliga verklighets förljugna drömmar, får någon upplysas om att jag lagt om kursen.

Ledward (*lyfter på huvudet, märker att något inte stämmer, men det tar en stund innan han fattar det.*) Är något på tok, *Elphinstone*?

Elphinstone Land, mr *Ledward*. Men säg ingenting till *Bligh*.

Ledward Land? Var?

Elphinstone Rakt förut.

Ledward (*spejar förgäves*) Jag ser ingenting.

Elphinstone Ser ni inte de gröna skogarna, de höga bergen, det rika jungfruliga landet?

Ledward Jag ser ingenting.

Bligh (*vaknar slött. Ser genast vad som hänt.*) Vad är detta, *Elphinstone*? Varför har ni lagt om kursen?

Elphinstone Land, Sir.

Bligh Land? Var? (*spejar förgäves*)

Elphinstone Rakt förut, Sir. Det måste vara Tahiti.

Bligh (utbyter en blick med Ledward) William Elphinstone, gå och lägg er. Ni är trött. Jag tar över rodret.

Ledward Ni är dödssjuk, kapten Bligh.

Bligh Jag mår bättre nu. (*tar rodret. Elphinstone lyder snällt och går förut och lägger sig.*)

Tur att jag vaknade. Är det länge sedan han lade om kursen?

Ledward Jag vet inte, Sir. Jag var medvetlös som alla de andra.

Bligh Ja, och även Elphinstone var medvetlös men levande vaken ändå som en sömngångare eller zombie. Såg ni hans tomma ögon?

Ledward Ja, Sir.

Bligh Hans fysik har hållit men inte hans sinne. Tur att vi inte har värre galningar ombord. Sov, mr Ledward.

Ledward Och ni själv, Sir?

Bligh Var lugn. Jag sover inte längre.

(*Ledward insomnar med de andra. Vildögd, utmärglad, groteskt utstyrd i trasor med en turban av ett par oanvändbara byxor styr Bligh vid rodret medan stormen tjuiter och vädret ständigt förörras tills allt blir mörker.*)

Scen 3. Tahiti.

Heywoods lyckliga familj och Stewarts.

Stewart Hur länge tror du vi får leva så här lyckliga?

Heywood Än så länge kan ingenting begränsa den. Vår lycka är orubblig för tillfället. Låt oss därför bara leva för tillfället.

Stewart Kan du då så lätt glömma Christian och hans män och Bligh och hans män?

Heywood Jag kan inte låta bli att tänka på dem ibland. Hur stora chanser tror du Bligh har?

Stewart Christian har större chanser att klara sig än Bligh.

Heywood Men Bligh har England, makten och rättvisan bakom sig. Christian är rättslös, och dessutom arbetar tiden för kapten Bligh.

Stewart Om Bligh kommer fram till England blir det synd om Söderhavet.

Heywood Ja, det är nog det enda som kan hota vårt paradiset.

Tehani Peter, det kommer en vit man hitåt. Det är nog Churchill.

Stewart Han har säkert problem med Thompson igen.

Heywood Den där Thompson....

Churchill (kommer in, skärrad) Hjälp mig, någon!

Stewart Hjälp dig själv, Charlie! Vad är det nu med Thompson?

Churchill Han är alldeles galen. Hans skräck för infödingar har stigit honom åt huvudet. Han sköt i misstag ihjäl en fader och hans lilla barn.

Heywood Har du flytt ifrån honom?

Churchill Det tror fan det! Vad ska jag göra? Jag kan inte dadda honom längre! Jag orkar inte med hans tokigheter längre!

Stewart Var är han?

Churchill Jag vet inte. Förmodligen på jakt efter mig. Han kan väl aldrig förlåta mig att jag stuckit ifrån honom och lämnat honom ensam med indianerna.

Heywood Så han kan med andra ord komma hit när som helst och skjuta vilt omkring sig på våra familjer?

Churchill Nej, så galen är han inte. Han vill nog bara åt mig.

Stewart Är du säker på att du inte bara inbillar dig, att du inspirerats av hans överdrifter till att tro att du är lika förföljd av honom som han känner sig förföljd av infödingarna?

Thompson (s röst utanför, vrålände) Var är du, din förrädare?

Churchill Där har ni ert svar.

Stewart Göm dig, Charlie.

Heywood (ropar) Han är inte här, Thompson!

Thompson (som förut) Var är han då?

Heywood Vi har inte sett honom.

Stewart Kom inte hit, Thompson! Vi har bössor laddade och skjuter om du kommer hit! Vi vet att du sköt ihjäl en oskyldig far och hans barn!

Thompson De var bara infödingar. Var är Churchill?

Churchill Låt mig få gå ut och prata med honom. Annars kommer han säkert hit och blir farlig för er.

Thompson Är ni säkra på att Churchill inte gömmer sig hos er?

Stewart Släng bössan, Thompson! Annars skjuter vi!

Thompson I så fall skjuter jag först. *(skjuter skarpt)*

Churchill (rusar upp och ut) Skjut inte, Thompson! Det finns spädbarn här inne! Jag är fortfarande din kompis! *(Thompson kommer in på scenen utanför hyddan.)*

Thompson Jaså, där är du, din skurk! Nu ska du få! *(skjuter kallt ner honom.)*

(Infödingar kommer in med stenar och klubbor.)

en inföding Döda barnamördaren! *(Thompson kan inte värja sig. Infödingarna klubbar ner honom och stenar honom.)*

Stewart Och du som sade att ingenting utom Bligh kunde hota vårt paradiset.

Heywood Thompson var den värsta av myteristerna. Hans samvetskval förde in honom i en labyrint av förföljelsemani. Till slut blev han livsfarlig för sin omgivning. Stackars Churchill! Ändå är det Blighs närvaro och förbannelse som känns i dessa bådas död.

Stewart Du menar att Bligh drev dem till myterister och till att förgöra varandra?

Heywood Ungefär så.

Stewart Vi måste göra något.

Heywood (träder ut till infödingarna) Det var inte ert fel, mina vänner. Vi ska ta hand om liken.

infödingen Er broder mördade Churchill!

Heywood Just det. Lämna sorgen åt oss. *(infödingarna går.)*

Stewart Två vita mindre. Vi blir färre och färre.

Heywood När Morrison får färdig sin yacht blir vi ännu färre. De flesta vill följa med honom till Nya Holland.

Stewart Och vad har vi för framtid egentligen? Den ständigt växande sorgen efter våra försvunna eller omkomna kamrater verkar bli mer och mer dominerande. Värst är tomheten efter dem och den allt större ovissheten om deras öden. Vi var ju alla en lycklig familj av skeppskamrater en gång, Peter. Varför skulle den där buffeln Bligh, själva fadern i familjen, göra sitt yttersta för att krossa den? Varför var han så självdestruktiv?

Heywood Han var nog inte medveten om det själv. Han var en dum pedant. Han var bara skicklig inom snäva ramar och komplett psykologisk. Tur att vi har våra hustrur.

Stewart Ja, det är nog tur, för det är nog det enda vi har.

Tehani (som flytt med barnet under det blodiga intermezzot, kommer tillbaka) Peter! Peter! Ett skepp! Ett skepp!

Heywood (*reser sig, liksom Stewart*) Ett fartyg? Var?

Stewart (*får syn på något*) I sanning, det är ett segel i sikte.

Heywood Han håller sig långt ut från land. Är det en engelsman kommer han till Matavai.

Stewart Kan det verkligen vara det?

Heywood Nästan två år har gått sedan myteriet.

Stewart Minns du vad Christian bad oss? Att genast inställa oss hos fartygschefen om det kom ett brittiskt fartyg.

Heywood Det är just vad jag ska göra.

Stewart Jag kommer med. (*De lämnar scenen. Tehani blir kvar med sin lilla späda dotter.*)

Tehani Bara din far kommer tillbaka, lilla tösen min. (*vaggas barnet.*)

Skinner (*utanför*) Heywood! Stewart! Har ni sett skeppet?

Heywood Vad tror du om det? Vi tror det kan vara engelskt.

Skinner Tror ni verkligen det? Efter alla dessa månader!
(*De tre männen kommer in igen ivrigt pratande.*)

Stewart Det hinner knappast in till land före kvällen.

Skinner Och Morrison, som precis hunnit lämna Tahiti med den färdiga skonaren!

Stewart Är det sant? Är skonaren färdig?

Heywood Vilka följde med honom?

Skinner Nästan alla. De sista myteristerna följde med honom och även Norman, McIntosh, Byrne och Muspratt. De fem skulle försöka det omöjliga och ta sig fram till Batavia.

Stewart Och myteristerna?

Skinner De skulle bli lämnade kvar på egen önskan på någon okänd ö på vägen.

Heywood Och du?

Skinner Jag är glad att få stanna kvar och bekänna min skuld för engelsmän. Jag deltog i myteriet, och jag är skyldig till utlämnandet av Bligh och hans män åt vågorna. Jag har haft ohyggliga samvetsqual ända sedan dess. Må Gud förlåta mig, och må England hänga mig.

Stewart Varför följde du inte med Morrison, Richard?

Skinner Jag ville inte. Jag ville sona mitt brott. Men vem ligger här? Thompson? Churchill? Har ni skjutit dem?

Heywood Thompson sköt Churchill. Infödingarna dödade Thompson. Vi skall begrava dem.

Skinner Nu i natt?

Stewart Det är väl lika bra.

Skinner Förfärligt. Men varför sköt Thompson Churchill?

Stewart Varför gjorde Christian myteri? Det är Blighs föbannelse. Och han har säkert skickat skeppet som bara kommit för att hänga sådana oskyldigheter som du, Richard. Rym och göm dig medan du kan.

Skinner Men jag var inte oskyldig. (*Heywood och Stewart ser på varandra.*)

Stewart Låt oss begrava liken, Peter.

Heywood Ja, det är väl det enda vi kan göra just nu: begrava våra minnen.

Stewart Stanna här, Richard. Vi kommer tillbaka. (*De går och åtgärdar liken.*)

Skinner Paradisets pris och lyckans heter skuld. Man kan ej vara lycklig utan att känna sig förskräckligt skyldig. Ty de flesta människor lever ju i elände, misär och lidande förutan gränser. Skyldiga är de som lyckligt låter de olyckliga få lida utan att ingripa. Lyckan är likgiltig inför olyckan, och det är lyckans brott. Vad är ett paradiset som detta vårt Tahiti mot det helvete som världen är? Vi erövrade självsvaldigt vår

lycka men försköt vår fartygschef åt olyckan. I längden är det alltid olyckan som segrar och som dominerar. Var välkommen då, min olycka, ty hellre underkastar jag mig dig på nytt än fortsätter leva här i lyckans paradys med evigt gnagande skuld känslor och ett ständigt dåligare samvete.

(Det mörknar medan fartyget där ute kastar ankar på långt håll.)

Scen 4. Ombord på "Pandora".

Infödingar kommer klättrande ombord och hälsar på medlemmar av manskapet under bristfällig men hjärtlig kommunikation.

Kapten Edwards Tror du vi kommer att finna vad vi söker?

löjtnanten Troligen inte. Vem av dem skulle ha varit så dum att han stannat kvar på Tahiti?

Edwards Likväl måste vi vara beredda.

löjtnanten Självklart.

(Heywood kommer ombord med några infödingar. Han ser ut som dem. Infödingarna och kaptenen gör tafatta försök till kommunikation.)

Heywood Ni kan lugnt tala engelska, Sir. Jag är själv engelsman och tidigare kadett på Bounty. Jag lotsar er gärna in till land.

Edwards (förändras omedelbart från idel hjärtlighet till grym fientlighet)

Grip honom genast och fängsla honom!

(Löjtnanten och några andra skyndar till. Heywood beläggs med tunga handbojor.)

Heywood Sir, ni har missförstått situationen. Jag hörde inte till myteristerna.

Edwards (hårt) Varför följde ni då inte med kapten Bligh? Det kan kanske roa er och de andra myteristerna att Bligh kommit lyckligt hem till England.

Heywood Det gläder mig verkligen, Sir. Men jag och flera andra av oss här var oskyldiga till myteriet och tvingades mot vår vilja att stanna kvar på fartyget. Löjtnant Bligh själv undanbad sig fler män i slupen.

Edwards (till löjtnanten) Hämta hit kadetten Hayward. *(löjtnanten går.)*

Heywood Kadetten Hayward? Är det Thomas Hayward?

Edwards En av dem som överlevde strapatserna med kapten Bligh. En av de nitton som ni övergav i en öppen båt mitt på Stilla Havet av vilka många dog.

Heywood Vilka dog?

Edwards Hur ska jag kunna veta det?

Heywood Sir, dessa infödingar är mina vänner och bröder. Ni gör ingen god reklam för er eller för England med att inför dem bruka våld mot mig. Se så upprörda och förskräckta de har blivit. *(Löjtnanten kommer med Hayward.)* Jag ber er att befria mig från dessa handbojor. De är helt onödiga.

Edwards (ignorerar honom) Nå, Thomas Hayward, känner ni igen denne man?

Hayward (kallt) Ja. Det är kadetten Peter Heywood från Bounty.

Edwards (kallt och grymt) Belägg honom med fotbojor och för honom ner under däck.

löjtnanten Ja, Sir. *(Hans medhjälpare sätter fotbojor på Heywood.)*

Heywood Sir, detta är ett missförstånd! Jag är ingen myterist och inte de andra på Tahiti heller!

Edwards (kallt) Vilka andra finns på Tahiti?

Heywood George Stewart, Joseph Coleman, och *(med sänkt röst)* Richard Skinner.

Edwards Var är alla de andra? Var är Fletcher Christian? Var är Bounty?

Heywood James Morrison har med några andra avseglat mot Batavia med en egenhändigt byggd skonare för att därifrån ta sig vidare hem till England. Två av oss är döda.

Edwards Och var är Fletcher Christian med Bounty?

Heywood Jag vet inte, Sir. Det vet ingen av oss.

Hayward Kapten Bligh såg dig och Fletcher Christian samtala hemligt med varandra natten före myteriet, Heywood. Du har ingen chans.

Heywood Kapten Bligh om någon vet att jag är oskyldig. Själv bad du Fletcher Christian om att få stanna kvar ombord, Thomas Hayward, men han visste vad du gick för och undanbad sig dina tjänster. Du har alltid varit falskheten själv, Thomas Hayward.

Hayward (kallt) Du kommer att hängas offentligt ändå i London vad din familj än må tycka om det, Peter Heywood.

Edwards Tyst, kadett Hayward! För ner fången! I England får han rättvisa. Till dess är han fången under krigslagen.

Heywood (förs bort med våld) Jag är oskyldig!

Edwards Nå, löjtnant, vad tror ni om våra utsikter?

löjtnanten Med lite tur kan vi nog få fatt på den ena myteristen efter den andra. Åtminstone fyra var tydligen dumma nog att stanna kvar på Tahiti.

Edwards Och den där skonaren på väg till Batavia ska det bli ett stort nöje att få segla i kapp. Säkert finns det flera intressanta pirater ombord.

löjtnanten Vi kommer inte att få plats för dem alla i kölsvinet, kapten.

Edwards Då får vi väl bygga ett särskilt fängelse åt dem på däck. Det får bli en stor bur. (*Stewart kommer klättrande ombord.*)

Stewart (glatt) Hallå, engelsmän! Välkomna till Tahiti!

Edwards Här kommer nästa. Fängsla honom! (*Fyra vakter griper Stewart.*)

Stewart (förfärad) Vad är detta? Vad menar ni?

Edwards Rättvisan väntar i England. Håll käften till dess. För ner honom!

Stewart (förses med våld med handbojor och fotbojor och förs bort med våld)

Jag är ingen myterist!

Edwards (ironiskt till löjtnanten) De är tydligen alla oskyldiga.

löjtnanten (lika ironiskt tillbaka) Som lamm.

Scen 5. Fångarna i "Rundhuset" eller "Pandoras ask".

Samtliga är fastkedjade till händer och fötter, halvnakna, 14 stycken.

Mörker och storm runt omkring och utanför.

Ellison Ge inte upp hoppet än, pojkar! Fartyget flyter fortfarande!

Hillbrandt Det är bara vi som sjunker.

Burkitt Det är bara en enda sak jag ångrar i hela mitt liv.

Heywood Nå?

Burkitt Att jag inte avfytrade det där skottet mot Blighs panna när jag kunde.

Sumner Att vi inte sköt den där förbannade slupen i sank med nickhaken när vi kunde!

Millward Du talar som en myterist, John Sumner.

löjtnant Parkin (utanför) Tyst därinne!

Stewart Vi slipper i alla fall sitta i kölsvinet och ruttna längre.

Millward Är det bättre, menar du, att ruttna på däck genomblåst av alla stormar?

Stewart Löjtnant Bligh var noggrann med att se till att sjömännen härdades ordentligt.

Morrison Klaga inte. Vi flyter ju fortfarande.

Burkitt Till vår egen stora olycka.

Skinner Det är inte mer än rätt.

Hillbrandt (*uppretad*) Att vi ska sitta här som galärslavar fjättrade till händer och fötter utan att ens kunna skita när vi själva vill?

Skinner Nej, att vi ska hängas.

(*Mörk tystnad.*)

Heywood Håll käften Richard Skinner. Även om några av oss faktiskt var skyldiga till myteriet så var inte alla det.

Hillbrandt Försök inbilla England det. Krigsrätten kommer lika lite att tro det som kapten Edwards.

Millward Bligh var aldrig den som tog oskyldiga i försvar.

Burkitt Vi ska alla hängas tillsammans.

Morrison Vill du ha en sådan rättvisa, Burkitt? Vill du att Ellison ska hängas med er? Vill du att vi, som tvingades stanna kvar ombord mot vår vilja, som gamle Coleman här, ska hängas som rättslösa pirater?

Coleman Kapten Bligh vet vilka som var oskyldiga. Han måste ta oss i försvar.

Hillbrandt Han kommer inte att ta en enda av er i försvar. Han kommer att låta er alla dö som råttor, och han kommer att njuta av det. Han och Thomas Hayward, som förrått er alla för att rädda sin egen nacke.

Heywood Gör inte vår situation sorgligare än vad den redan är, Hillbrandt.

Stewart Ni har inte alla lämnat ankror och barn kvar på Tahiti.

Millward Vad tusan kommer inte infödningarna och räddar oss för? Vad håller din frus fina familj med hövdingar i alla byar på med egentligen, Heywood, medan de våra plågar ihjäl oss?

Heywood De ville gärna befria oss, men de skulle alla bli dödade och vi också. De vet att vi är oskyldiga och bra män, och de betraktar kapten Edwards och detta brittiska fartyg som en våldtäktsman i deras paradiset. Men de kan ingenting göra.

Burkitt Har de försökt?

Heywood Jag avrådde dem. De skulle bara bli massakrerade och vi också.

Millward Lika bra det, så skulle det vara över sen. Kanske de skulle hinna med att massakrera åtminstone löjtnant Parkin och kapten Edwards också. Det skulle de behöva.

Heywood Är inte Churchill och Thompson nog? Är inte alla våra liv och öden nog? Är inte de sju som dog efter resan med slupen nog? Är inte Christians och hans mäns fredlöshet nog? Vill du ha fler människoffer, John Millward?

Burkitt Ju fler, desto bättre.

Stewart Även Ellison, Burkitt? Även Ellison?

Burkitt (*efter en paus*) Nej. Alla utom Tom Ellison.

Sumner Vi kunde ha haft det värre.

Muspratt Men vi kunde också ha haft det bättre.

Millward Det kommer på ett ut.

Morrison Ärligt talat tror jag inte att vi kunde ha haft det värre.

Stewart Dessa förbannade stormar och isande vindar! Om ändå vårt fängelse åtminstone var tätt och inte släppte igenom en massa vatten, så att vi åtminstone kunde hållas torra!

Parkin (*utanför*) Håll käften där inne!

Burkitt Den där Parkin! Om bara han inte fanns skulle vi åtminstone kunna hålla modet uppe.

Sumner Vilket mod?

Burkitt Det mod som han berövar oss mer och mer för varje dag genom sin sadism! Han njuter av att plåga oss!

Millward Det gör kapten Edwards också.

en matros (ropar utanför) Bränningar förut!

en annan (utanför) Lova för Guds skull! Lova!

(Ett fruktansvärt brak höres, som om hela teatern rämnade.)

Burkitt Vad tusan gör dom där ute?

Stewart Kör skutan på grund.

Morrison Kapten Edwards begår skeppsbrott.

Sumner Och vi då?

(Kaos, rop och buller utanför, ovanför och omkring.)

spridda röster Hjälp, vi sjunker! Riggen havererar! Vi sitter fast! Vi tar in vatten!

(panik utanför, som hela tiden förörras.)

Hjälp, hjälp! Sätt båtarna i sjön! Vi sjunker! Man över bord!

Kapten Edwards (när paniken når en klimax, med hög röst:) Överge fartyget!

spridda röster (svarar från olika håll) Överge fartyget! Överge fartyget! Överge fartyget!

(Paniken fortsätter oupphörligt runt omkring. Ingen kommer in.)

Millward De tänker låta oss dränkas som råttor.

Sumner Bättre det än att hängas.

Muspratt Sjung din sista visa, Tom Ellison. Vi sjunker.

Byrne Och jag har inte ens violinen här.

Hillbrandt Du får spela harpa i stället och i himmelen, Michael Byrne.

Ellison Och jag ska dansa därtill.

Sumner Du får dansa i evighet, Tom Ellison. Du slipper galgen.

Heywood Vattnet börjar komma in. Vi sjunker allt fortare.

Morrison Hon går ner med aktern först.

Stewart Ska vi tolerera detta?

Morrison Nej!

alla fjorton (börjar ropa och vråla och slita i sina kedjor) Hjälp! Hjälp!

(De håller på en stund. Äntligen kommer en matros in med nycklar och börjar avlägsna fjättrarna.)

matrosen Om jag så går till botten med fartyget skall jag befria er först! Simma för livet, pojkar! Pandora har gått på Stora Barriärrevet!

(Allmän upplösning. Alla är honom djupt tacksamma och räddar sig ut en efter en medan den totala paniken runt omkring i det tätande mörkret fortsätter.)

Scen 6. De skeppsbrutna på en öde ö.

Heywood Hur många av oss saknas?

Morrison Alla har klarat sig utom fyra. Men av de andra lär över trettio ha drunknat.

Heywood Vilka är de fyra?

Morrison Stewart, Sumner, Hillbrandt och Skinner. Jag såg Stewart dö, Peter.

Heywood Hur dog han?

Morrison När Pandora sjönk sköt en spira upp ur vattnet. När den föll klubbade den Stewart i huvudet. Han kom aldrig upp mer.

Heywood Vår bästa kompis. Nu får Peggy och hennes dotter aldrig mera se eller veta något om sin far.

Morrison Det är kanske bäst så. Och Skinner slapp hänga i galgen.

Heywood Han kanske rentav dog lycklig, då han var så väl förberedd på döden.

Edwards (*uppträder stram och korrekt i uniform trots skeppsrottet*) Lystring! Vi har nu situationen klar för oss. Trettiofyra besättningsmän har drunknat för oss och fyra av fångarna. Ni tio fångar som är kvar ska ha klart för er att ni fortfarande är fångar. Varje försök till flykt eller motstånd kommer att bestraffas hårt. Jag är här för att föra er levande inför rätta i England, och det tänker jag göra. Vi har en lång resa framför oss då vi härifrån måste segla över nio hundra sjömil öppet hav till Timor i öppna båtar, men kapten Bligh har före oss lyckats med värre ansträngningar. Det är bäst för er själva att ni samarbetar och hjälper oss att komma lyckligt fram utan ytterligare förluster.

Morrison Kapten Edwards, vad har hänt med min skonare?

Edwards Ingen vet. Den har kanske klarat sig. Den kunde ju gå in på mycket grundare vatten än Pandora och ligger kanske före oss. Kanske den äntligen hittat resten av myteristerna? Vi får se. I vilket fall har den varit oss mycket nyttig i vårt sökande efter myteristerna på varje ö och kommer kanske att fortsätta vara oss nyttig. I varje fall måste vi nu tänka på oss själva och förbereda vår långa färd till Timor. Till båtarna!

(Alla börjar röra på sig.)

Scen 7. Krigsrätten.

Tolv domare under viceamiral lord Hoods ordförandeskap.

Tio anklagade: Peter Heywood, James Morrison, Joseph Coleman, Thomas McIntosh, Michael Byrne, William Muspratt, Charles Norman, Thomas Burkitt, Thomas Ellison och John Millward.

Sju vittnen från Bounty: John Fryer, William Cole, William Purcell, William Peckover, Thomas Hayward, John Hallet, John Smith.

Andra vittnen: kapten Edwards och löjtnant Parkin.

Tre advokater: mr Graham, kapten Manly och kapten Bentham, allesammans marinofficerer.

Hood Får jag be de anklagade resa sig upp när era namn ropas upp.

Thomas Burkitt. (*Denne reser sig och sätter sig, som sedan alla de följande.*)

Michael Byrne. Joseph Coleman. Thomas Ellison. Peter Heywood. Thomas McIntosh. John Millward. James Morrison. William Muspratt. Charles Norman. Ni är allesammans anklagade för delaktighet i myteriet på Bounty den 28 april 1789 enligt paragraf 19 i krigslagen till sjöss: "Om någon person tillhörande flottan gör sig skyldig till eller försöker anstifta myteri, av vad anledning det vara månne, skall var och en som därtill lämnar sitt bistånd av krigsrätten dömas till döden." Ni förblev alla tio kvar på Bounty efter myteriet. Somliga av er deltog aktivt i myteriet och bar vapen, andra tvingades kvarbli ombord på Bounty mot er vilja. I de flesta fall är er skuld eller oskuld uppenbar, men det föreligger två gränsfall: Peter Heywood och James Morrison. Ni har läst kapten Blighs redogörelse. Han tar ingen i försvar av dem som förblev ombord på Bounty, och han namnger Peter Heywood som Fletcher Christians närmaste medhjälpare. Beträffande James Morrison motsäger vittnesmålen varandra: somliga såg honom beväpnad, andra såg honom oöväpnad.

Morrison Det föreligger ett tredje gränsfall.

Hood Vem åsyftar ni?

Morrison Thomas Ellison. Han var bara en ung grabb när myteriet ägde rum.

Hood Tyvärr är alla vittnesmålen eniga om att han uppträdde beväpnad mot löjtnant Bligh. Det råder ingen tvekan om hans delaktighet.

Morrison Men han var ju bara pojken!

Hood Ändå valde han fel sida när han borde ha valt rätt.

Heywood Får jag fråga varför löjtnant Bligh själv inte har inkallats som vittne?

Hood Han har skickats ut för att göra om vad han misslyckades med. Han samlar in nya brödfruktplantor på Tahiti.

Heywood Och lämnar feigt efter sig en dräpande anklagelse mot mig efter att ha sänt min mor i döden.

Hood Är det sant att ni natten före myteriet hade ett samtal med Fletcher Christian?

Heywood Det är sant.

Hood Mr Bligh har hävdad att han hörde er säga till Fletcher Christian: "Du kan lita på mig." Ni inser väl att detta är aggraverande?

Heywood Han hade inte ens tänkt på något myteri då ännu. Han ville lämna skeppet på en flotte som John Norton snickrat åt honom. Han bad mig söka upp hans föräldrar i Cumberland om någonting skulle hända honom. Det lovade jag att göra. Det var allt.

Hood Hörde någon annan detta samtal?

Heywood Ja, kadetten Robert Tinkler.

en av domarna En bra historia utan vittnen. John Norton är död, och Robert Tinkler är försvunnen efter ett skeppsbrott i Karibien. Kan någon annan bestyrka att ni inte hörde till myteristerna?

Heywood Botanisten David Nelson visste att jag inte gjorde det.

domaren Även mr Nelson är död. (*Tystnad.*)

Hood James Morrison, löjtnant Thomas Hayward anklagar er för att ha varit beväpnad under myteriet. Varför skulle Thomas Hayward ljuga?

Morrison Det vet alla som var ombord på Bounty.

Ellison Det vet *jag*. Hayward lipade som en sill. Han bönade och bad mr Christian om att få stanna kvar på Bounty. Men han fick ge sig av tillsammans med de andra värsta fegisarna och parasiterna ombord.

Hood Mr Morrison, menar ni att Thomas Hayward skulle anklaga er bara för att skydda sig själv?

Morrison Som sagt, alla ombord på Bounty visste vad Haywards karaktär var värd.

Ellison Hallet lipade också.

den tidigare domaren Tillbaka till Fletcher Christians flotte. Tror ni verkligen, Peter Heywood, att rätten skulle kunna tro på en sådan romantisk historia? Är det inte just någonting sådant en intelligent kadett skulle kunna hitta på för att rädda sig från galgen?

Heywood Robert Tinkler kan intyga att min historia är sann.

domaren Så lämpligt då att han eventuellt är omkommen. Men vi skall vänta tills vi får bekräftelse på om han är vid liv eller död.

Hood Till dess bordläggs förhandlingarna. Ni, James Morrison, hade troligen ingen del i myteriet. En nådeansökan är inlämnad till Hans Majestät, som får avgöra ert öde. Även ni, William Muspratt, har goda chanser. Beträffande tre av er finns inget hopp. Det var allt för närvarande. Krigsrätten är ajournerad.

Morrison Det finns ännu hopp, Peter.
Heywood Knappast för mig men kanske för dig.
Morrison Men du är oskyldig.
Heywood Kapten Bligh har bestämt att jag inte är det.
Millward Kapten Blighs omänsklighet dömde oss alla till döden från början. Hans omänsklighet har hjärntvättat hela England till att mörda oss. Vi var bara enkla matrosor som försökte försvara oss mot övermakten. Men övermakten är en själlös maskin som dödar utan att tänka, som en dödsspridande krigsmaskin som ingen kan hejda.
Hayward Rätt åt er, era myterister!
(Han får inte ett ord till svar. Alla betraktar honom stumt. Rättssalen, en större skeppskajuta, töms.)

Akt V scen 1. Fletcher Christians grotta på Pitcairn inför bråddjupet.
 (Scenen kan endast göras scenografisk rättvisa på film.)

Christian Ack, osällheters osällhet, vad är du, o liv, förutom bara osällhet!
 Hur ljuv är icke avgrunden som lockande kontrast mot allt helvetiskt mänskligt lidande! Ett fotsteg ifrån döden, blott en enda rörelse, och du är fri från allt, förtappade, olyckliga och söndergrämda människa! Tack, död, för att du finns. Blott inför döden kan jag mera känna mig det minsta fri. Det är en tröst att ha den möjligheten att i varje ögonblick fritt kunna kasta sig direkt i döden så att intet mera återstår av ens förbrukade identitet.
 Men skeppet ifrån England dyker aldrig upp vid horisonten och ger aldrig mig tillåtelse att fly från detta ohyggliga liv. Jag måste leva vidare som chef för dessa åtta myterister varav fem är obildade rötägg. De har redan hänsynslöst förslavat våra vänner från Tahiti, två av dem har dött förgiftade av Hutia, vars man Tararu var, så endast fyra har vi kvar av våra bröder från Tahiti. Williams tröttnade på sin fetlagda hustru, greps av åtrå efter Hutia, varpå Fasto, Williams hustru, störtade sig ut för detta stup och dog. Tre döda har vi redan bland oss femton vuxna, och de fyra färgade kan aldrig acceptera att bli slavar åt fem vita rötägg. Vad kan jag då göra? Läsa Bibeln, leva vidare trots allt och meditera över döden, över självmordsmöjligheten och min tunga skuld. Jag störtade min chef i olycka och stal hans fartyg mest för att undvika blodsutgjutelse, men handlade jag rätt? Det får jag aldrig veta, ty jag får ej veta någonsin vad det blev av Bligh och hans aderton kamrater i den öppna båten. Ja, jag gjorde rätt för ögonblicket, men dess följder blev oanat oöverskådliga. På lång sikt, om de nitton männen dog på havet, handlade jag fel och som en samvetslös fördömd och evigt brännmärkt mördare. Och ovissheten gör problemet ständigt svårare och mera outhärdligt svårt ju längre jag får leva.
 Är det du, Edward?
Young Ja, Fletcher. McCoy och Quintal har blivit alldeles hopplösa. De kräver omedelbart omröstning om vem som ska äga vad på ön.
Christian De gräver sina egna gravar.
Young Men vi kan inte stoppa dem.
Christian Vad ska vi göra? Vad säger de andra? Vad säger Martin, Mills och Williams?
Young Det vet du. Den enda osäkerhetsfaktorn är Williams.
Christian Jag tror inte Williams är så dum att han vill ta våra infödingsvänners mark ifrån dem. Vi måste ge dem deras omröstning. Vi är ju demokrater.

Young De vill gärna ha den redan idag.
Christian De ska få den. Säg dem att komma till mitt hus i eftermiddag. Jag ska nog kunna tala förnuft med dem.
Young Jag hoppas det, Fletcher. (*går*)
Christian De vill att infödingarna inte ska få äga något på hela ön. De vill ta ifrån dem deras mark, betesmarker, hus och tomter. Ändå är vi nio själva allesammans gifta med infödingsflickor. Vad är det för en vanvettig och självdestruktiv rasism? Om de inte själva fattar att deras rasism måste bli deras egen undergång så har de nästan förverkat sin egen rätt att få leva. Nå, kanske jag ännu kan tala dem till rätta.

Scen 2. I Christians hus.

Smith Ni är tokiga. Ni vet inte vad ni gör.
Martin Är vi inte fria män kanske? Har vi inte rätt att göra vad vi vill?
Mills Du kan inte på fullt allvar påstå att de där svartingarna är lika goda män som vi.
Quintal Skillnaden är enkel. Vi är gudar och de är djur. (*Young kommer.*)
Brown Kommer Christian?
Young Han kommer.
McCoy Ju förr vi får det här avklarat, desto bättre.
Young Var står du, Williams?
Williams Gissa tre gånger.
Smith Det minsta man kan begära är att åtminstone våra vilda vänner själva skulle få yttra sig i frågan.
Quintal Vill du kanske ge dem rörrätt? (*skrattar rått.*)(*Christian kommer.*)
Christian (har hört det sista) Ärligt talat, Quintal, skulle det vara rättvist då ju saken i högsta grad angår dem.
Martin Aldrig i livet! Det har aldrig tidigare hänt att de fått vara med och bestämma! De har aldrig ens velat det själva!
Christian Tetahiti är min bästa vän. Minarii är Browns bästa vän. Och ni vill göra dem till våra fiender.
Mills Nej, vi vill bara vara konsekventa!
McCoy Omröstning!
Christian Ni kräver alltså att få genomföra en total konfiskering av all jord som odlats och använts av våra fyra färgade vänner utan att ta någon hänsyn till deras familjer eller deras vänskap?
Quintal Te Moa och Nihau har inga familjer och har accepterat att vara våra slavar.
Martin Minarii och Tetahiti är så köckiga att de behöver tas ner på jorden.
Christian Och tror ni de går med på att låta sig fräntas allt vad de skapat på ön utan att reagera?
Quintal Om de reagerar blir det värst för dem själva.
McCoy Omröstning!
Christian (med en blick mot Williams) Ni ska få er omröstning. Men tro aldrig att Minarii och Tetahiti i längden kan hållas utanför. Nåväl. Vilka anser att ön bör delas upp bara mellan oss vita i nio lotter? (*Fem sträcker upp handen, alla utom Smith, Young och Brown.*)
 Du också, Williams?
Williams Det är lika bra att du accepterar att vi vita alltid måste vara överlägsna alla färgade, Christian.

Christian Ni vet inte vad ni gör. Ni är samvetslösa vettvillingar.

Quintal Kom inte med någon moralpredikan, *Christian*. Vi vet mycket väl vad vi gör. Vi är bara konsekventa.

Brown Ni är inte kloka. Tror ni polynesierna stillatigande kan åse vad ni gör? Tror ni verkligen de har glömt, *Jack Williams*, att du tog *Hutia* från *Tararu* och att hon förgiftade honom bara för att bli av med honom? Tror ni att de har glömt *Hu*, som dog med *Tararu* för att han delade hans måltid? Tror du, *Matt Quintal*, att *Minarii* bara snällt ska blunda inför att du brände ner hans hus?

Quintal Det är bäst för honom själv att han blundar.

McCoy Saken är klar. Vi har röstat, och allt land är vårt. Det finns ingenting mer att säga. (*reser sig*)

Williams (reser sig) Beträffande *Hutia* tål hon inte förolämpningar. Ingen vet hur *Tararu* och *Hu* dog.

Smith Men alla vet hur *Fasto* dog.

Williams (sänker huvudet, argt) Tala inte om *Fasto*!

Brown Hon kastade sig ut för stupet för att du bedrog henne med *Hutia*.

Williams Hon samlade ägg! Det kan ha varit en olycka!

Young Som *Hus* och *Tararus* död?

Williams Nog! (*går rasande därifrån.*)

Martin Era skenheliga dubbelmoralister! Ni föraktar infödingarna lika mycket som vi men låtsas vara civiliserade engelsmän, som om ni aldrig ens genomfört myteriet på *Bounty*!

Christian Glöm aldrig, *Isaac Martin*, att en av oss, *Edward Young*, faktiskt inte hade någon del i myteriet.

Young Försök aldrig övertyga en amerikan om vad som är självklart, *Fletcher*, om du är en engelsman. En amerikan förblir alltid en rebell mot själva sanningen.

Christian Jag vädjar till er. Låt oss glömma den här omröstningen. Låt oss fortsätta leva i fred med varandra och med infödingarna. Inser ni inte, att detta kan leda till blodsutgjutelse, till bitter fiendskap och inbördeskrig?

Quintal De svarta skulle bara våga sticka upp. Kom, grabbar. Låt oss gå. (*bryter upp med Mills, Martin och McCoy.*)

Smith De är inte kloka.

Brown Men vad kan vi göra? Låt dem gå under i sin egen vettlöshet.

Young De gräver verkligen sina egna gravar.

Christian Det värsta är, att det här kommer *Tetahiti* och *Minarii* aldrig att kunna förlåta mig.

Young Det är inte ditt fel, *Christian*.

Christian Nej, men det är mitt ansvar.

Brown Nej, det är enbart deras ansvar som drivit igenom det här. Vi har ingen del i det. De må själva beröva våra färgade vänner deras land och själva ta konsekvenserna. Vi har ingenting med deras omänsklighet att göra.

Smith Ta det lugnt, *Fletcher*. *Brown* har rätt. De fem må själva göra upp med de fyra. Vi fyra är neutrala. Kom, *Brown*. (*går med Brown.*)

Christian Men allt detta är en konsekvens av myteriet, som *jag* genomförde.

Young Du tar på dig för mycket, *Fletcher*. Du är bara ansvarig för *Maimiti* och dina barn.

Christian Och vårt gemensamma öde, som *jag* kastade er alla in i?

Young (sätter sig nära honom) Har du någonsin försökt se det hela från andra sidan, *Christian*? Vem drev egentligen fram myteriet? Vem gav dig ett motiv till att göra myteri? Varför hade myteriet en sådan otrolig framgång, när det normalt är

praktiskt taget omöjligt att göra myteri på ett brittiskt fartyg, emedan alla dess besättningsmän är så goda engelsmän? Svaret på dessa frågor kan bara vara ett: kapten Blighs omåttliga brutalitet. Och tänk om han och hans aderton följeslagare verkligen klarade sig. Tänk om han verkligen kom hem till England och rev upp himmel och jord för att, som han lovade, få alla förbannade myterister i galgen? I så fall borde något eller flera fartyg vid det här laget ha haft flera år på sig att genomsöka Stilla Havet och hänga myterister. Tänk på Churchill och Thompson. Tänk på alla dem som förblev på Tahiti. Tänk på lille Tom Ellison. Tänk på den ångerfulle Richard Skinner. Tänk på de fullkomligt oskyldiga Heywood, Morrison och Stewart. Tänk om de alla blev hängda av kapten Bligh. Det är fullt möjligt.

Christian Du kommer med teorier.

Young Min teori är precis lika realistisk som den att kapten Bligh eventuellt skulle ha gått under med alla sina aderton män. Och du vet vilken skicklig sjöman Bligh var.

Christian Ned, jag var aldrig rädd inför myteriet. Du har rätt. Då kan jag verkligen ha utfört det enda rätta, och vem vet? Jag kanske verkligen räddade Blighs liv på bekostnad av ett antal andras. Men nu är jag rädd. I denna situation vet jag inte längre vad som är rätt. Vi är vita som Quintal, McCoy, Williams och de andra rötäggen. De fyra infödingsvännerna kommer att betrakta oss alla nio som enhetlig grupp. Brown har fel. Vi fyra kan inte ställa oss neutrala, lika litet som de som ofrivilligt blev kvar på *Bounty* kan göra det. Enligt lagen är de som stannar kvar på ett myteristfartyg lika skyldiga som dess myterister. Du har rätt. Heywood, Morrison, Stewart och de andra kan ha blivit hängda med de skyldiga, fast jag tror inte på det. Ellison kanske, den oskyldigaste av oss alla, men ingen annan. Men vad ska vi göra nu? Vi måste göra något, men vad?

Young Låt oss sova på saken.

Christian Det duger inte. Gå du hem och sov på saken.

Young Och du då?

Christian Jag lär nog sitta uppe.

Young Grubbla bara inte ihjäl dig.

Christian Det vet du att jag alltid gör.

Young Jag lämnar dig i fred, Fletcher.

Christian Det är nog det enda du kan göra. (*Young* går.)

(*Belysningen dämpas.*)

Vi brände *Bounty* bakom oss för att aldrig frestas till att ta risken att återvända till civilisationen. Vi har hållit oss gömda här och släckt alla eldar när något fartyg passerat förbi medan det avskräckts av de branta ogästvänliga stränderna. I flera år har vi klarat oss genom total isolering, men nu sprängs isoleringen inifrån av ren egoism, ondska och passionstvång. Explosionen går ut över oss själva, och jag kan ingenting göra. Jag kan bara resignera. (*tar fram en stor boklunta: Bountys Bibel.*)

Av *Bounty* och England har vi bara kvar *Bountys* gamla Bibel. Kan den hjälpa?

(*sätter sig i enslighet och läser.*)

Tetahiti (*utanför, efter en stund*) *Christian!*

Christian *Tetahiti?* Kom in!

Tetahiti (*kommer tveksamt in*) Vad gör du, *Christian?*

Christian Jag läser. Men du stör inte alls. Vad kan jag göra för dig?

Tetahiti Vad har ni gjort?

Christian Vad menar du?

Tetahiti Vad har ni vita kommit överens om?

Christian Så du har hört något. Vad har du hört?

Tetahiti Brown berättade för Minarii att Mills, Martin, McCoy, Quintal och Williams beslutat att bara de vita får äga något på ön.

Christian Det är tyvärr sant.

Tetahiti Minarii säger att du, Brown, Smith och Young har gått med på det. Är det också sant?

Christian Det är bara sant såtillvida att vi blev nedröstade. De var fem mot oss fyra.

Tetahiti Alltså är det sant. Ni har gått med på det.

Christian Sätt dig ned, Tetahiti.

Tetahiti Nej, jag står. Jag var din bästa vän, Christian.

Christian Det är du fortfarande.

Tetahiti Nej, det kan jag inte vara, ty vi fyra har blivit förrådda åt fem grymma vilddjur och bedragna av våra bästa vänner.

Christian Ingen beklagar situationen så mycket som jag, Tetahiti. Men ännu kan allting bli bra.

Tetahiti Inte så länge de fem monstren lever.

Christian Vad tänker ni göra, Tetahiti?

Tetahiti Det bestämmer varken du eller jag. Det bestämmer Minarii. Men du kan inte längre lita på mig, Christian, emedan ingen av oss fyra färgade mera kan lita på någon vit man.

Christian Gör ingenting dumt, Tetahiti.

Tetahiti Vi såg upp till er vita som gudar. Därför följde vi med er från Tahiti. För er skull offrade vi allt vi hade på Tahiti. Nu behagar våra gudar av ren grymhet ta ifrån oss allt vad vi har här. Och du, en av dessa grymma vita gudar, ber oss att inte göra något dumt. Vi ska inte göra något dumt, Christian. Era dumheter komme över egna huvuden. (*går*)

Christian Vad har han i kikaren? Maimiti!

Maimiti (inträder) Jag är här, min älskade.

Christian Sover barnen?

Maimiti Inte ännu, men jag försöker få dem att sova.

Christian Sök upp Moetua och Nanai i morgon och försök ta reda på vad deras män tänker.

Maimiti Om Minarii och Tetahiti har onda planer får inte ens Moetua och Nanai reda på det.

Christian Tror du de har onda planer?

Maimiti Åtminstone mot de fem odågorna. Minarii och Tetahiti är krigare.

Christian Sköt om barnen, Maimiti, och glöm de vuxnas dårskap. Vad som än händer får inget av barnen drabbas.

Maimiti Du är en god far, Christian. Jag ska gå och se till barnen. (*går*)

Christian Barnen är vår enda glädje och det enda vi har att leva för. Vad som helst får hända bara barnen klarar sig vidare. O Gud, om du finns, så skydda åtminstone barnen!

Scen 3. En mörk glänta i skogen. Skymning.

Te Moa Du har kallat oss samman, Minarii. Här är vi. Men varför?

Minarii De vita har haft ett möte. Därför måste även vi ha ett möte. Tala, Nihau.

Nihau Jag står inte ut längre. Mills och Martin har mig i sitt grepp. Jag är deras slav precis som Hu var det. Jag orkar inte arbeta åt dem längre, och när jag inte arbetar slår de mig och sparkar mig, precis som de gjorde med Hu.

Minarii Vad vet du om Hus öde, Nihau?

Nihau Hu var Martins slav. Han klagade för Tararu. Tararu föreslog att han skulle knuffa Martin ut för stupet när de samlade ägg där med Smith, som Fasto gjorde.

Minarii Mera om Fasto sedan. Vad gjorde Hu?

Nihau Han försökte verkligen knuffa Martin ut för stupet men misslyckades. Då slog och sparkade Martin nästan ihjäl honom, och om inte Smith kommit upp tillbaka och ingripit hade Martin dödat Hu.

Tetahiti Smith är en av de goda.

Minarii I stället dog Hu senare. Berätta nu, Te Moa, vad du vet om Hutia.

Te Moa Williams älskade henne. Tararu ville inte skiljas från henne. När Fasto såg att Williams bedrog henne med Hutia gick hon till stupet och hittades död nedanför klipporna. Hennes äggkorg var tom. Hon hade inte samlat ägg. Ingen ville låta Williams ta Tararus hustru ifrån honom, men Hutia fortsatte ha två män. Till slut ville Tararu döda Williams, men Hutia var för slug och vaktade över Williams med laddat gevär.

Minarii Är det riktigt att Hutias föräldrar var kända för trolldomskonster?

Te Moa Åtminstone hennes mor. Hon kände till gifter som ingen annan kände till. En dag hittades Tararu och Hu döda tillsammans. De hade ätit giftig fisk, hette det. Men den fisken de ätit var inte giftig. Någon hade förgiftat Tararus matsäck medan han fiskade. Hu hade kommit förbi sedan, och de hade ätit tillsammans.

Minarii Och vem utom Hutia skulle ha kunnat förgifta Tararus matsäck?

Tetahiti Alla vet att Hutia föredrog Williams framför Tararu. Williams och Hutia har levt lyckliga tillsammans sedan dess.

Minarii Själv har jag följande att berätta. Jag hade byggt ett nytt fint hus åt mig och min hustru. När det var alldeles färdigt satte Quintal eld på det. Han menade att jag byggt det på hans mark, men hela ön tillhör oss alla. Varför väntade Quintal då tills det var färdigt innan han brände ner det?

Tetahiti Quintal hör till de onda liksom Mills, Martin och Williams.

Minarii Nu är det din tur, Tetahiti. Berätta vad du hört från Christian.

Tetahiti Tyvärr har Christian bekräftat att de vita beslutat dela upp ön mellan sig i nio delar.

Minarii Förstår ni vad det betyder? Både Tetahiti och jag är hövdingar, borna som sådana och har alltid varit jordägare. På Tahiti är det bara de fullständigt ärelösa som inte äger någon mark. Vi har odlat och arbetat på den här ön i två år bara för att plötsligt reduceras till slavar som Nihau och Te Moa. Det kan vi aldrig gå med på.

Te Moa Minarii, vad ska vi göra?

Minarii Jag har tänkt noga över saken. Vi har bara en sak att göra.

Nihau Befall, Minarii, och vi lyder. Du är en krigarhövding.

Minarii Vi måste döda alla vita.

Tetahiti (efter en paus) Alla vita, Minarii? Även Brown, din bästa vän?

Minarii Jag har tänkt noga över saken. Om vi dödar bara de dåliga, hur skulle vi sedan kunna leva tillsammans med deras hustrur och de fyra goda? Om vi dödar Mills, Martin, Williams, McCoy och Quintal, hur skulle sedan Christian och de andra kunna se oss som vänner mera? Vi måste döda alla och även de goda.

Tetahiti Kan du döda Brown, din bästa vän, Minarii?

Minarii Du får döda Brown. I stället dödar jag Christian, din bästa vän.

Tetahiti Det finns ingenting ont i Christian, Young, Brown eller Smith. Vi har ingen anledning att döda dem. Jag ser fortfarande upp till Christian som till en gud. Jag tror inte han kan gå med på uppdelningen av landet i bara nio delar.

Minarii Du har rätt, Tetahiti. Brown, min bästa vän, är oskyldigast av alla på ön, och varken han eller Young var med om att ta deras skepp från kapten Bligh. Och Smith är en god vän till oss alla. Men majoriteten av de vita har beslutat att de skall äga hela ön. De har bestämt att deras ras är överlägsen den mörkare, och därför vill de ta allt vårt människovärde ifrån oss. De har rätt att vara gudomliga, och vi har rätt att avguda dem, ty de kan vara gudomliga ibland. Men de har inte rätt att själva göra sig gudomliga. De har inte själva rätt att hävda sin ras överlägsenhet och betrakta alla andra som lägre människor. Även de är bara människor som vi hur gudomliga de än kan vara. Vi har offrat allt för dem, vi lämnade våra liv på Tahiti för deras skull, och vi har hjälpt dem och arbetat för dem här i två år. Vi kan aldrig återvända till våra tidigare bättre liv. De har lurat oss med hit för att bli anledningen till min systerson Tararus och hans tjänare Hus död, för att göra er två, Nihau och Te Moa, till deras slavar, för att bränna ner mitt hem när det äntligen blivit färdigt och för att slutligen bestämma att vi alla fyra skall vara egendomslösa slavar. Så får inte gudomliga vita uppträda. Vi måste straffa dem.

Tetahiti (efter en paus) Minarii har rätt. De vita har gjort sig till svin. Vi kan inte leva med dem längre. Vi måste befria våra liv från dem. Jag ska döda Brown, Minarii.

Minarii Bra. Men vi måste handla tyst och smidigt. Ingen får misstänka något. Vi är fyra mot nio, och alla nio måste dö före nästa gryning. Vi har ett gevär per man, och vi får inte missa.

Nihau Befall, Minarii, och vi lyder. Du är vår ledare nu.

Minarii Jag tror att vi kan lyckas med operationen.

Scen 4. Kvinnorna i Maimitis hus.

Maimiti (i sängen med sin nyfödda dotter) O Taurua, varför kommer inte Christian? Man kunde tro att han var van vid att få en dotter varje dag, så nonchalant som han håller sig borta.

Taurua O Maimiti, han kommer säkert vilket ögonblick som helst. Han skulle ju bara fälla några träd i Autédalen.

Maimiti All den bästa arbetsamhet i världen är ingenting mot en faders plikt mot sin familj. Hans moraliska stöd behövs bättre här än i Autédalen. Kan ingen gå dit och hämta honom?

Taurua Moetua och Nanai är där och söker honom.

Maimiti Det är bra. Då måste de även finna honom. (*vaggas sitt nyfödda barn.*)

Balhadi (till Taurua) Hur mycket vet hon?

Taurua Ingenting.

Balhadi Så hon vet inte ens vad som pågår?

Taurua Hon anar ingenting.

Balhadi Har hon inte hört gevärsskotten?

Taurua Naturligtvis har hon hört dem. Men hon tror, som vi alla trodde först, att Minarii skjuter grisar. Det trodde ju även vi tills Jenny berättade att de skjutit hennes man.

Balhadi Tetahiti sköt honom genom huvudet. Minarii försökte rädda hans liv och bad honom spela död. Han spelade död men rörde på sig. Tetahiti, Nihau och Te

Moa kom förbi. Tetahiti såg honom röra på sig och sköt honom genom huvudet. Han är död.

Taurua Och de andra?

Balhadi Hutia bands till händer och fötter medan de avrättade hennes man. Te Moa och Nihau har setts med Mills och Martins huvuden hängande vid sina bälten. Om Quintal och McCoy vet ingen någonting.

Taurua Och din man?

Balhadi Alex Smith är skjuten men kan klara sig. Om vi bara kunde finna Christian!

Taurua Moetua och Nanai finner honom nog.

Maimiti Taurua! Är du där?

Taurua Jag är här, Maimiti.

Maimiti Vad talar ni båda om?

Taurua Ingenting. Vi tror bara att Moetua och Nanai säkert kommer att komma tillbaka med din man.

Maimiti Ja, det vore väl för konstigt annars. Tänk! Och han som alltid varit en så god far annars!

Balhadi (försiktigt) Taurua! Jag ser Moetua och Nanai komma!

Taurua Kommer de ensamma?

Balhadi Nej, de kommer och bär på något. De kommer och bär på en bår.

Taurua Är det Christian? Har de funnit Christian?

Balhadi Ja, jag tror det.

Taurua Han får inte vara död.

Balhadi Nej. Han får inte vara död. Inte ännu.

Maimiti Vad viskar ni om?

Taurua Ingenting, Maimiti. Men vi tror att Moetua och Nanai kommer.

Maimiti Äntligen! Men var är Christian?

Taurua Vi vet inte ännu. Men vi får kanske veta det.

Maimiti Säg till honom när han kommer att han genast kommer raka vägen in till mig.

Taurua Ja, Maimiti.

Balhadi De kommer med en bår. De bär en bår mellan sig. De bär en man på båren.

Taurua Då har de funnit Christian, och Christian har blivit skjuten, som alla de andra.

Balhadi (försiktigt) Välkomna, Moetua och Nanai.

Moetua (kommer in med Nanai. De bär en bår med den medvetslöse Christian mellan sig.)

Vi fann Christian. Han är svårt sårad men kan ännu klara sig.

Balhadi Var träffade kulan?

Nanai I sidan men inte i hjärtat. Han lever ännu men har förlorat mycket blod.

Taurua Är han dödligt sårad?

Nanai Vi vet inte ännu. Men vad ni än tror, så vet vi ingenting om det. Våra män har agerat helt på eget initiativ utan att informera oss.

Moetua Det var Minarii som sköt Christian, och Tetahiti sköt Brown. Mills och Martin är dödade, men Quintal och McCoy lever ännu.

Nanai Quintal och Minarii möttes vid stupet. De brottades, och Quintal lyckades bryta armen på Minarii. Därefter slungade Quintal Minarii ut för stupet. Minarii är död.

Balhadi Och de andra tre?

Moetua Prudence, Hutia och Jenny har slaktat dem. De fann dem sovande i en glänta väntande på Minarii.

Nanai De tog mod till sig och slaktade dem med vanliga huggare.

Moetua Ingen av våra män lever ännu.

Nanai Alla de färgade är döda.

Taurua (ser på Balhadi) Då har vi åtminstone frid på ön.

Moetua Men hur är det med de andra? Vilka lever och vilka är döda?

Taurua Mills, Martin, Williams och Brown är döda. Smith är sårad men lever ännu.

Nanai Och din man?

Taurua Min man tycks vara den enda som har klarat sig helskinnad.

Christian (vaknar till hälften) Young! Lever du ännu? Detta om något var ju vad vi försökte undvika!

Moetua Han yrar. Han har svår feber.

Taurua Han måste klara sig.

Balhadi Men hur ska vi kunna berätta det för Maimiti?

Maimiti Taurua! Balhadi! Har Moetua och Nanai funnit min man?

Christian (halvt medvetslös) Maimiti!

Taurua De har funnit honom, Maimiti. Och han lever.

Maimiti Och varför skulle han inte leva? Har någonting hänt?

Moetua (träder fram inför Maimiti) Maimiti, våra män, Minarii och Tetahiti, har tillsammans med Te Moa och Nihau beslutat att döda alla vita män. De lyckades döda Mills, Martin, Williams och Brown. Smith och din man blev skjutna, men de lever ännu.

Maimiti (chockerad) Och varför försökte de mörda våra män?

Nanai Mills, Martin, McCoy, Quintal och Williams ville dela upp i ön i bara nio delar mellan alla vita.

Maimiti Och Quintal och McCoy lever ännu medan Brown och min man är skjutna?

Moetua Endast är Brown är skjuten, Maimiti. Din man kan ännu klara sig.

Maimiti Och ni visste ingenting om det?

Nanai Ingenting. Och våra män, Tetahiti och Minarii jämte Te Moa och Nihau, är nu alla döda. De vita dödas änkor har slaktat dem.

Maimiti Jag förstår deras vrede. Och hur är det med min man?

Christian (svagt) Maimiti!

Maimiti (rusar upp) Jag kommer, min älskade, jag kommer!

Christian Maimiti, du måste tro mig. Jag ville aldrig detta.

Maimiti (övergjuter honom med kyssar) Jag tror dig, min älskade, jag tror dig!

Christian Det är straffet för att vi gjorde myteri. Vi revolterade mot Bligh, och nu revolterar de färgade mot oss.

Maimiti Det är inte ditt fel, min älskade! Det är inte ditt fel!

Christian Vems fel är det väl annars? Det är mitt straff för att jag gjorde myteri. Ödet hämnas på mig.

Maimiti Det är inte ditt fel, min älskade! Du får inte dö! Du har en nyfödd dotter att leva för! Du får inte lämna oss!

Christian (allvarlig) Maimiti, vi hade en möjlighet att här skapa ett paradiset för människor. Rasisterna gjorde allt för att förstöra våra utsikter. Nu är rasisterna döda. Ännu kan vi skapa vårt mänskliga paradiset. Jag ber dig: låt aldrig barnen få veta något om all den ondska som har ägt rum....

Maimiti Lev, min älskade make, för det paradiset som du ville skapa! Ännu kan du lyckas!

Christian Det värsta är över nu. Jag måste sona mitt brott på det att ni må leva. Lev väl, och glöm allt det hemska. Jag skall vaka över er....

Maimiti Christian! Du får inte dö!

Christian Jag måste dö, på det att ni och kapten Bligh må leva. Lev väl, min älskade, och ta hand om våra välsignade barn. Men jag överger er aldrig....

Maimiti Din dotter, Christian! Lämna inte din nyfödda dotter!

(*Christian dör.*)

Balhadi Han är borta. Vi har förlorat honom.

Taurua Ännu kan vi klara av vår framtid, Maimiti.

Maimiti (*upplöst i tårar*) Utan min man? Aldrig! Aldrig! (*gråter hejdlöst.*)

Taurua Det kommer an på oss nu, Balhadi, och våra män.

Balhadi Ja, Taurua. Smith måste klara sig och överleva.

Scen 5. McCoys hus.

Quintal Fantastiskt, herru, att du kunde hålla det här med destilleringsapparaten hemligt så länge.

McCoy Och nu har vi hela ön för oss själva. Vi kan odla ti-plantor och bränna och lagra till förbannelse.

Quintal Var det därför du ville beröva Tetahiti hans odlingar? För att du ville odla ti-plantor på hans mark i stället?

McCoy Ja, bara därför. Varför annars? Dom bästa ti-plantorna på hela ön växte ju vid hans odlingar. Det var hans odlingar eller min sprit.

Quintal Du är en jävel, Will McCoy.

McCoy Och nu är vi herrar på hela ön. Fler och fler av damerna blir beroende av min sprit, och Ned Young och Alex Smith är fullständigt i vårt våld. Vi kan göra precis som vi vill.

Quintal Jag hör dem komma.

Smith (*utanför*) Ohoj, McCoy och Quintal! Är ni där?

McCoy Kom in, Smith! Är Ned Young med dig?

Young Lita på det!

McCoy Kom in och få er en omgång! (*Young och Smith kommer in.*)

Smith Damerna har förbjudit oss att komma hit, men vi kommer ändå.

Young Spriten är allt vi har efter att Christian dog.

McCoy Och sprit finns det gott om. Det räcker till för alla, och vi destillerar bara mer och mer hela tiden. Men varför vill inte Maimiti, Moetua och Nanai dricka med oss?

Young Taurua och Balhadi vill det inte heller.

Quintal Men alla de andra gör det. Varför skulle då några vara nykterister?

Smith Jenny, Susannah, Hutia och Prudence har anledning att dricka, för deras män blev mördade.

Quintal Men Också Maimiti, Moetua och Nanai fick sina män mördade, men de har aldrig rört en droppe.

Young De vördar sina mäns minnen och tänker på barnen. De tror ännu på någon form av anständighet.

Quintal Och våra fruar dricker men inte era. Varför det?

Smith Taurua och Balhadi följer Maimiti, Moetua och Nanai.

McCoy Ni skulle också tvinga Taurua och Balhadi att dricka. Om bara de också skulle börja dricka skulle också Maimiti, Moetua och Nanai falla för frestelsen och bli lika saliga alkoholister som vi. De måste tvingas till att lära sig att glömma. Annars glömmer de aldrig.

Smith Kan du glömma Mills och Martins huvuden dinglande vid Nihaus och Te Moas bälten, McCoy?

McCoy Det är ju därför jag dricker. Det är min enda chans att nånsin glömma det.

Quintal Våra fruar är bara infödingskvinnor. Det är bara att tukta dem och bruka dem efter behag. Om de inte vill dricka så tvinga dem att dricka. Om de gör motstånd så bind dem och slå dem och munkavla dem, som jag och McCoy gör med Sarah och Mary. Sedan dricker de frivilligt som fiskar.

Smith Christian hade aldrig godkänt din superverkstad, McCoy.

McCoy Vem fan bryr sig om Christian nu längre? Han är ju död, och vi har rätt att göra som vi vill.

Young Inklusive våldta även andra kvinnor än era hustrur?

Quintal Jenny, Nanai, Moetua och de andra är änkor. Ett samlag gör dem bara gott. Om vi nedlåter oss till att våldta dem så ska de bara vara tacksamma.

Smith Det tror jag inte att alla kvinnorna tycker.

McCoy Tänk inte på det nu. Drick och var glada i stället. Glöm Christian och Bligh och Bounty. De är alla döda och borta, men vi lever här och nu!

Young Du har rätt, McCoy. Vi är vårt eget ödes fångar på livstid här på ön. Det enda vi kan göra för att lindra vår olycka är att dricka och glömma.

Smith Ja, det är det enda som kan få oss att må väl.

McCoy Så drick, bröder! Drick och var glada! Vad gör det om alla dör så länge någon överlever och har trevligt?

Young Skål, Quintal och McCoy, för glömskan! Skrota spökena! Låt liken ligga begravda och glömda! Glöm deras gravar! Låt grisarna pissa på dem! Vi har glömt var de låg! Vi har glömt var de stupade! Vi har glömt var vi grävde ner dem! Vi har glömt var vi pissade efteråt för att skölja bort våra tårar! (*brister i gråt*)

Quintal Nu blir Ned blödig igen.

McCoy Ge honom mera sprit så han glömmer.

Smith Men sup honom inte medvetlös nu igen. Han har klen hälsa.

Quintal Han har ju en fru. Han blev ju inte ens skjuten av kannibalerna. Han klarar allt. Han sov ju över myteriet.

McCoy Låt honom sup sig full. Det är ju hans enda kvarvarande salighet. Det är ju det enda vi fortfarande har framför oss och kvar att leva för! Skål för många framtida fyllors eviga salighet!

Quintal Var vår profet, McCoy, och visa oss den enda rätta vägen utför! Skål!
(*De dricker och raglar och blir alltmer omtöcknade och oregerliga.*)

Scen 6. Maimitis hus.

Balhadi Hutia, du som känner de där djuren, vad tror du? Kan de ha dödat Jenny och Nanai?

Hutia Nej, de är värre än så. De är värre än djur. De skulle vara mänskliga om de av ren barmhärtighet tog livet av dem som de misshandlar.

Taurua Sarah, du som är Quintals hustru, vad tror du om saken?

Sarah Quintal skulle kunna döda men bara av misstag. Han är ju starkare än alla andra och så hårdhänt att han av misstag skulle kunna krama livet ur vem som helst. Det är ett under att jag ännu lever efter så många hemska år med honom.

Prudence Antagligen har de bundit och munkavlat Nanai och Jenny för att sedan kunna misshandla och skända dem så mycket de vill utan att de kan försvara sig.

Maimiti Och det säger du så där kallt och oberört.

Prudence Maimiti, jag och Susannah och vissa andra änkor här gick frivilligt till botten med vår sorg i Quintals och McCoys druckna sällskap. McCoys sprit var den enda tröst någon kunde ge oss. Vi levde som djur med dem, men det lindrade åtminstone tillfälligt vår sorg.

Hutia Tyst! Jag hör något.

Maimiti Se efter vem det är.

Moetua (vid dörren) Det är Jenny och Nanai. Nanai är illa därän.

Maimiti Släpp in dem!
(*Jenny och Nanai kommer in, misshandlade till oigenkännlighet, Nanai halvdöd.*)

Hutia Tack gode Gud att ni lever!

Jenny Det är inte Guds förtjänst. Det är trots Guds vilja. Ta hand om Nanai. Quintal har skändat henne två dygn i sträck.

Prudence Gode Gud! Vilka blåsor! Vad har han gjort med henne?

Jenny Bara det gamla vanliga. Han höll henne bunden till händer och fötter och munkavlad och plöjde sedan med henne oavbrutet. Sedan lämnade han henne utan att befria henne när han var trött. När han och McCoy föll i sin fyllesömn kunde vi äntligen fly därifrån. Det var kanske i sista ögonblicket. En timme till och Nanai hade varit död.

Maimiti Hur råkade ni ut för dem?

Jenny De väntade på oss när vi gick ner till stranden. De överföll oss, band oss och munkavlade oss. Sedan förde de oss med våld till McCoys hus. Där drack de sig fulla till djur. Sedan missbrukade de oss så mycket de orkade. Ibland visste de inte vem av oss de för tillfället låg med.

Maimiti Och Smith?

Jenny Smith kom förbi och drack men ville inte delta i orgierna.

Moetua Maimiti, Tetahiti och Minarii lämnade efter sig ett ofullbordat arbete. Quintal och McCoy lever ännu.

Balhadi Vi måste förstöra deras destilleringsapparat.

Taurua De utgör en livsfara för oss och för barnen så länge de fortsätter med sin sprit.

Maimiti Vi måste tvinga dem att lämna ön.

Moetua Det går de aldrig med på. Vi måste döda dem.

Balhadi Låt Nanai fälla deras dom. Hon var alltid livrädd för Quintal. Nu har hon råkat ut för honom. Hon har sin man Tetahiti att hämnas. Låt henne bestämma.

Moetua Det är rättvist. Låt Nanai bestämma.

Maimiti (försiktigt, moderligt och ömt till den svårt misshandlade Nanai) Nanai, du har råkat mest illa ut för McCoys och Quintals galenskaper av oss alla. Du får nu bestämma deras öde.

Jenny Det är rättvist, Nanai. Vi gör vad du bestämmer.

Moetua Om du befäller oss att döda dem gör vi det utan att tveka.

Nanai (efter en stunds tystnad) Bara Quintal. Ni måste döda Quintal för våra barns och framtidens skull. Och ni måste förstöra McCoys hus och destilleringsapparaten. Jaga ut dem från deras dryckeshus och förstör det. Sedan kan vi kanske få frid och livet börja igen.

Moetua Det är rättvist. Quintal måste dödas.
Maimiti Vi belägrar huset i morgon, beskjuter dem tills de lämnar det och bränner sedan ner det. Vi har alla vapen hos oss. Kräken kan inte försvara sig. Om någon mer blir dödad än Quintal så är det deras eget fel.
Moetua Väl talat, Maimiti. (*tar hand om Nanai*) Det är över, Nanai. Du är hemma nu.
(*De ägnar sig åt Nanai och Jenny.*)

Scen 7. Det inre av ett hus i ruiner.

Smith (*kommer in försiktigt*) McCoy? Är du där? (*kommer in, letar.*) Är du där?
McCoy (*utan att synas*) Släpp inte in honom!
Smith Vem då?
McCoy (*grabbar tag i Smith*) Vad du än gör så släpp inte in honom! Han har kommit för att döda mig!
Smith Vem då?
McCoy Vem då? Minarii förstås! Han står där bakom dörren! Han bara väntar på mig!
Smith Minarii är död, Will.
McCoy Hur fan kan du då förklara att han står där bakom dörren? Han har kommit för att hämta mig!
Smith (*beskådar de tömda spritflaskorna på golvet överallt*) Will, du måste ha tömt åtta spritbuteljer bara idag. Du har delirium.
McCoy Alex, det var inte damerna som sköt på oss i förrgår och brände vårt hus. Det var Minarii och hans fördömda negrer.
Smith Det är över nu, Will. Quintal är borta.
McCoy Tror du de fick honom?
Smith Jag såg honom bli träffad i sidan. Han kröp genast bort i buskarna och gömde sig. Jag följde igår hans blodspår till fågelberget och stupet. Han måste ha drattat ner och slagit ihjäl sig.
McCoy Det var Minarii som sköt honom!
Smith Minarii är död, Will.
McCoy Nej, han står där bakom dörren och väntar! Tror du jag har delirium, va? Känner jag inte igen dig, va? Ser jag inte att du är Alex, va? Och tror du då inte att jag också kan känna igen Minarii? Jag säger dig att han lever! Jag ser honom! (*Minarii skyntar vid dörren. Smith ser honom inte.*)
Smith Du kramar ju ihjäl mig, Will! Vad tusan skulle Minarii vilja döda dig för? Det var ju Quintal som brände ner hans hus och kastade honom ut för stupet!
McCoy Jag säger dig ju att han lever! Och han har kommit för att hämta mig! Han vet att det var mitt fel alltihop!
Smith Vad var ditt fel?
McCoy Jag kom ihop mig med Tetahiti. Han ville odla upp det bästa stället på ön var det växte ti-rötter. Jag behövde ti-rötterna för min destilleringsapparat. Han försökte utrota ti-roten, för han visste inte att jag kunde ha användning för den. För att rädda ti-roten beslöt Quintal och jag att allt land skulle bli vårt. Mills och Martin var lätta att övertala, och Williams likaså.
Smith Så det var bara för att du skulle få bränna din sprit i fred som ni beslöt att ta all jord från infödingarna....
McCoy Ja, jag säger ju det! Det var bara mitt fel alltihop! (*skriker*) Jag vet att Minarii är här inne!

Smith Lugna dig, Will!

McCoy Te Moa och Nihau kom förbi med Mills och Martins huvuden dinglande vid sina bälten. De var överhöljda av blod. De slaktade oss som kannibaler, Alex! Skulle jag då skiljas från spriten?

Smith Så därför kunde du vara försvunnen veckor i sträck utan att någon visste var du var! Du brände i smyg och söp för dig själv! Först efter att alla infödingarna var döda drog du också med dig Quintal, Young och mig i ditt fördärv. Young är döende i lungsot, Will.

McCoy Han också? Jag har dödat honom också!

Smith Vi måste förstöra destilleringsapparaten, Will. Det är vår enda möjlighet att klara oss. Du är färdig annars.

McCoy Aldrig! Det är mitt livselixir! Jag skulle dö utan spriten! (*skriker*) Där är han! Där är han! (*Minarii blir synlig igen.*)

Smith Du bara yrar, Will. Ta det lugnt. Drick vatten!

McCoy (från vettet, rusar upp) Jag säger ju dig att det är Minarii som har kommit för att döda mig! Han står ju där och kallar mig till stupet! Och Quintal är där också! (*Quintal visar sig.*) Och Fasto! (*Fasto visar sig.*) Och Tetahiti, Nihau, Te Moa, Tararu och Hu! (*Dessa visar sig längst bakom de andra.*) De har alla kommit för att utkräva hämnd! Hjälp mig, Alex! Skydda mig! Göm mig! Säg att jag inte är hemma!

Smith (för sig själv) Det är delirium tremens.

McCoy (gallskriker) Lämna mig i fred! Jag ville ju bara vara för mig själv och ha trevligt för mig själv och glömma alla sorgliga minnen! Stirra inte på mig så där!

Christian (kommer som den siste) Will McCoy, du ensam förstörde livet för oss alla.

McCoy Nej!!!!!! (*löper amok, rusar ut, försvinner, vrålar, och det hörs ett makabert dödsskri.*)

Smith Will! Will! Kom tillbaka! (*rusar ut i mörkret efter honom. Alla de andra gästerna drar sig tillbaka, försvinner och uppslukas av mörkret lika ljudlöst och omärkligt som de först framträdde.*)

Här skulle "Appendix – Det hopplösa fallet" kunna infogas. (se Appendix till sist).

Scen 8.

Maimiti (cirka 40 år, obeskrivligt förädlad genom lidanden) Vi har inte haft något engelskt fartyg på besök här någonsin förut. Vad förskaffar oss den äran nu?

Taurua Det lär finnas en äldre sjöofficer ombord som nödvändigt vill komma i land.

Maimiti Vad säger Alex?

Balhadi Han säger ingenting men tror att vi inte har någonting att frukta.

Taurua Mannen är redan i land och på väg upp till oss.

Maimiti Vi skall ta emot honom som det anstår en engelsman.

Balhadi Jag ser honom komma.

Peter Heywood (mycket åldrad, alldeles vithårig) Vi såg rök från ön. När vi ankrade utanför fick vi besök av invånare som talade engelska. Det gjorde mig nyfiken.

Balhadi Ert fartyg är det tredje som tagit i land här någonsin.

Heywood Det andra var Topaz från Amerika under befäl av Mayhew Folger.

Taurua Då vet ni vilka vi är.

Heywood (vänder sig till Maimiti) Maimiti, känner ni inte igen mig?

Maimiti (tvekan) Jo, jag känner igen er, men ni är mycket åldrad. Ni var med oss på Tahiti. *(tvekar)* Jag minns inte ert namn, men ni var gift med Tehani. Var finns Tehani nu?

Heywood (kan inte behärska sin rörelse, döljer sina ögon i handen.)

Maimiti Förlåt mig. Är hon också död?

Heywood (övervinner sig själv) Så ingen av er har varit på Tahiti sedan den tiden?

Maimiti Ingen. Så fort vi kom hit brände Christian Bounty på allas önskan. Sedan dess har vi levat här fullständigt isolerade.

Balhadi En och annan har försökt lämna ön, men ingen lyckades någonsin, utom de som störtade sig utför stupet.

Taurua Hur är det på Tahiti idag?

Heywood (med en viss ansträngning) Alla ni kände är borta. Två år efter Bounty kom det ett engelskt skepp som förde olyckan med sig till ön. Alla Christians kamrater fördes därifrån med våld. Alla deras hustrur dog av sorg inom ett år efter skilsmässan. De fick inte ens säga adjö till sina män. Deras barn växte upp faderlösa. Även min hustru Tehani dog. Min dotter ser idag likadan ut som Tehani när jag först träffade henne, men hon vet inte att jag är hennes far.

Maimiti Blev det fler olyckor på Tahiti?

Heywood De följde sedan slag i slag. Engelsmännen kom med sjukdomar till ön, och fransmännen kom med krig. Idag finns bara en tiondel av dess befolkning kvar, och de flesta är sörjande änkor och åldringar. Bara skuggorna, vålnaderna och minnena lever på Tahiti idag.

Maimiti Då har vi i alla fall inte varit ensamma om våra olyckor.

Heywood Och Smith? Lever han ännu?

Balhadi (ser Smith komma) Här är han. *(Heywood reser sig när Smith kommer in. Kvinnorna förblir sittande.)*

Smith (tror inte sina ögon) Peter Heywood! Efter alla dessa år! *(skakar hjärtligt hand med honom)*

Heywood Alexander Smith, förmodar jag.

Smith Alias John Adams. Men du har åldrats, min vän.

Heywood Europa har haft krig i tjugo år.

Smith Du var dum som återvände till Europa.

Heywood Europa var dumt som tog mig tillbaka med våld. Vi hade inget val.

Smith Kapten Mayhew Folger berättade för mig att det var en tre-fyra stycken som blev hängda. Tydligt hörde i alla fall inte du till dem.

Heywood De hängde Ellison, Burkitt och Millward. Det var väl det enda resultat som England fick ut av hela Bountyexpeditionen.

Smith Men slå dig ner. Vi har mycket att prata om. *(slår sig ner.)*

Heywood Om damerna tål det. *(slår sig ner.)*

Smith De har klarat allting hittills. Av de tolv som kom med oss hit klarade sig tio.

Heywood Vilka klarade sig inte?

Smith Williams hustru Fasto störtade sig utför fågelbergets stup när Williams bedrog henne. Quintals hustru Sarah jagades av Quintal ut för samma stup.

Maimiti Ursäkta oss, men ni har säkert mycket att tala om. *(Damerna reser sig.)*

Smith Förlåt mig, Maimiti.

Taurua Vi som själva var med behöver inte höra det berättas.

Balhadi Ha det skönt. Vi kommer tillbaka. *(Damerna går.)*

Smith Du anar inte vad de har gått igenom. När det var som värst, och jag och Ned Young och Quintal och McCoy söp som svin varje dag efter Christians död måste damerna bygga sig ett fort med palissader i andra ändan av ön för att få vara i

fred med barnen. Om vi kom dit i fyllan och villan och krävde våra hustrur eller någon av änkorna sköt de skarpt, och det gjorde de rätt i.

Heywood Vad hände med Edward Young?

Smith Han fick en underlig sorts astma efter att Christian dött. Han tynade sedan bort och dog sotdöden.

Heywood Och Quintal?

Smith Han blev galen. Han var troligen på väg att bli galen redan innan McCoy började destillera sin sprit, men han blev dubbelt så galen sedan. Han försvann efter att ha blivit sårad när damerna jagade oss ut ur McCoy's hus och satte eld på det. Men han överlevde. Sedan angrep han alla som vågade närma sig honom. Han hade förvandlats till ett vilddjur. Jag blev till slut tvungen att avrätta honom.

Heywood Och McCoy?

Smith Han fick delirium tremens. Han blev också galen och störtade sig ut för fågelbergets stup. Men berätta om kapten Bligh. Hur gick det sedan för honom?

Heywood (suckar) Han förblev fullständigt betrodde av amiralitetet där hemma. Han fick i uppgift att göra om hela brödfruktföretaget med ett nytt skepp. Han reste till Tahiti och lyckades denna gång framgångsrikt föra tillräckligt många brödfruktplantor till Västindien. Men där visade sig ett problem, som ingen hade räknat med.

Smith Nå?

Heywood Det visade sig, att negerslavarna i plantagerna där i Västindien inte kunde äta brödfrukt. Det uppstod dödliga allergier och annat sådant.

Smith Så allt var dödfött från början.

Heywood Ja. Fullständigt.

Smith Och de andra som fördes med våld hem till England? Morrison? Tinkler?

Heywood De hörde till de få som överlevde. Stewart, Sumner, Skinner och Hillbrandt omkom i Pandoras skeppsbrott. Två av dem var fullständigt oskyldiga, som Tom Ellison, som blev hängd. Churchill och Thompson dog på Tahiti. Norton, Nelson, Elphinstone, Lamb och Hall dog under återresan med kapten Bligh. Med dina åtta kamrater här som inte finns längre gör det sexton personer eller en tredjedel av Bountys besättning som gick under genom företaget.

Smith Ett dyrt företag som misslyckades.

Heywood Och som sedan gjordes om och blev fiasko.

Smith Och hur gick det för kapten Bligh sedan? Fick han sin belöning?

Heywood Ja, det är mycket märkligt. Han blev faktiskt belönad till slut. Han blev guvernör för alla straffkolonierna i Australien. Där missbrukade han sin makt med samma brutala metoder som på Bounty. Han gjorde sig så omöjlig som sadistisk översittare att hans närmaste man slog honom i järn och förde honom till England för att ställa honom inför rätta, precis som Fletcher Christians första avsikt hade varit. Men Christians myteri slog slint, och han fick aldrig möjlighet att ställa Bligh inför rätta. Det hände nu i stället femton år för sent.

Smith Och blev han dömd?

Heywood Det räckte med vanäran. Han blev aldrig mer betrodde av amiralitetet. Men Christians bror kämpar ännu för att återupprätta Fletcher och myteristerna.

Smith Det är för sent nu. Alla är döda.

Heywood Är de? Det känns som om de ännu fanns kvar. Det sägs att avlidna sjömän blir till delfiner och albatrosser. Det lär finnas många sådana omkring den här ön.

Smith Den mest gudsförgättna civiliserade ön i världen. Jag är glad att du kom,
Heywood, fastän här bara finns sörjande änkor och barn.
Heywood Så länge barnen finns, Alex, finns det hopp.
Smith Det är märkligt. Det sade också Christian strax innan han dog.
Heywood Han kanske inspirerade mig.
Smith Cirkeln är sluten. Vi kommer nog alla att träffas på nytt en dag.
Heywood På en ny Bounty på väg till Söderhavet.
Smith Lastat med förväntansfulla illusioner om skönhet och oskuld.
Heywood Bounty seglade direkt in i evigheten, Alex.
Smith Ja, på något sätt känns det som om vi fortfarande var på väg till Tahiti
utan att någonsin riktigt kunna komma fram dit.
Heywood Vi är fortfarande på väg dit efter alla dessa år.
Smith Kanske det är bäst så.
Heywood Hur då?
Smith Kanske det är bäst att vi aldrig kommer fram.
Heywood Ja, det är det nog.

Slut.

(3.4-6.5.1992)

Copyright © Christian Lanciai 1992

Appendix

Det hopplösa fallet

– efterspel till myteriet på Bounty,

av Christian Lanciai (2003)

Personerna :

Amiral Hood
Styrman Fryer
Advokat John Graham
Edward Christian
William Purcell
Peter Heywood
Fletcher Christian
Kung Georg III
Sir Joseph Banks
John MacArthur

andra vittnen och närvarande vid krigsrätten i Portsmouth

Handlingen äger rum i Portsmouth, London och Sydney i Australien
efter myteriet på Bounty.

Denna epilog till 'Myteristerna' skulle kunna infogas i nämnda spel
i sista akten mellan scen 7 och 8.

Copyright © Christian Lanciai 2003

Det hopplösa fallet

Scen 1. Krigsrätten.

Amiral Hood Mina herrar, detta är ingen vanlig krigsrätt utan en extraordinär rättegång vars huvudsyfte inte är att straffa de skyldiga – i den mån somliga anklagades skuld inte kan bevisas hoppas vi tvärtom kunna få skäl till att frikänna dem – utan i stället att ta reda på sanningen. Vi har att göra med ett oerhört brott, det värsta i brittisk sjöfartshistoria, som mera har visat sig som något av ett mysterium, ty ingen har kunnat ge en begriplig förklaring till varför det begicks. Till ytterligare försvåring av mysteriet tillkommer det faktum att varken dess huvudperson och offer eller brottets huvudansvarige kan närvara och vittna. Vi har dock en utförlig skriftlig redogörelse av löjtnant Bligh, som dock själv heller aldrig

kunde begripa dess upprinnelse, medan huvudförövaren, styrman Fletcher Christian, kanske den ende som kunnat förklara det hela, befinner sig bortom lagens räckvidd, ingen vet var. Flera andra önskvärda vittnen och anklagade har heller inte kunnat påträffas.

Jag vill betona att flera av er som kunnat infinna er utan att ha haft någon del i myteriet har ingenting att frukta. Tvärtom blir era vittnesmål av särskild betydelse för vår förståelse av fallet. Jag vet, att flera av er behandlades brutalt och under all kritik under hemtransporten ombord på "Pandora", och vi kan aldrig nog beklaga förlusten av dem av er som var oskyldiga som inte överlevde detta. Det kan inte gottgöras, men inga ansträngningar kommer vi att bespara oss i försöket att rekonstruera hela sanningen.

Mr Fryer, ni var förste styrman och löjtnant Blighs närmaste man. Kan ni ge någon förklaring till varför myteriet ägde rum?

Fryer Mylord, alla vi som seglade under löjtnant Blighs befäl kan sorgfälligt vittna om att det förelåg samarbetsproblem med vem han än hade att göra med.

Hood Vill ni låta påskina att myteriet var löjtnant Blighs eget fel?

Fryer Absolut inte. Snarare var det resultatet av en naturlig utveckling, som ett åskväder eller vulkanutbrott, som ingen kunde göra något åt.

Hood Såg ni det komma?

Fryer Nej.

Hood Om alla hade samarbetsproblem med löjtnant Bligh, så måste det väl ha förekommit spänningar, som alla måste ha varit medvetna om? Var ni då som erfaren sjöman blind för den anryckande stormen?

Fryer Sir, jag gjorde vad jag kunde för att lugna ner upprördheterna.

Hood Vad gjorde ni?

Fryer Jag tog besättningens parti mot löjtnant Bligh och varnade honom för att hans övertramp skulle tas upp inför amiralitetet i London när vi kom hem.

Hood Hade sådana varningar någon hjälpande effekt?

Fryer Ingen alls.

Hood Vari bestod löjtnant Blighs övertramp?

Fryer Förfalskad bokföring. Anklagelser mot besättningen utan bevis. Brist på självbehärskning genom ursinniga taktlösa vredesutbrott. Förolämpningar av enskilda manskapsmedlemmar inför hela besättningen. Löjligen straff och överdrivet drastiska bestraffningsmetoder för bagatellförseelser.

Hood Ändå framgår det av vår undersökning att löjtnant Bligh tillgrip mildare disciplinära metoder än de flesta andra befälhavare. Likväl har hårdare befälhavares metoder inte resulterat i myteri. Ni har inte kunnat förklara myteriet, mr Fryer.

Fryer Jag vet, Sir. Det var en sak mellan löjtnant Bligh och mr Christian.

Hood Vad då?

Fryer I början av Bountys resa åt vi officerare middag tillsammans med löjtnant Bligh i kajutan på hans inbjudan. När hans klumpiga provokationer trädde fram i dagen tog vi mer och mer avstånd från honom, och den ena efter den andra vägrade fortsätta hålla honom sällskap till middag. Till slut var det bara mr Christian kvar som förblev lojal.

Hood Men även han tog avstånd till slut.

Fryer Ja. Löjtnant Bligh förödmjukade honom inför hela besättningen värre än någon annan genom att offentligt anklaga honom för stöld utan bevis.

Hood Skulle Fletcher Christian ha gjort myteri bara för en anklagelse för stöld?

Fryer Mr Christian var en gentleman, Sir. Löjtnant Bligh var det inte.

Hood Det är inte en tillfredsställande förklaring till myteriet.

Fryer Jag vet, Sir.

Hood Vad vet ni mera? Är det fler detaljer ni känner till som även vi borde känna till?

Fryer Ni har alla viktiga detaljer i mitt skriftliga vittnesmål.

Hood En detalj förbryllar oss. Efter er ankomst till Timor efter er otroliga havsresa i öppen båt under makalösa strapatser anklagades ni och timmermannen mr Purcell för nästintill revolt av löjtnant Bligh. Handlade det om ett andra myteri framprovocerat av honom?

Fryer Mr Purcell får svara för sig själv. Han och löjtnant Bligh kom alltid ihop sig, men fastän befälhavaren behandlade mr Purcell omänskligt förblev timmermannen lojal. Löjtnant Bligh kunde i blind obehärskad vrede anklaga vem som helst för vad som helst.

Hood Skulle ni säga att han var mentalt otillräknelig?

Fryer Nej, men fullkomligt obehärskad, envist klumpig intill dumhet och lika psykologisk som en slaktare.

Hood Men likväl skicklig som sjöman, enligt er egen utsago.

Fryer Den skickligaste näst efter kapten Cook.

Hood Här har vi paradoxen: en mästerlig sjöman och fullvärdig efterträdare till kapten Cook, vars lärning han var, som inte kan ha normala relationer med vanliga människor, en beundransvärd expert som inte kan samarbeta. Är det en riktig uppfattning av kapten Bligh, mr Fryer?

Fryer Det ligger något i det.

Hood Tack, mr Fryer. En sista fråga. Anser ni att mr Christians revolt mot löjtnant Bligh på minsta sätt ägde något berättigande?

Fryer Absolut inte, Sir.

Hood Har advokat Graham någon fråga innan vittnet stiger ned?

Graham Mr Fryer, av vilken anledning upphörde ni att infinna er vid löjtnant Blighs middagsbord?

Fryer Han manipulerade med oss mot besättningen och ville bruka oss som instrument för sina brutala och klumpiga metoder mot manskapet. Fråga kadett Morrison, som tvingades piska dem med den niosvansade katten fastän han inte tål att se blod.

Graham Vad tyckte ni om mr Christian?

Fryer Alla höll av honom, ty han var löjtnant Blighs motsats.

Graham Han var en gentleman medan befälhavaren var en buse.

Fryer Dessa markeringars utveckling tilltog under hela resan.

Graham Likväl blev det till slut mr Christian som gick till övergrepp mot befälhavaren.

Fryer Ja, tyvärr.

Graham Om mr Christian var en sådan avhållen gentleman måste det väl ha krävts ganska extrema provokationer för att komma till att trotsa en så skicklig sjöman och hela flottan?

Fryer Ja.

Graham Förekom det inte tillräckligt extrema provokationer för att frambesvärja detta?

Fryer Om de förekom var det mellan honom och befälhavaren och var de av en sådan natur att ingen utomstående kunde ha någon inblick i dem.

Graham De kan alltså ha förekommit?

Fryer Ja.

Graham Tack, mr Fryer. Ni kan gå.

Fryer Jag tackar. (*stiger ned*)

Scen 2.

Ett ensligt hörn i en skum restaurang.

Edward Det här går bra, mr Graham, men ingen får någonsin veta att jag hjälper er med försvaret.

Graham Tror ni verkligen att ni kan rentvå er bror?

Edward Aldrig fullkomligt. Juridiken är ett ruttet och smutsigt väsen, mr Graham. Man kan aldrig få helt rätt. I bästa fall kan man få vedergällning. Det är allt. Det monstret Bligh har så totalt lyckats nedsvärta min bror skriftligt och offentligt att han aldrig skall få komma undan med det. Ju fler vittnen från Bounty som får träda fram, desto bättre, ty alla har de en och samma historia att berätta om Blighs omöjlighet som människa och min brors tragiska hjältemod. Bara de rötägg som kröp för Bligh och lät sig mutas av honom har vittnat till hans fördel och därmed avslöjat vilka kräk de var.

Graham Krigsrätten har blivit medveten om denna tendens och ämnar kalla fram så få ytterligare vittnen som möjligt.

Edward I så fall har vi åtminstone kommit ett steg framåt genom att krigsrätten insett att Blighs fall är hopplöst.

Graham Det hjälper inte de myterister som ändå måste dömas till döden.

Edward De blir martyrer i eftervärldens ögon. Framtiden kommer att frikänna dagens martyrer för mr Bligh, som kommer undan men aldrig slipper sin stämpel av evighetens domstol såsom skurk.

Graham Ni talar om den eviga rättvisan. Jag måste hålla mig till lagen.

Edward I brist på lagens rättvisa måste vi ständigt överklaga till evighetens rättvisa, som alltid finns och som alltid vinner i längden, och det är vår enda tröst.

Graham Kan det trösta er bror?

Edward Inte ens den kan trösta min bror, John. Det känner jag på mig var han än är.

Graham Tror ni han lever?

Edward Jag vet att han lever.

Scen 3. Krigsrätten.

Hood Mr Purcell, hur var er relation med löjtnant Bligh?

Purcell Det vet ni. Den sämsta tänkbara.

Hood Ändå hävdar ni att ni alltid var honom lojal.

Purcell Inte honom. Flottan.

Hood Ändå anklagade löjtnant Bligh er för förräderi och myteri.

Purcell Han var hysterisk.

Hood På vilket sätt?

Purcell Han var säker på att alla förföljde honom. Han tolkade vad som helst till myterikomplotter hela tiden tills han blev tagen på sängen den dagen i april 1789 utanför Tofoa. Han väntade sig ett myteri när som helst utom just då.

Hood Löjtnant Bligh hävdar att myteriet genomfördes så snabbt och smidigt att det måste ha varit planerat i månader.

Purcell Inte alls. Det var ett ögonblicks inspiration.

Hood Hur vet ni det?

Purcell Fletcher Christian planerade att rymma från fartyget på en flotte. Han planerade aldrig något myteri.

Hood Men även en flotte tar tid att bygga.

Purcell Ja. Vi arbetade ordentligt på den så att den skulle bära Fletcher så länge som möjligt även om vi aldrig trodde han skulle ta sig levande i land någonstans.

Hood Vilka vi?

Purcell John Norton mest och jag.

Hood John Norton var sjömannen som omkom på Tofoa, den enda av de män som förblev hos sin befälhavare som omkom på vägen till Timor.

Purcell Ja.

Hood Och det kan inte ha varit en bluff? Mr Christian gav er inte i uppgift att bygga en flotte åt honom för att maskera sina myteriplaner?

Purcell Nej. Han var förtvivlad och desperat och ville bara försvinna från fartyget.

Hood Undrade inte löjtnant Bligh varför ni byggde en flotte?

Purcell På Fletchers enträgna order hölls det fullständigt hemligt för befälhavaren. Löjtnant Bligh anade ingenting. Han var blind och korkad.

Hood Blev flotten färdig?

Purcell Ja, den var färdig dagen före myteriet och så sjösäker den kunde bli.

Hood Men i stället för att rymma gjorde styrman Christian myteri.

Purcell Ja, till samtligas stora överraskning, och till mångas stora besvikelse. Jag hade kunnat göra vad som helst för att göra livet surt för den knölen Bligh utom myteri. Där gick gränsen.

Hood Hade många ombord samma inställning till löjtnant Bligh som ni?

Purcell De flesta.

Hood Några undantag?

Purcell Betjänten Samuel, den skeppsråttan, som alla avskydde. Han var Blighs spion och nog det enda undantaget.

Hood Hur länge varade styrman Christians lojalitet?

Purcell Synbarligen ända fram till myteriet. Bligh sårade honom djupt och gjorde honom förtvivlad, ingens lojalitet sattes på hårdare prov än hans, och likväl förblev han lojal ända till slutet och hade hellre rymt på en flotte en brutit den.

Hood Ändå bröt han den till slut och värre än någon annan.

Purcell Ja.

Hood Tack, mr Purcell. – Några frågor, mr Graham?

Graham Kan man utgå ifrån, mr Purcell, att de flesta ombord, som icke deltog i myteriets genomförande, var i ungefär samma situation som mr Christian: de tålde inte löjtnant Bligh och bragtes till förtvivlan av honom men stod ut med honom ändå?

Purcell Ja, Sir, utan vidare. Myteristerna var bara en liten samling av besättningens värsta rötägg. Alla var simpla matrosar utom väbeln Churchill och officeren Ned Young.

Graham (till rätten) Väbeln Charles Churchill dog på Tahiti, och officeren Edward Young är försvunnen med Fletcher Christian någonstans. *(till Purcell)* Varför deltog Edward Young i myteriet?

Purcell Han deltog inte.

Graham Ville han följa med er och sin befälhavare?

Purcell Nej. Han låg och sov när vi sattes på drift från fartyget. Fletcher undrade var han höll hus, och när någon sade att han fortfarande sov, sade Fletcher: "Låt honom sova. Det är bättre så."

Graham Men även Young blev pryglad av sin befälhavare.

Purcell Ja, för en bagatell, som alla andra. Young förlät honom aldrig och hatade honom men stod ut med honom.

Graham Hatade Morrison honom?

Purcell Nej, Morrison hatade bara vad han måste göra i Blighs namn.

Graham Hatade kadetten Heywood honom?

Purcell Nej. Det hade han ingen anledning till. Han blev aldrig bestraffad.

Graham Men han såg andra bestraffas och stannade med myteristerna ombord på Bounty. Bligh kallar honom en av myteristerna.

Purcell Han tvingades stanna kvar ombord mot sin vilja. Det var flera stycken. Morrison, Heywood, Stewart....

Graham (till rätten) Kadetten Stewart omkom ombord på Pandora vid dess förlisning.

Heywood (reser sig) Han satt fastkedjad som en galärslav i Pandoras fängelse på däck fastän han var oskyldig!

Hood (strängt) Ni får tala när ni blir kallad, mr Heywood.

Heywood Förlåt mig, Sir, men sanningen måste fram.

Hood Det är vi alla eniga om, men i laga ordning, mr Heywood.

Heywood Ja, Sir. (*sätter sig*)

Graham Hur var det med pojken Tom Ellison?

Purcell För honom var myteriet bara en lek. Han gjorde aldrig en fluga för när.

Hood Dock deltog han aktivt i myteriet.

Purcell Bara som pajas. Han var ju bara skeppsgosse. Alla älskade honom. Han gjorde glada upptåg. Det var allt.

Hood Dock var han beväpnad.

Purcell Bara med sabel.

Hood Fler frågor, mr Graham?

Graham Nej, Sir.

Hood Får vi då be kadett Heywood stiga fram, please.

(Heywood träder fram, en ung känslig men märkt man.)

Kadett Heywood, jag vill erinra er om att vår främsta uppgift här är att uttrannsaka sanningen. Jag hoppas ni kan hjälpa oss få reda på hur det hela egentligen gick till och varför.

Heywood Jag står till er tjänst, Sir.

Hood Tror ni att myteriet ägde rum för att Fletcher Christian och andra myterister helt enkelt längtade tillbaka till sina kärestor på Tahiti? Vi vet att ni själv hade en käresta på Tahiti som ni skildes från med våld av kapten Edwards på Pandora. Därför kanske ni kan hjälpa oss utreda denna punkt.

Heywood Fastän jag hade fru och barn på Tahiti, som jag skildes från med våld, som ni mycket riktigt påpekar, Sir, så hade jag ingen del i myteriet.

Hood Det är inte det vi frågar om. Er eventuella delaktighet i myteriet är av sekundär betydelse inför frågan varför myteriet alls ägde rum fastän löjtnant Bligh var den liberalaste och mest släpphänta och odisciplinerade av alla våra kaptener.

Heywood Sir, Fletcher Christian hade en käresta på Tahiti men inga barn, och när han skildes från henne före myteriet var det definitivt och för gott. Han tog för givet att han aldrig skulle få se henne mera. Det var samma sak med min kamrat George Stewart och hans flicka Jenny. Vi tog alla avsked av våra flickor på Tahiti för alltid. Ingen väntade sig att få återse dem.

Hood Dock var kontrasten mellan livet på Tahiti och livet ombord ganska markant, har vi förstått.

Heywood Den var total, Sir.

Hood Utveckla detta.

Heywood Vi hade all frihet i land och ingen ombord. Ju lyckligare vi blev på Tahiti, desto svårare gjorde kapten Bligh livet ombord för oss. När vi lämnade Tahiti var det att byta paradiset mot helvetet. Vi visste att det skulle bli svårt och för djävligt men inte så illa som det verkligen blev. Naturligtvis började då många av oss längta tillbaka till Tahiti, även sådana som inte hade kärestor där, som Churchill och faktiskt nästan alla.

Hood Hur var det med Christian?

Heywood Nej, inte han. För honom var Tahiti ett avslutat kapitel tills myteriet.

Hood Kan ni belägga detta?

Heywood Ja. Natten före myteriet ämnade han rymma på en flotte, som ni redan har hört. Flotten låg klar och väntade på honom. Jag träffade honom på däck den natten, och vi samtalade. Han hade inga planer på myteri. Hans enda tanke gällde hans familj och hans föräldrar hemma i Cumberland. Han bad mig uppsöka dem när jag kom hem. Han hade lovat sin far att be en skeppskamrat underrätta hans föräldrar om det hände honom något.

Hood Hörde någon detta samtal mellan er och Christian?

Heywood Bara kapten Bligh, som kom och störde oss, men jag tror inte att han uppfattade vårt samtal. Vi talade så lågt med varandra.

Hood Så eftersom kapten Bligh inte hörde hela det samtalet gjorde ingen det.

Heywood Ja, Sir.

Hood Hörde ni till dem som höll av styrman Christian och avskydde kaptenen?

Heywood Nej, Sir.

Hood Förklara er.

Heywood Jag höll av Fletcher Christian, som alla av oss yngre gjorde, men jag hatade inte löjtnant Bligh.

Hood Nej, ni hade inte anledning till det då ni aldrig utsattes för hans metoder. Är det riktigt?

Heywood Ja, Sir.

Hood Avskydde ni hans metoder?

Heywood Jag tog avstånd från dem, Sir, och var därmed mera lyckligt lottad än James Morrison, som mot sin vilja tvingades utföra dem.

Hood Rätten har förståelse för kadett Morrisons dilemma och er uppenbara oskuld, kadett Heywood. Några frågor, advokat Graham?

Graham Har ni något att säga till försvar för Fletcher Christian?

Heywood Nej, Sir. Myteriet innebar min första och totala besvikelse på honom.

Graham För Tom Ellison?

Heywood Ingenting utom vad som redan har sagts.

Graham För någon av de andra myteristerna?

Heywood Ja, för flera av mina frånvarande kamrater. William Brown var bara trädgårdsmästare och tog ingen aktiv del i myteriet. Ned Young vaknade förvånad och fann sig akterseglad av Bligh och de andra i slupen. Han var oskyldig. Alexander Smith var världens bästa kamrat och tog ingen aktiv del i myteriet men sympatiserade med Christian. Jag tror att han stannade kvar ombord för att han insåg att Christian skulle få problem med de vildare myteristerna. Dessutom hade Smith en käresta på Tahiti.

Graham Något försvar för kapten Bligh?
Heywood Nej, Sir. Med mr Fryer måste jag dela den uppfattningen att förlusten av Bounty var helt och hållet löjtnant Blighs eget fel.
Graham Vad gjorde han för fel?
Heywood Inga tekniska fel, men han insåg inte sina egna personliga begränsningar och vägrade lyssna på andra. I sin egenkärlek och självgodhet var han omöjlig att resonera med. Han trampade alla på tårna och struntade i det. Kapten Cook var legendarisk för sitt goda samarbete med sina besättningar och sin omsorgsfullhet med sina män. Kapten Bligh samarbetade inte med oss utan bara trampade på alla.
Graham Tack, kadett Heywood.
Hood Rätten ajourneras. Domarna meddelas i sinom tid.

Scen 4.

Edward Det ser illa ut, en mörkan färd mot natten som blott ständigt mörkare och hopplösare blir. Vad har de stackars oskyldiga offren väl för chans mot militärmaskineriets obönhörliga och vältrimmade praxis, där från början all opposition döms strängt som kriminell insubordination och varför all kritik är dödsdömd ifrån början utan hänsyn till hur skälig den kan vara? Under flera år har gränslösa förmögenheter slösats bara på att jaga Bountys mysterier över hela Söderhavet, som har finkammats i vettlöst slöseri av sjömanskap och fartyg som har strandat i försöket, och man kommer hem igen med några ynka magra fiskar i sitt allsmäktiga fångstnät, oskyldiga offer som blott misshandlats på hela resan så att flera dött, och man ej funnit något spår av de ansvariga, de verkliga piraterna, av vilka skurken nummer ett var självaste min egen broder Fletcher Christian, vanärad för livet utan hopp om någon upprättelse någonsin, då hans vanära dragit med sig hela hans familj och mig i vanrykte och avsky. Och mot sådan överväldigande springflodsström står jag här ensam vanmäktig och kämpar. Och jag kan ej göra annat hur förtvivlat hopplöst det än är. Min enda tröst och hjälp är vinets tveksamma uppmuntran. (*dricker. Det knackar.*)

Vem söker mig i ensamhetens sena midnattstimmes ödslighet? Kom in!

(*Dörren öppnas. En avskräckande figur visar sig.*)

Vem är du och vad vill du?

Christian (*efter en paus*) Du visar ändå inte bort mig.

Edward (*för sig själv*) Jag har hört den rösten förut. – Jag är advokat. En sådan får ej visa bort en sökande hur usel han än är.

Christian Jag förstår att du ej känner igen mig.

Edward (*för sig själv*) Var har jag hört den rösten förut? Men den borde vara starkare och muntrare. Det kan ej vara möjligt. – Broder, är det du?

Christian Ja, det är jag, som kommer hit och stör dig, som en vålnad om natten.

Edward Och du vågar visa dig i England!

Christian Blott för dig. Du ser ju själv att jag är alldeles oigenkännlig.

Edward Det är du förvisso. Varför har du kommit? För att väcka upp alla osaliga skeppsspöken i England och hela flottan?

Christian Nej, bara för att bära vittne om dem inför dig. Jag har sett många kamrater dö, Edward, tack vare en oöverskådlig tragedi som en enda man satte i gång genom vanlig djurisk vettlöshet.

Edward Hela England håller dig ansvarig för den vettlösheten.

Christian Det är fel. Jag var bara offret.

Edward William Bligh är nationens störste sjöhjälte sedan James Cook.

Christian Jag håller honom ensam ansvarig för hela tragedin.

Edward Du kan inte vittna. Då blir du bara genast hängd.

Christian Tror du inte jag vet det? Men jag har en advokat.

Edward Jag kan inte göra något, Fletcher, inte ens som advokat. Jag kan inte delta i fallet som bror till den svårast anklagade och därför jävig. Jag vågar inte ens visa mig i sammanhanget. Allt jag kan göra är att ta reda på sanningen.

Christian Det räcker.

Edward Och göra den offentlig.

Christian Ännu bättre.

Edward Är du verkligen verklig, Fletcher? Du är ingen vålnad som uppsökt mig i dimmorna av mitt rus från vinet?

Christian Rör mig inte, Edward, för säkerhets skull, i fall jag skulle visa mig vara överklig.

Edward Du driver med mig.

Christian Nej, men jag luktar illa och är full av ohyra. Du ser själv hur smutsig jag är. Jag smugglade mig ombord på det första skepp som kom till Pitcairn och kallade mig vid en av mina döda kamraters namn, som påstods vara jag. Sålunda trampade jag däck igen och blev en hjälpsam hand och kunde så ta mig fram till England, men i Bristol blev jag igenkänd av Peter Heywood.

Edward Fan anamma! Hur gick det till? Vad hände?

Christian Han kände igen mig och ropade mitt namn. Jag vände genast om och flydde.

Edward Livsfarligt! Låt det inte hända igen!

Christian Därför har jag hållit mig till uteliggarna i kloakerna och deras kvarter och delat sängplats med råttor och löss, fyllesvin och banditer och blivit som en av dem, bara för att nå fram till dig.

Edward Vi måste få dig i ordning, Fletcher, tvättad och klippt och i rena kläder, men du får aldrig visa dig utomhus utom i förklädnad.

Christian Jag är med.

Edward Men hur tänker du sätta åt löjtnant William Bligh, Englands mest firade sjöhjälte idag?

Christian Jag vet inte ännu. Men jag har hört att rättegången mot mina kamrater från Tahiti har satt i gång.

Edward Det var bara några som överlevde hemresan. Några av dem var klart skyldiga, några var klart oskyldiga, men de flesta var gränsfall, och risken är att de döms till hängning ändå. Allt vad rättegången handlar om är att rädda flottans ansikte och statuera exempel.

Christian Har de oskyldiga då ingen försvarare?

Edward En enda av dem har lyckats mobilisera en advokat.

Christian Vem då?

Edward Peter Heywood.

Christian Han blev aldrig straffad av Bligh och hade inget motiv att delta i myteriet och gjorde det därför inte heller. Hans fall borde vara självklart.

Edward Allas fall borde vara självklara utom två, Millward och Muspratt, som bevisligen deltog och hade motiv.

Christian Hårt straffade båda två för berättigad opposition.

Edward Men hur var det med lille Tom Ellison, skeppsgossen, som bara var ett minderårigt barn när det hände? Men han deltog utan motiv och kommer att hängas.

Christian Kan inte Heywoods advokat göra något?
Edward Inte för Ellison. Inte heller för Muspratt och Millward. Men genom att han alls förekommer där som advokat kan han föra samtliga de övrigas talan.
Christian Kan han få fram sanningen om Bligh?
Edward Sanningen är den, Fletcher, att jag står i daglig hemlig kontakt med honom. Allt vad som kommer fram i rättegången passerar han vidare till mig, varpå jag kan offentliggöra det.
Christian Så du är som vanligt mannen bakom kulisserna.
Edward Men bakom mannen bakom kulisserna står impulsen och motivationen, som är du. Vilken fruktansvärd fara du än försatt dig själv och mig i med att ta dig tillbaka till England, broder, så är jag uppriktigt tacksam och glad att se dig. Välkommen hem, broder. (*vill omfamna honom*)
Christian (backar) Jag är oren, Edward.
Edward Vad fan gör det, när din själ är den ädlaste i världen? (*omfamnar honom och kramar om honom. Christian brister i gråt.*) Såja, broder. Det värsta är över nu. Nu gäller det att få dig ren.

Scen 5. Hos kungen.

Georg Mannen är omöjlig.
Banks Jag vet, ers majestät, men han har dock sina förtjänster.
Georg Snacka inte skit, Sir Joseph. Karlen är en knöl och ett monster av högfärd. Han har blivit en belastning för flottan.
Banks Dock är han dess främste sjöman, och inte ens kapten Cook hade klarat hans slupfärd över öppet hav med nitton män levande till Timor.
Georg Han kan inte samarbeta. Han kan bara kommendera. Han är i stånd att sätta hela flottan i uppror.
Banks Ge honom en chans, Sir.
Georg Har vi inte haft nog av uppror och myterier?
Banks Han klarade brödfruktexpeditionen till Tahiti andra gången, Sire.
Georg Ja, och nu visar det sig att negrerna i Västindien inte kan äta de förbannade plantorna. Två dyrbara Tahitiexpeditioner åt skogen!
Banks Andra gången var det inte löjtnant William Blighs fel.
Georg Nej, men om vi fått veta det första gången hade mycket tid och pengar sparats, och vi hade sluppit myteriskandalen, som kom som vatten på de förbannade amerikanernas upprorskvarn!
Banks Vi kan inte bara skrota honom, Sire.
Georg Varför inte? Han har bara sin egen omöjlighet att skylla. Han lär ju sig inte av sina egna erfarenheter!
Banks Han lärde sig att inte framkalla ett myteri andra gången.
Georg Han får aldrig mer ett uppdrag i flottan av mig! Därmed punkt!
Banks Ge honom då något annat.
Georg Vad då? Vad passar för en sådan strunt?
Banks Vår guvernör i Australien behöver befrias från sitt uppdrag.
Georg Ett omöjligt uppdrag. Bara befriade straffångar och slödder. Bara bråk och uppror hela tiden. Där sade du något. Löjtnant William Bligh skulle där få något att göra.
Banks Han väntar utanför på er nåd, Sire.
Georg Ta in honom. Vi ska minsann ge honom vad han tål!

(Dörrarna öppnas för löjtnant William Bligh.)

Välkommen, det brittiska imperiets tappreste sjöhjälte!

Bligh (böjer sig ödmjukt) Ers majestät, jag förtjänar knappast att smickras av hans höga majestät.

Georg Och varför inte det, när du förtjänar alla lagrar du kan få, efter allt vad du gått igenom, din gamle sjöstövel?

Banks Hans majestät är mycket nöjd med era tjänster åt flottan, William, och särskilt med hur ni lyckades med den andra brödfruktexpeditionen.

Bligh Det var faktiskt inte mitt fel att de fördömda slavarbetarna i Västindien ratade vad jag gav dem med så väldig möda och stort besvär!

Georg Ni kanske skulle vara rätt man att lära negrerna äta vad de inte vill, löjtnant.

Bligh Ack, jag stannar då hellre i flottan och fortsätter trampa däck i snö och storm och bränningar.

Banks Hans majestät har ett nytt uppdrag åt dig, William.

Bligh (skiner upp) Äntligen! Ett nytt befäl? Mer än bara brödfrukt och myterister den här gången?

Georg Mycket mer än bara brödfruktplantor och myterister. Betrakta er själv som befordrad, löjtnant.

Bligh Till kommandör?

Georg Nej, guvernör.

Bligh Jag förstår inte.

Banks Du är utsedd till den nya guvernören över Australien, William.

Bligh (osäker) Men.... det är ju i land.

Georg Ja, men ändå till havs och så långt borta från Englands hårda mark som möjligt. Där slipper du alla skandaler och vanrykten som förföljer dig här i England genom Bountyrättegången och Edward Christians välformulerade pamfletter för att återupprätta sin broder den oskyldige piraten. Er fru slipper skämmas för er i Australien, löjtnant William Bligh.

Bligh (försiktigt) Måste jag ta det?

Georg Nelson tar över flottan, löjtnant. Han behöver inte er.

Banks Det blir till att stanna i land i alla fall, William, här bland alla ryktena eller i en ny värld i Australien.

Bligh (försiktigt) Vad hände med den förra guvernören i strafflägerkolonin?

Georg Överansträngd. Utbränd. Han tog slut. Han klarade inte av det.

Banks Hans majestät anser att du är rätt man att klara av det, William.

Bligh (finner sig men med svårighet) Ja, jag får väl tacka då.

Georg Ni får detaljerna senare. Avvakta vidare order.

Bligh (finner sig och bugar sig) Ja, ers majestät. (går)

Georg (efter att han gått) Han klarar aldrig av det.

Banks I så fall klarar ingen av det.

Georg Ingen klarade av Amerika heller.

Banks Bara vi inte förlorar Australien också.

Georg Om någon ska se till att vi slarvar bort Australien också, Sir Joseph, så är löjtnant William Bligh rätt man att göra det.

Banks Ja, ers majestät. Men jag tror inte att Sir William Pitt blir nöjd med utnämningen.

Georg William Pitt är en åsna. Han blir alltid missnöjd med vad jag än ställer till med. Han är väl egentligen republikan, den förrädaren. Säg honom bara att jag kastat William Bligh åt vargarna, så blir han nöjd.

Banks Ja, ers majestät.

Scen 6.

Edward Möt min bror. Fletcher Christian.
MacArthur Den fördömde sjöhjälten.
Christian Varför säger ni så?
MacArthur Ni är en sjöhjälte. Och fördömd.
Christian Varför sjöhjälte?
MacArthur Ni slängde en dålig kapten över bord men var hederlig nog att ge honom en chans att överleva. Därför kan ni inte kallas en pirat.
Christian Ni tycks beundra mig.
MacArthur Det gör alla. Ni är romantisk.
Christian Vem är han, Edward? Varför låter du honom träffa mig?
Edward Fletcher, John MacArthur här är vår nyckelperson i Australien, där William Bligh har utsetts till ny guvernör men där John här har den verkliga makten. Och du ska resa med honom till Australien.
Christian Jag vet att Bligh blivit belönad med en guvernörsutnämning efter att han lyckats få tre myrister hängda av vilka en var oskyldig. Talrika andra av hans besättning dog i onödan genom hans klumpighet. Vad vill ni jag ska göra i Australien? Krypa för Bligh om igen?
Edward Du kan inte stanna i England, Fletcher. Det är för farligt. John MacArthur är Australiens rikaste man, och han tänker aldrig låta Blighs tyrannilater få fotfäste där.
Christian Du menar....
Edward Just det. Hämnd. Du får en ny chans. Jag är John MacArthurs juridiska ombud i England. Jag kan hålla England informerat om varje steg som Bligh tar för att i vanlig ordning göra sig omöjlig i Australien.
MacArthur Jag har råkat träffa kapten Bligh. Han är en tillgjord fjant som är livrädd för alla andra människor. Han klarar aldrig av en guvernörspost i Sydney, där jag håller alla maktens trådar i min hand.
Christian Hur?
Edward Han äger alla spelhålor och bordeller och de flesta barer.
Christian Kungen av underjorden alltså. Ingen kung kan vara farligare eller mäktigare.
MacArthur Det vore ett nöje att få segla med er till Australien, Fletcher Christian.
Christian Jag tror nästan att jag accepterar er inbjudan.
Edward Det gläder mig. Då är vi alla tre överens?
MacArthur Det verkar så.
Edward Då gäller det bara att dra upp närmare strategier.
Christian Håll mig utanför alla intriger. Jag tror det är bäst, tills jag får stå öga mot öga med honom när han är ruinerad. Det är det enda jag ber om.
Edward Du skall få som du vill. Det är en blygsam lön för att han ruinerat hela vår familj.
MacArthur Det skall bli mitt stora nöje att få göra det bästa av saken. Jag kommer att njuta av det här. En uppblåst narrpåve i ett spindelnät utan att han vet om det eller känner spindeln. Han kommer att få sprattla ordentligt.
Edward Vi har arbetat länge för det här, Fletcher, ända sedan förre guvernören började ta slut. Vi såg den fantastiska möjligheten för Bligh att omedvetet och entusiastiskt försätta sig själv i det totala klistret.

Christian Ni hjälpte honom bli guvernör?

Edward Det var så enkelt, att han var den tveklöst lämpligaste kandidaten. Det blev en lysande möjlighet för Sir Joseph Banks att bli av med honom och för kungen att få honom skrotad ur flottan utan motstånd.

Christian Ni har verkligen gillrat en fälla för stackars gamle kapten Bligh.

Scen 7.

Georg Vad är detta, Sir Joseph? Han är ju ett fullständigt fiasko! Han är värre än någon vanlig amerikansk förbrytare! Hans klumpighet trotsar all beskrivning! Karlen är absurd och en skam för hela nationen!

Banks Jag hade verkligen inte väntat mig detta, ers majestät.

Georg Kände ni då inte karlen? Har ni inte backat upp honom i över 20 år?

Banks Han förtjänade all respekt som sjöman, ers nåd.

Georg Men ni föreslog honom som diplomat och politiker!

Banks Han fick de bästa tänkbara rekommendationer. Ni sade själv, ers majestät, att endast en omöjlig karl som han kunde klara av situationen i Australiens största fångkoloni.

Georg Jag trodde aldrig han skulle klara av det, och jag fick rätt! Han har ju bara gjort bort sig hela tiden från början! Han bokstavligen samlar på sig myterier och uppror! Vad fan skulle han skicka hem Short i bojer för? Vad var hans brott?

Banks Insubordination, Sire.

Georg En futtig småaktighet! En tvist om en rangfråga! Och för det berövar den där idioten Bligh karlen all hans egendom och skickar hem honom vanärad i bojer och tar livet av hans fru och barn!

Banks De dog av umbäranden, Sire.

Georg Ja, som den sopproten Bligh vållat dem! Han har vållat en hel familjs undergång utan anledning!

Banks Ja, Sire.

Georg Inte konstigt att hans hunsade fru vägrade följa med honom till Australien. Och nu alla bråken och upproren i Sydney. Finns det någon där som Bligh inte har trampat på tårna och gjort till fiende för livet?

Banks Nej, Sire, utom domare Atkins, som blev utskrattad i rättegången mot MacArthur och som lyckades ta sig hem efteråt allt utom lynchad.

Georg Vad menar ni? Allt utom lynchad?

Banks Han söp ner sig på vägen och ramlade så illa i något dike att han blev blåslagen över hela kroppen. Han har vägrat visa sig utomhus mera efter det.

Georg Det är dödsstöten mot Blighs generalguvernörskap.

Banks Ja, Sire, det är det. Till och med alla hans tjänare har övergivit honom.

Georg Så han är helt ensam i sitt guvernörspalats?

Banks Fullständigt ensam.

Georg Vi måste få hem honom innan han hittar på någonting mera och hans galenskap blir värre.

Banks Vi har redan fått en petition från alla Sydneys ledande borgare om hans hemkallan.

Georg Då så! Vad väntar vi på? Skicka hem honom och pensionera honom genast!

Banks Det kan ta några år då Australien är långt borta, Sire.

Georg Det struntar jag i! Utfärda bara ordern och håll honom sedan så långt borta från London som möjligt! Sätt honom i en hönsgård och låt honom kackla med hönsen så mycket han vill! Jag vill aldrig se honom eller höra talas om honom mera!

Banks Ja, Sire. (*drar sig förkrossad tillbaka.*)

Scen 8.

Bligh (*framför en väldig spegel i sitt fantastiska guvernörspalats, helt ensam men uppklädd i all sin guvernörsprakt*)

Se på mig! Är jag inte praktfull? Varför kan världen inte fatta, att det enda jag gjort har varit rätt hela tiden? Jag gavs myndighet att befalla, ordning var min plikt, och så råkar jag bara ut för skurkar och klåpare, mördare och pirater, rötägg och anarkister. Den där MacArthur levde på världens största bordellkedja och smugglade rom över hela Australien, men jag satte dit honom! Tyvärr visade sig dock den svage domaren vara korrumperad, så den rättegången gick åt helvete. Jag har tur som inte blivit lynchad. Vad jag inte kan fatta är, varför ingen någonsin har velat lyda mig fastän jag bemyndigats att befalla? Makten åtlyds ju av andra, till och med den galne kungen som slarvat bort Amerika har fortfarande makt och blir åtlydd, men ingen har någonsin åtlytt mig, fastän mitt maktspråk alltid har varit övertydligt! Förbannade åsnor. Hela mänskligheten tycks bara bestå av idioter.

(*Christian kommer in. Bligh ser honom i spegeln.*)

Ser jag i syne?

Christian Nej, kapten Bligh.

Bligh Är du en gengångare?

Christian Nej, kapten Bligh.

Bligh Vad fan gör du då här?

Christian Jag ville se er en sista gång i detta rätta ögonblicket när ni själv står inför samma ruin och vanära som ni har vållat så många andra. Er karriär är slut, kapten Bligh. Ni är förlorad.

Bligh Och du då, din förbannade pirat? Vad har du att vinna på det?

Christian Ingenting utom kanske tillfredsställelsen att få ge er ett dåligt samvete. Alla myteristerna är döda utom en, kapten Bligh. Ni lyckades skicka dem i döden allihop genom er blotta fåfänga och småsinthet, girighet och ärelystnad. Ni har lidit det största nederlag som man kan möta som människa. Ni har misslyckats som människa. Det gjorde i alla fall ingen av alla de sjömän ni skickade i döden eller till ruin och vanära, för att inte tala om alla deras familjer.

Bligh Vik hädan, din förbannade vålnad. Du är död.

Christian Är jag? Jag har dött flera gånger men alltid överlevt mig själv. Ni lever ännu till er egen olycka, och det är värre att vara levande död än död och levande.

Bligh Vem släppte in dig hit? Gick du genom väggarna?

Christian Ditt palats är öde. Alla har övergivit dig. Det fanns ingen här att stoppa mig. Du är lika ensam som en sultan inlåst med alla sina fruktlösa rikedomar. Jag ville bara se dig en sista gång, stackars gamle slappe föraktlige köttklump till degberg av lättja och fåfänga. Om det inte hade varit för din fetma hade jag åtminstone försökt tycka synd om dig. Jag släpper dig ur mitt liv som en äcklig trasa. Jag är äntligen färdig med dig, men ditt exempel kommer dess värre att överleva och alltid framstå som det sämsta tänkbara. Farväl, kapten Bligh. (*går*)

Bligh   En dröm. En hallucination. En obehaglig påminnelse om det förflutna. Ingenting att fästa något avseende vid. Fletcher Christian är död. Han måste vara död, och jag har just sett beviset. Så enkelt är det. Ännu är jag guvernör, och ingen skall någonsin försöka inbilla mig att jag inte alltid har gjort vad som var rätt!

(rättar upp sig inför spegeln och beundrar sig själv)

(Darjeeling 14-17.11.2003)